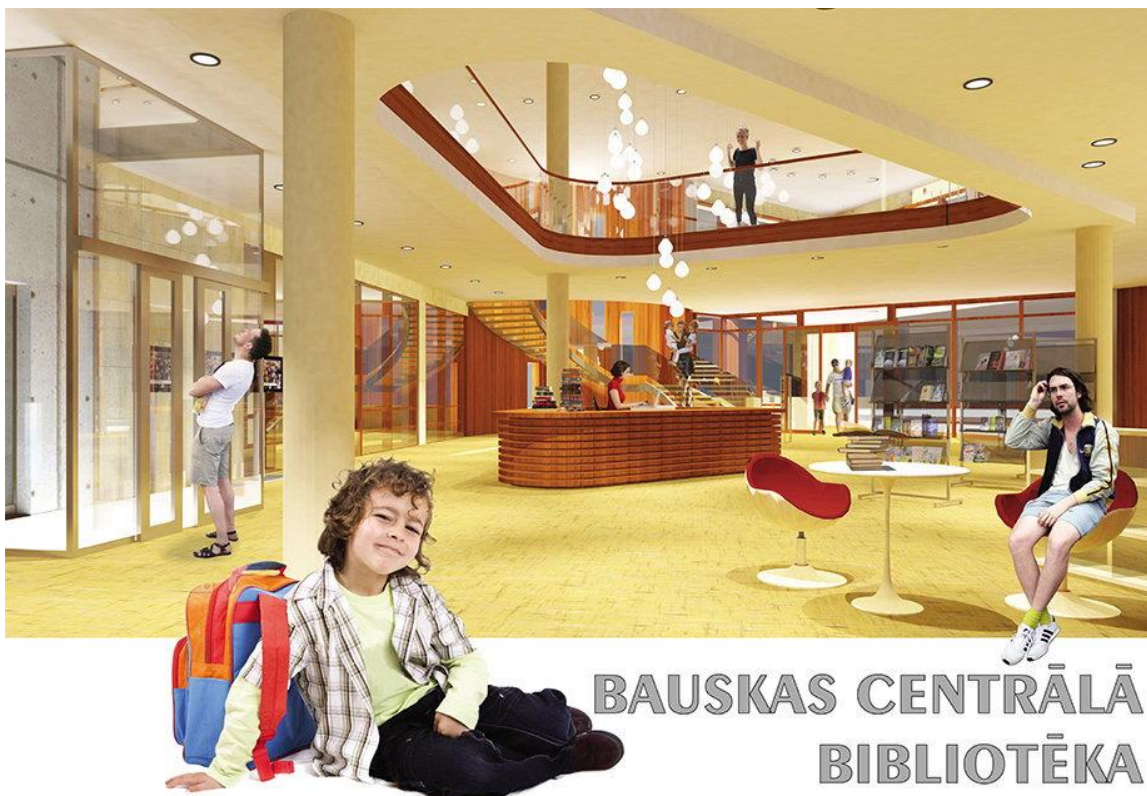




Bauskas novada kultūras attīstības stratēģija 2016.-2022.gadam



IEVADS

Visplašākajā nozīmē kultūra veido indivīda un sabiedrības vērtību, zināšanu un prasmju sistēmu, nodrošinot kopienas un sabiedrības pastāvēšanu un identitātes veidošanu. Visbiežāk par kultūrai piederīgu uzskata tikai tās redzamāko daļu – mākslu un kultūras mantojumu. Taču kultūras telpu veido visa sabiedriskā vide ar tās daudzveidīgajām garīgajām un materiālajām izpausmēm. Tāpēc no kultūrvides daudzveidības, bagātības un pieejamības, no aktīvu un radošu indivīdu līdzdalības tās veidošanā ir atkarīga ne tikai indivīda personības un dzīves kvalitāte, bet arī sabiedrības un valsts izaugsme.

Līdzās ekonomikas izaugsmei, sociālai iekļautībai un vides līdzsvarotai attīstībai kultūra pasaulē tiek atzīta par ilgtspējīgas attīstības ceturto pīlāru.¹ Lai veicinātu maksimāli efektīvu kultūras ietekmi un stimulētu tās pienesumu citu nozaru attīstībā, svarīgi celt kultūras pašas vērtību un nozīmi sabiedrībā (Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam „Radošā Latvija”).

Pievilcīga kultūrvide un attīstīta kultūras infrastruktūra tieši ietekmē ikvienas teritorijas iedzīvotāju dzīves kvalitāti, piedāvājot sakoptu dzīves vidi, personības attīstības un pilnveides iespējas visa mūža garumā, kā arī ekonomisko labklājību. Kultūra ir nozīmīgs resurss reģionālai attīstībai, nodarbinātības un konkurētspējas veicināšanai. Kultūrai piemīt potenciāls saglabāt un radīt jaunas darba vietas arī ārpus tiešās kultūras darba jomas citās pakalpojumu nozarēs. Kultūras infrastruktūrai ir ievērojama nozīme attīstības centru darbības specializācijai un darbaspēka mobilitātei centros un teritorijās ap tiem.

Nozares prioritātes, atbalsta virzieni 2014.-2020.gadam, t.sk. Eiropas līmeņa iniciatīvas (Nozaru politikas vadlīnijas pašvaldībām, 2014, VARAM):

- **Radošu un konkurētspējīgu cilvēkresursu attīstība;**
- **Kultūras mantojuma saglabāšanā par galveno mērķi izvirzīt cilvēka dzīves kvalitātes nodrošināšanu. Kultūras mantojums un kultūras infrastruktūra kā inovatīvu produktu un pakalpojumu attīstības pamats.** Sakārtota kultūrvide un infrastruktūra (kultūrtelpa/arhitektūra) piesaista gan uzņēmējus, ģimenes un tūristus, gan arī vairo kopīgo sabiedrības labsajūtu un uzlabo dzīves kvalitāti. Tā palīdz vairo arī izpratni par “gudru” izaugsmi.
- **Kultūras satura digitalizācija, e-pakalpojumu un e-satura attīstība** un veidošana zināšanu sabiedrības attīstībai.
- **Kultūras un radošās industrijas kā inovāciju sistēmas** (zinātnes, ekonomikas, sociālās jomas, tehnoloģiju mijiedarbības platforma), kā arī ekonomijas „sildītājs”.

Bauskas novadā līdz 2015.gadam kultūras nozares attīstība apskatīta Bauskas novada attīstības programmas 2012.-2018.gadam un Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2012.-2030.gadam ietvaros; nav izstrādāts atsevišķs nozares attīstības

¹ Džons Hoks. *Ilgspējīgas attīstības 4.pīlārs. Kultūras nozīme valsts attīstības plānošanā*, Culturelab, 2007.

plānošanas dokuments, kura ietvaros plānota stratēģiskāka un koordinētāka kultūras nozares attīstība novadā.

Vidēja termiņa kultūras nozares plānošanas dokumenta izstrādes aktualitāti Bauskas novadā ir noteikuši sekojoši Bauskas novada attīstības sociālekonomiskie faktori:

- nepieciešamība sakārtot/attīstīt kultūras infrastruktūru (Bauskas Centrālā bibliotēka, Bauskas Kultūras centrs, Bauskas estrāde, u.c.) un saglabāt unikālo kultūrvēsturisko mantojumu (Bauskas vecpilsēta, Bauskas pils, V.Plūdoņa „Lejenieki”, u.c.) tā efektīvākai izmantošanai inovatīvu produktu un konkurētspējīgu pakalpojumu attīstībai, kā arī cilvēka dzīves kvalitātes nodrošināšanai;
- kultūras nozares ieguldījuma palielināšana novada tēla (zīmolvēdības) un lokālpatriotisma veidošanā (t.sk. lojalitātes programmas izveidošana, novada kultūras kanons, u.c.);
- radošu un konkurētspējīgu cilvēkresursu attīstība;
- attīstīt radošo industriju un kultūras tūrismu, kā arī jaunus tūrisma veidus;
- kultūras pārvaldības uzlabošana kvalitatīva un efektīva kultūras kapitāla pieejamības nodrošināšanai Bauskas un reģiona iedzīvotājiem (sadarbības tīkla koordinators);
- nepieciešamība attīstīt starpnozaru sadarbību (kultūra + izglītība, kultūra + ekonomika, kultūra + pašvaldības attīstība, kultūra + sabiedrības integrācija, kultūra + digitālā vide);
- vienotas, integrētas pieejas ieviešana novada politikas un budžeta plānošanā;
- makrosituācijas ietekme: finanšu krīzes globālā un lokālā ietekme; demogrāfiskās izmaiņas sabiedrībā (novecošanās, migrācija); digitālais laikmets un jaunās tehnoloģijas; izmaiņas kultūras patēriņā (jaunas vajadzības un paradumi);
- Latvijas Valsts simtgades svinības Bauskas novadā.

Izstrādājot Bauskas novada kultūras attīstības stratēģiju 2016.-2022.gadam (tālāk tekstā - Kultūras stratēģija), tiek izvērtēta un definēta katras kultūras institūcijas loma un kultūras resursi pašvaldības atpazīstamībai, sociālekonomiskajai attīstībai un daudzveidīgas un kvalitatīvas kultūras, kultūrizglītības pieejamības nodrošināšanā vietējai sabiedrībai.

Kultūras stratēģijas izstrādes mērķi:

- nodrošināt līdzsvarotu un ilgtspējīgu kultūras nozares attīstību, atbilstoši Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2012.-2030.gadam;
- aktualizēt kultūras nozares vidējā termiņa prioritātes un uzdevumus to īstenošanai;
- izstrādāt detalizētu rīcības plānu, kas ietver konkrētu pasākumu kopumu kultūras jomas attīstībai un sadarbības veicināšanai starp kultūras dzīvē iesaistītajām institūcijām novadā, reģionā, Latvijā un ārvalstīs.

Kultūras stratēģijas uzdevumi:

- definēt kultūras nozares attīstības stratēģiskos virzienus un nepieciešamās rīcības, ievērojot Latvijas valsts kultūrpolicies vadlīnijās noteiktos stratēģiskos mērķus un Bauskas novada attīstības programmas 2012.-2018.gadam vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus;

- integrēt kultūras nozares aktualizētos attīstības uzdevumus Bauskas novada attīstības programmā 2012.-2018.gadam, Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2012.-2030.gadam un veidot saikni ar citu nozaru attīstības stratēģijām.

Kultūras stratēģijas ieviešanas termiņš

Kultūras stratēģija ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments laika posmam no 2014. līdz 2022.gadam.

Kultūras stratēģijas adresāts

Kultūras stratēģijas mērķauditorija ir pašvaldības kultūras iestādes, citas kultūras organizācijas Bauskas novadā, Bauskas novada kultūras organizāciju sadarbības partneri, Bauskas novada iedzīvotāji, uzņēmēji, Bauskas novada domes deputāti un darbinieki.

Kultūras stratēģiju izstrādāja Bauskas novada pašvaldības izveidota darba grupa. Metodoloģiski tās saturs ir veidots, izmantojot gan lejupvērsto (*top-down*), gan augšupvērsto (*bottom-up*) pieeju nozares politikas plānošanas vadībai: no vienas puses, Kultūras stratēģijā integrēti hierarhiski augstākstāvoši – nacionāla un vietēja līmeņa – dokumentos noteiktie politikas mērķi un uzdevumi, no otras, – ņemtas vērā prioritātes, kas formulētas kultūras nozares iestāžu, organizāciju un starpnozaru aktuālajās attīstības stratēģijās/plānos (t.sk. tūrisma, vietējās attīstības, sporta, izglītības, u.c.). Kultūras stratēģija sekmē Bauskas novada pašvaldības ilgtermiņa un vidēja termiņa politikas plānošanas dokumentos izvirzīto mērķu sasniegšanu.

Izstrādes gaitā organizētas darba grupas sanāksmes par kultūras nozarei aktuālām tēmām, notikusi labās prakses piemēru pieredzes apmaiņa un diskusijas padziļinātai viedokļu, reakcijas izpētei konkrētā mērķauditorijā, kā arī jaunu radošo risinājumu meklēšanai u.c. (skat. 4.pielikumu).

Kultūras stratēģijas īstenošanai nepieciešamais finansējums plānots, prognozējot optimistisku novada un valsts ekonomikas attīstību, tādēļ tās faktiskā īstenošana var nenotikt plānotajā apmērā, bet gan atbilstoši pašvaldības un valsts budžeta iespējām tikt nodrošināta kārtējam gadam piešķirtā finansējuma ietvaros. Kultūras stratēģija īstenojama Bauskas novada pašvaldībai sadarbojoties ar valsts iestādēm, kultūras organizācijām, attiecīgiem uzņēmumiem un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem.

Finanšu piesaistes iespējas kultūras nozarei:

- NAP2020 ietvaros kultūrai un sabiedrības integrācijai – ~334 milj. EUR (fiksēts ES fondu finansējums + mainīgs valsts budžets atbilstoši valsts ekonomikas attīstībai);
- NAP2020 ietvaros pieejamais finansējums citu ministriju administrētajās programmās, uz kuru var pretendēt kultūra;
- Valsts pamatbudžets (bāze, VKKF, SIF);
- Citi finanšu avoti (pašvaldības finansējums, Zemgales plānošanas reģiona projektu konkurss kultūrai, ES programma Radošā Eiropa, Lauku attīstības programmas, citu fondu un privātais finansējums).

KULTŪRAS STRATĒĢIJAS TIESISKAIS PAMATS UN SASAISTE AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Bauskas novada Kultūras stratēģijas izstrādi ietekmē vairāki attīstības plānošanas dokumenti un pieņemtās konvencijas/rezolūcijas starptautiskā, nacionālā, reģionālā un vietējā līmenī. Tālāk uzskaitīti galvenie nozares politikas plānošanas dokumenti, konvencijas un rezolūcijas, kas iezīmē novada kultūras attīstības virzienus un atbalstāmos uzdevumus.

Pasaule/Eiropa

Apvienoto Nāciju Izglītības, Zinātnes un Kultūras organizācija (UNESCO) ir izstrādājusi vairākas starptautiski atzītas konvencijas, kuras ratificējusi arī Latvija.

UNESCO konvencija par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu

Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana ir kļuvusi par vienu no nozīmīgākajām UNESCO Kultūras programmas darbības prioritātēm. Virziena ietvaros plašu starptautisku atpazīstamību ieguvusi programma Cilvēces mutvārdu un nemateriālā kultūras mantojuma meistardarbi, kuru vidū 2003.gadā iekļauti Baltijas valstu dziesmu un deju svētki. Latvija bija viena no pirmajām valstīm, kas pievienojās minētajai konvencijai, starptautiski apliecinot valsts vēlmi mērķtiecīgi un tālredzīgi saglabāt nemateriālo kultūras mantojumu (UNESCO Kultūras programma, <http://www.unesco.lv>).

UNESCO konvencija par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu

Tās mērķis ir aizsargāt un veicināt kultūras izpausmju daudzveidību, radot nosacījumus, lai kultūras varētu plaukt un brīvi mijiedarboties savstarpēji labvēlīgā veidā. Latvija šai Konvencijai pievienojās 2007.gada 3.maijā, tādējādi arī apliecinot savu vēlmi un gatavību atbalstīt, noteikt un īstenot politiku un pasākumus kultūras izpausmju daudzveidības aizsargāšanai un veicināšanai. (UNESCO Kultūras programma, <http://www.unesco.lv>)

Agenda 21 kultūrai

Kultūrpolitikā pastāv starppašvaldību vienošanās par labas prakses principiem, kas būtu jāievēro, plānojot kultūras attīstību vietējā līmenī. Šis dokuments ir Eiropas pilsētu apvienības *Eurocities* dienas kārtībā un būtu jāņem vērā pilsētas ilgtermiņa plānos. *Agenda 21 kultūrai* nosaka pilsētu pienākumu rūpēties par kultūras dažādības saglabāšanu, kultūras pieejamību iedzīvotājiem jebkurā vecumā neatkarīgi no viņu sociālā statusa, atklātas publiskas telpas izveidi starpkultūru dialogam. Pašvaldības tiek rosinātas ņemt vērā kultūras aspektu pilsētplānošanā, aizsargājot kultūras mantojumu; vērtēt investīciju projektu ietekmi uz kultūrvidi, aktivizēt radošās industrijas un vietējos medijus lokālās identitātes un piederības veicināšanā (Agenda21 kultūrai, <http://www.agenda21culture.net>).

Latvija

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam (apstiprināta Latvijas Republikas Saeimas plenārsēdē 2010.gada 10.jūnijā).

Stratēģijas pirmā prioritāte - saglabāt un attīstīt Latvijas kultūras kapitālu un veicināt piederības izjūtu Latvijas kultūras telpai, attīstot sabiedrības radošumā balstītu konkurētspējīgu nacionālo identitāti un veidojot Latvijā kvalitatīvu kultūrvidi.

Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020.gadam (apstiprināts Saeimas plenārsēdē 2012.gada 20.decembrī) – Latvija2030 ieviešanas plāns vidējā termiņā, kas salāgots ar valsts budžeta iespējām un prognozējamo indikatīvo līdzfinansējumu no ES fondiem 2014.– 2020.gada plānošanas periodam. NAP2020 kā galvenais vidēja termiņa mērķis izvirzīts ekonomiskais izrāviens katra Latvijas iedzīvotāja un valsts labklājības pieaugumam, un nosakot trīs prioritātes: tautas saimniecības izaugsme, cilvēka drošumspēja un izaugsmi atbalstošas teritorijas.

Kultūrpolitikas pamatnostādnes „Radošā Latvija 2014. – 2020” (apstiprināta Ministru kabineta sēdē 2014.gada 29.jūlijā)

Pamatnostādņu virsmērķis ir veidot Latviju par zemi ar bagātu un koptu kultūras mantojumu, vitālu un daudzveidīgu kultūras dzīvi, radošiem cilvēkiem, konkurētspējīgām radošajām industrijām un augšupejošu dzīves kvalitāti ikvienam.

Definētas četras prioritātes (stratēģiskie mērķi) politikas mērķa sasniegšanai:

- kultūras kapitāla saglabāšana un attīstība, sabiedrībai līdzdarbojoties kultūras procesos;
- radošums mūžizglītībā un uz darba tirgu orientēta kultūrizglītība;
- konkurētspējīgas kultūras un radošās industrijas;
- radošas teritorijas un kultūras pakalpojumu pieejamība.

Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādnes 2012.–2018.gadam (apstiprināta Ministru kabineta sēdē 2011.gada 20.oktobrī)

8.nodaļā „Turpmākās rīcības plānojumā paredzētie uzdevumi un pasākumi”:

- Iedzīvotājiem pieejama un saprotama informācija un komunikācijas infrastruktūra pilsoniskās sabiedrības efektīvai līdzdalībai politikas veidošanā;
- Pilsoniskās izglītības attīstība mūžizglītības ietvarā;
- Sabiedrības līdzdalība politikas veidošanas un īstenošanas procesā pašvaldību, valsts pārvaldes un Eiropas Savienības līmenī;
- Izveidot nacionāla līmeņa koordinējošu sistēmu imigrantu līdzdalības atbalstam;
- Iekļaut sabiedrībā personas, kuras ir atstumtas nabadzības un ģeogrāfiskās nošķirtības dēļ;
- Atbalsta pasākumi romu integrācijai, izglītības un nodarbinātības līmeņa paaugstināšanai, kā arī veselības un sociālās aprūpes un mājokļu pakalpojumu pieejamības jomā;
- Izpratnes veidošana par latvisko kultūrtelpu kā kulturāli daudzveidīgu un iekļaujošu;
- Kultūras mantojuma un profesionālās mākslas pieejamība integrācijas mērķgrupām;

- Eiropas dimensijas stiprināšana Latvijas kultūrtelpā;
- Novadu vēstures izpētes atbalstīšana;

Likumi

Likuma „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka pašvaldības autonomā funkcija ir „rūpēties par kultūru un sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un tautas jaunrades attīstību”.

Dziesmu un deju svētku likuma 9.panta ceturtā daļa nosaka, ka „pašvaldības iespēju robežās piedalās Dziesmu un deju svētku sagatavošanas procesā un norisē”.

Atsevišķas kultūras nozares reglamentē nozaru likumi un Ministru kabineta noteikumi – „Bibliotēku likums” un saistoši Ministru kabineta noteikumi, t.sk. Nr.709 “Bibliotēku akreditācijas noteikumi”, „Muzeju likums”, Ministru kabineta noteikumi Nr.532 “Muzeju akreditācijas noteikumi”, „Likums par kultūras pieminekļu aizsardzību”, „Kultūras institūciju likums”, “Izglītības likums”, Ministru kabineta noteikumi Nr.1035 “Kārtība, kādā valsts finansē profesionālās ievirzes mākslas, mūzikas un dejas izglītības programmas”, Ministru kabineta noteikumi Nr.852 “Kārtība, kādā akreditē vispārējās un profesionālās izglītības programmas, izglītības iestādes un eksaminācijas centrus”, u.c.

Zemgale

Zemgales plānošanas reģiona Attīstības programma 2015.-2020.gadam (apstiprināta 2015.gada 18.augustā). Attīstības programmas stratēģiskajā daļā ir definētas sešas vidējā termiņa attīstības prioritātes:

- Uzņēmējdarbībai pievilcīga vide - bāze inovācijām ilgtermiņā;
- Elastīga izglītība mūža garumā;
- Efektīva un kvalitatīva transporta sistēma un infrastruktūra reģiona ārējai un iekšējai sasniedzamībai;
- Vides un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība;
- Efektīva pakalpojumu sistēma;
- Zemgales reģiona kultūrvide un identitāte.

Zemgales plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.-2030.gadam (apstiprināta 2015.gada 18.augustā).

Par stratēģisko mērķi noteikts “Apdzīvotas Zemgales pilsētas un lauki”, kuru balsta trīs virzītājspēki: cilvēks - izglītots, radošs un uzņēmīgs; ekonomika - konkurētspējīga un inovatīva; dzīves vide - ilgtspējīga, kvalitatīva un iekļaujoša pilsētās un laukos.

Ilgttermiņa attīstības prioritātes:

- Zemgale - reģions ar attīstītu bioekonomiku, lauksaimniecību un uz vietējiem resursiem balstītu pārtikas rūpniecību un amatniecību. Zemgale – intensīvās lauksaimniecības un ekosaimniekošanas „sadzīvošanas” modelis;
- Zemgales nacionālas un reģionālas nozīmes pilsētas - reģiona rūpniecības un pakalpojumu centri, kas dod attīstības starojumu lauku teritorijām;
- apdzīvoti Zemgales lauku apvidi, kur attīstās mazā uzņēmējdarbība un ir saglabāta tradicionālā dzīves vide;

- Zemgale - izglītības, zinātnes un inovāciju reģions ar Latvijas Lauksaimniecības universitāti kā intelektuālo potenciālu Latvijas un Zemgales, īpaši lauku, attīstībai un spēcīgām profesionālās izglītības iestādēm.

Plānošanas reģiona ekonomikas profils aptver četrus galvenos specializācijas virzienus, t.sk. tūrisma un amatniecību kā reģiona identitātes zīmolu. Kā viena no lielākajām Zemgales reģiona vērtībām minēta kultūrtūrisma attīstība, kas ietver piļu, muižu, baznīcu, muzeju, pilskalnu, kultūras pasākumu apmeklējumu.

Bauskas novads

Bauskas novada attīstības programma 2012.-2018.gadam ir pamats Bauskas novada domes rīcību un investīciju mērķtiecīgai plānošanai. Vidēja termiņa prioritātes kultūras jomā: kvalitatīva izglītība; pievilcīga kultūras un sporta vide; efektīva pārvalde.

Tūrisms un ar to saistītie pakalpojumi ir viens no novada attīstības pamatvirzieniem, kas pozicionē novadu atpazīstamu Baltijā ar kultūrvēsturiskā un aktīvās atpūtas tūrisma piedāvājumiem, t.sk. Latvijas – Lietuvas pārrobežu tūrisma maršrutiem.

Prioritātes - pievilcīga kultūras un sporta vide - mērķis ir nodrošināt iedzīvotājus un novada viesus ar kvalitatīvu un daudzveidīgu kultūras un sporta pakalpojumu klāstu.

Kultūras pakalpojumu daudzveidības un kvalitātes nodrošināšanai noteiktie uzdevumi:

- Kultūras aktivitāšu veikšanai nepieciešamās infrastruktūras attīstība;
- Nodrošināt bibliotēku darba kvalitāti un pakalpojumu attīstību;
- Nodrošināt muzeju darba kvalitāti un pakalpojumu attīstību;
- Kultūras mantojuma un kultūrvides attīstība.

Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2012.-2030.gadam nākotnes redzējums - **Bauskas novads ir bagāts novads Zemgales centrā, kurā cilvēki grib dzīvot un strādāt. Novada attīstības ilgtermiņa prioritāte** ir pievilcīga un droša dzīves un darba vide. Prioritāte ir vērsta uz dzīves vides sakārtošanu un attīstību – t.sk. drošu sociālo vidi un kvalitatīvu izglītību, uzņēmējdarbības attīstību.

Bauskas novada tūrisma attīstības programma 2015.-2020.gadam:

Vīzija - Bauskas novads ir starptautisks ceļojuma galamērķis ar plašu atpazīstamību un apmeklētību, piedāvājot kvalitatīvus un īpaši uz kultūrtūrisma vērstus pakalpojumus, veicinot novada ekonomisko izaugsmi, saglabājot dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma vērtības un radot pievilcīgu dzīves vidi novada iedzīvotājiem.

Rīcības un uzdevumi kultūras nozarei:

- Mārketinga aktivitāšu ieviešana: zīmolvēdības un mārketinga koncepcijas izstrāde un ieviešana; stratēģiski nozīmīgu pasākumu atpazīstamības veicināšana un konkurētspējas paaugstināšana;
- Tūrisma infrastruktūras attīstība: infrastruktūras sakārtošana, uzturēšana un pilnveide; efektivitātes paaugstināšana;
- Mērķtiecīga piedāvājuma veidošana tūristu uzturēšanās paildzināšanai galamērķī un sezonālā ietekmes mazināšanai.

Pārrobežu uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēku tīkla stratēģija 2014.-2020.gadam izstrādāta ar mērķi palīdzēt apzināt Bauskas un Rundāles novadu Latvijā un Biržu, Pasvales un Pakrojas rajonu Lietuvā iedzīvotāju radošo potenciālu un uzlabot viņu uzņēmējdarbības prasmes, kā arī radīt iespējas inovāciju pārveidei dzīvotspējīgos risinājumos.

Stratēģiskie virzieni: biznesa bibliotēku infrastruktūras un pakalpojumu attīstība; kapacitātes stiprināšana un materiāltehniskās bāzes pilnveidošana; sadarbība un atpazīstamība.

Bauskas rajona vietējās attīstības stratēģija 2015.-2020.gadam izstrādāta, lai īstenotu Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.-2020.gadam pasākumu „Atbalsts LEADER vietējai attīstībai (sabiedrības virzīta vietējā attīstība)” Bauskas, Iecavas, Rundāles un Vecumnieku novados (neietilpst Valles un Kurmenes pagasti).

Vietējās attīstības stratēģija nosaka un pamato lauku teritorijas attīstības mērķus un pārmaiņu nepieciešamību. LEADER pieeja - dod iespēju iedzīvotājiem pašiem noteikt vietējās attīstības prioritātes, iesaistīties lēmumu pieņemšanā, piesaistīt publisko finansējumu vietējo jautājumu risināšanā, t.sk. kultūras infrastruktūras sakārtošanai, kultūras pakalpojumu un jaunu tūrisma produktu attīstīšanai.

Konferences „Bauskas pilsētas vēsturiskā centra saglabāšanas problēmas un iespējas, pieredze pilsētībūvniecības pieminekļu saglabāšanā Latvijā” 2014.gada 31.oktobra rezolūcija Bauskas pilsētas vēsturiskā centra kā Latvijas un Eiropas kopējā kultūras mantojuma saglabāšanai un attīstībai (skat. 5.pielikumu).

Kultūras stratēģiju nepieciešams saskaņot ar turpmāk izstrādājamiem nozaru attīstības dokumentiem, kā arī Bauskas novada pašvaldības kultūras iestāžu attīstības plāniem: Bauskas pils muzeja, Bauskas muzeja, Mākslas skolas, Mūzikas skolas, Bauskas Bērnu un jauniešu centra, Bauskas Centrālās bibliotēkas, Kultūras centra u.c. (skat. 6.pielikums).

1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS KULTŪRAS NOZARĒ

1.1. Unikāls kultūrvēsturiskais mantojums

Kultūras mantojums ir katras tautas un katra novada garīgā un intelektuālā bagātība, dzīvās pagātnes un tradīciju liecības, kuru nozīmības apzināšanās un atbildība par to saglabāšanu ir pamats humānai un harmoniskai attīstībai.

Cilvēks vienmēr ir gribējis dzīvot un strādāt ērtā, racionālā, estētiski augstvērtīgā vidē, kas iedvesmo, papildina, rada noskaņu un vietā, kurai ir pagātne. Katrs laika periods atstāj pēdas telpā- savus pieminekļus, ar to telpa kļūst bagātāka. Kultūras mantojums nedrīkst kļūt par dogmu, bet cilvēka dzīves kvalitātes dēļ to nedrīkst arī ignorēt. Kultūras mantojums ir cilvēku un cilvēces visu sasniegumu kopums - milzīgs, bieži nenovērtēts spēks un enerģija, ko efektīvi iespējams izmantot vietas attīstībai (J. Dambis, Dr.Arch.).

Telpa, kurā mēs dzīvojam nav sastingusi, tā nemitīgi attīstās. Augstākā vērtība kultūrvēsturiskajā vidē ir tikai oriģinālam. Zaudējot oriģinālu, sabiedrība zaudē mantojuma daļu, ko nav iespējams atgūt. Kultūrvēsturisku objektu uzslāņojumi – iepriekšējo laiku kvalitatīvi pārveidojumi, atsevišķu elementu zudumi, bojājumi un dabiskais nodilums – arī ir sava laika liecība un kultūrvēsturiska vērtība (J. Dambis, Dr.Arch.).

Bauskas novadā valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļauti 140 objekti:

- 38 arheoloģiskie pieminekļi - katrā Bauskas novada administratīvajā teritorijā ir vismaz viens valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis, kas pamatā ir senkapī, apmetnes, kā arī kapsētas (t.sk. Bauskas viduslaiku pils);
- 22 arhitektūras pieminekļi - Bauskā atrodas Bauskas pilsdrupas ar parku, Svētā Gara luterāņu baznīca ar kapliču un ģogu, Dreņģeru iebraucamā sēta un rātsnams, Codes pagastā – Codes luterāņu baznīca un Codes muižas dzīvojamā ēka, bet Mežotnes pagastā – Mežotnes pils, muiža, parks, Mežotnes muižas apbūve, mākslīgās pilsdrupas un Jumpravmuižas parks ar parka arhitektūru;
- 78 mākslas pieminekļi - kā nozīmīgākie minami Svētā Gara luterāņu baznīcā Bauskā esošie mākslas priekšmeti, altāris Brunavas un Dāviņu pagastā un Codes luterāņu baznīcas priekšmeti;
- 1 pilsētībūvniecības piemineklis - Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs;
- 1 vēstures piemineklis - dzejnieka V. Plūdoņa dzimtās mājas.

No vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļiem jāpiemin – kinoteātris, Zirgu pasts un dzīvojamā un veikalu ēka Bauskā; Bruknas muižas apbūve, kungu māja un muižas klētis Dāviņu pagastā, Jumpravmuiža – parka paviljons un kapela Mežotnes pagastā, un Jaunsaules luterāņu baznīca Vecsaules pagastā. Savukārt Bauskas novada vietējās nozīmes mākslas pieminekļi atrodas Bauskā (2 durvju komplekti, 1 portāls un kapu plāksne) un

Codes pagastā (sienu gleznojumi, ērģeles un torņa smailes noslēgums Codes luterāņu baznīcai).

Par ievērojamiem un izciliem pieminekļiem Bauskas novadā uzskatāmi (Zemgales un Sēlijas kultūras mantojums, biedrība “Laikmets”, 2012):

- Arheoloģijas – Mežotnes un Mežotnes centra senkapi (9.-12.gadsimts), Čunkānu – Dreņģeru senkapi (8.-11.gadsimts);
- Arhitektūras – Bauskas Sv. Gara baznīca (1594.gads); Bauskas pils (1443.-1596.gadi), Mežotnes pils (1802.gads);
- Mākslas – Bauskas Sv. Gara baznīcas iekārta (16.gadsimta beigas – 19.gadsimta sākums); Mežotnes pils interjera dekoratīvā apdare (19.gadsimta sākums);
- Vēstures – V. Plūdoņa mājas “Lejenieki” (19.gadsimta beigas – 1940.gadam).

1.1.1. Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs

16.gadsimta otrajā pusē un 17.gadsimtā Bauska piedzīvoja lielāko uzplaukumu savā vēsturē, kļūstot par Kurzemes hercogistes administratīvo centru ar hercoga rezidenci Bauskas pilī, kā arī par nozīmīgu tirdzniecības vietu, caur kuru ved ceļš no Lietuvas uz Rīgu.

Līdz ar rātsnama atjaunošanu Bauska atguvusi izcilu 15.-17.gadsimta vēstures, arhitektūras un mākslas pieminekļu kompleksu un aizraujošu ceļojuma maršrutu vēstures mīļotājiem: trīs senākās Bauskas vēstures lieciniekus – Bauskas pili, Bauskas Sv. Gara baznīcu un rātsnamu.

Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs ir valsts nozīmes pilsētībūvniecības piemineklis (valsts nozīmes piemineklis: Pilsētībūvniecība - Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs, valsts aizs. Nr. 7425, datējums:15.-19.gs.). Bauskas vecpilsētā, kur pārsvarā ir 19.gadsimta apbūve, ēkas ar katru gadu aizvien vairāk sagrauž laika zobs. Lai apzinātu problēmas un meklētu risinājumus, 2014.gada 31.oktobrī dažādu jomu profesionāļi un pašvaldības pārstāvji tikās konferencē “Bauskas vecpilsētas saglabāšana – mīts vai realitāte”. Šī bija jau otrā biedrības “Bauskas vecpilsēta” iniciētā konference, kurā apzinātas problēmas un meklēti risinājumu vecpilsētas glābšanai. Problēmu saraksts ir garš - nesakārtotās īpašumtiesības, zemā privātīpašnieku maksātspēja, bet lielākie pārmetumi tiek raidīti pašvaldības virzienā, kas nav izrādījusi politisko gribu. „Kad ir skaidrs, kas ir darāms un kam pievēršama uzmanība, tad, aktīvi rīkojoties, naudu var piesaistīt, bet nauda parādās tur, kur ir skaidri un droši plāni,” saka Valsts kultūras pieminekļu inspekcijas vadītājs Juris Dambis. Patlaban vecpilsētas iedzīvotājiem, ja tie uztur ēku atbilstoši kultūras pieminekļu inspekcijas norādījumiem, tiek piešķirtas nekustamā īpašuma nodokļu atlaides, tomēr senās apbūves īpašnieki nesteidz šo iespēju izmantot. (5.pielikumā rezolūcija no konferences).

Bauskas pilsētas vēsturiskā centra saglabāšana un attīstības problēmas

- Bauskas novada pašvaldībā nav izstrādāta Bauskas vecpilsētas attīstības stratēģija un koncepcija, netiek veikta mērķtiecīga Bauskas vecpilsētas saglabāšana un attīstība;
- Nav personas/u, kas strādātu ar Bauskas pilsētas vēsturiskā centra saglabāšanu un attīstību, kā ar vienu kopīgu veselumu;
- Strauji tiek pazemināta Bauskas pilsētas vēsturiskā centra, kā valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa vērtība;
- Bauskas vecpilsētā esošais kultūras mantojums tiek degradēts un iznīcināts, nenotiek vecpilsētas kultūrvēsturiskā mantojuma autentiskuma saglabāšana nākamajām paaudzēm;
- Netiek veikti konservācijas un restaurācijas darbi, iedzīvotājiem Bauskā nav iespējas saņemt konsultācijas un iegūt praktiskas iemaņas vēsturisko ēku saglabāšanā un uzturēšanā;
- Netiek veidota autentisko būvgaldniecības un citu elementu krātuve.

Svarīgi izveidot tādu vēsturisko pilsētvidi, kurā dzīvojošie un strādājošie cilvēki apzinātos šīs vides savdabību, neatkārtojamību un īpašo vērtību. Vidi, kas glabājama nākamām paaudzēm nevis kā nekustīga “nedzīva” vērtība, bet aktīvi izmantota savam statusam atbilstošā veidā. Vēsturiskās vides saglabāšana un kopšana nav pilnā mērā iespējama tikai uz reglamentējošu noteikumu un aizliegumu bāzes. Ir vajadzīga sabiedrības izpratne, ko var veicināt regulāra un metodiska informācija par kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un izmantošanu. Kā iedvesmojošs paraugs vēsturisko ēku sakopšanā pirmkārt jau ir blakus esoša sakārtota vide. Lai uzlabotu situāciju, jāsāk plānveidīgi ieguldīt finanses ēku sakārtošanā, pretējā gadījumā iespējams zaudēt lielu daļu no vēsturiskajām ēkām, kas ir pamats autentiskai kultūrvidei (Bauskas vēsturiskā centra apsekošana, 2013).

Nepieciešamās rīcības, finansējums

- Bauskas novada pašvaldības Restaurācijas nodaļas (Restaurācijas centra) izveide;
- Bauskas novada pašvaldības saistošie noteikumi, Valsts, ES struktūrfondi, Valsts kultūrkapitāla fonds, citas investīcijas;
- Izveidot struktūru, kas nodrošina vēsturiskā mantojuma autentiskuma saglabāšanu - aktualizē un realizē vecpilsētas reģenerācijas koncepciju:
 - Veic vēsturisko ēku apsekošanu un izpēti;
 - Veic praktiskus koka būvgaldniecības, un mūra ēku restaurācijas darbus;
 - Veic finansējuma piesaisti no dažādiem fondiem, izpētes un restaurācijas darbu norisei;
 - Konsultē ēku īpašniekus, veic sabiedrības izglītošanu teorētisku zināšanu, praktisku iemaņu gūšanai;
 - Sagatavo informatīvus materiālus vēsturisko ēku uzturēšanai;
 - Veido un uztur autentisko būvgaldniecības un citu elementu krātuvi.

1.1.2. Dzejnieka V. Plūdoņa muzejs „Lejenieki” (sena un tradicionāla Zemgales lauku sēta)

“Lejenieki” ir Zemgales zemnieku sēta (celta ap 1860.-1870.gadu) gleznainā Mēmeles upes krastā 8 km no Bauskas, kas piederējusi Lejenieku dzimtai (dzejnieka V. Plūdoņa vectēvam). Sētas apbūve (dzīvojamā māja, kalpu mājas, kūts, klēts un pirtiņa) ar atsevišķām pārbūvēm saglabājusies un ietilpst muzeja brīvdabas ekspozīcijā. “Lejenieki” lieliski saglabājuši Zemgales tradicionālās lauku sētas raksturu un vidi.

Māja, kurā uzaudzis un līdz pat mūža beigām vasaras pavadījis dzejnieks, nekad nav smagi postīta vai cietusi ugunsnelaimē, un kopumā saglabājusi sākotnējo apjomu un oriģinālās konstrukcijas. “Lejenieku” sēta un dzīvojamā māja uzrāda virkni tipisku Zemgales sētai un dzīvojamai ēkai raksturīgu pazīmju, tomēr, lai konkrētāk spriestu par dzīvojamās mājas atbilstību minētajiem kanoniem, nepieciešama padziļināta izpēte. Sākotnējā plānojuma pilnīga izpratne un izvērtējums par tā atbilstību Zemgales tautas celtniecības tradīcijām iespējami tikai mājas kapitālas restaurācijas laikā.

Piesaistot gan Valsts kultūrkapitāla fonda līdzekļus, gan Zemgales Plānošanas reģiona finanses, gan Eiropas Savienības fondu līdzekļus, gan Bauskas novada pašvaldības finansējumu, 2013.-2014.gadā tapa vairāki pētījumi, kas apvienoti projektā „Vēsture atdzīvojas „Lejeniekos””:

- 2013.gadā restaurācijas programma (arhitektoniski mākslinieciskā izpēte) memoriāla muzeja ēkām kūtij un klētij;
- 2013./2014.gadā tapa memoriālā muzeja kompleksa dzīvojamās mājas arhitektoniski mākslinieciskā izpēte un interjera ekspozīcijas priekšlikums;
- 2014.gadā veikta fotofiksācija pārējām kompleksa ēkām – šķūnim / rijai, pagrabam un pirtij;
- 2014.gadā izstrādāts tehniskais projekts “V. Plūdoņa memoriālā muzeja “Lejenieki” ratnīcas restaurācija;
- 2015.gadā izstrādāts būvprojekts “V. Plūdoņa muzeja dzīvojamās mājas un klēts restaurācija un atjaunošana”.

Nepieciešamās rīcības

- Infrastruktūras rekonstrukcija, restaurācija, izbūve un jaunas ekspozīcijas izveide atbilstoši laikam (20.gs. 30.gadi);
- Izstrādāt un ieviest ainaviskās vides sakārtošanas plānu;
- Pilnveidot kultūrtūrisma piedāvājumu muzeja apmeklētājiem un nodrošināt tā pieejamību visa gada garumā.

1.1.3. Bauskas pils

Bauskas pils ir valsts nozīmes arhitektūras un arheoloģijas piemineklis kas sastāv no 15.gs. vidū celtā Livonijas ordeņa cietokšņa, 16.gs.beigās izbūvētas Kurzemes hercoga Frīdriha rezidences un 15.-18.gs. izveidotajiem aizsardzības valņiem un bastioniem. Bauskas pils uzcelta bronzas laikmeta beigu – dzelzs laikmeta baltu ciltis apmetnes vietā.

Rezidences arhitektūrā līdz mūsu dienām saglabājies sākotnējais plānojums, telpu proporcijas, būvkonstrukcijas. Arheoloģisko izrakumu rezultātā atrastās interjera apdares detaļas vairākās nozarēs veido vienas no nozīmīgākajām kolekcijām Latvijā – krāšņu keramika, dekoratīvais akmenskalums. Pieminekļa izpēte, analoģijas citās Latvijas un Rietumeiropas pilīs sniedz pietiekamu izziņas materiālu, lai varētu veikt tālejošu interjera un fasāžu restaurāciju un rekonstrukciju. Bauskas pils šodien vienīgā Latvijas pils arhitektūrā un dekoratīvajā mākslā pārstāv ziemeļu renesanses un manierisma mākslas stils. Jāņem vērā, ka tā ir vienīgā vieta, kur autentiskā pilī – rezidencē iespējams radīt Kurzemes – Zemgales hercogistes Ketleru dinastijas valdīšanas laika ekspozīciju (16.-17.gs.).

Piesaistot vērienīgus ES līdzekļus, projekta „Bauskas pils iekļaušana kultūrtūrisma aprītē” ietvaros pabeigti Bauskas pils jaunās daļas restaurācija un rekonstrukcija, izveidota pastāvīgā ekspozīcija „Bauskas pils vēsture” un tematiskās izstādes „Tērps un rotas Kurzemes hercogistē (1562-1620)”, „Bauskas pils – militārs nocietinājums”, radīta muzejpedagoģiskā programma „Galma sadzīves kultūra 16.gs.b.- 17gs.1.puse”.

2000.gadā uzsākti drupu nostiprināšanas darbi dienvidu un rietumu sienai, dienvidu prizmatiskajam tornim, rietumu sienai 1840 km² platībā, vēlāk turpināti darbi ziemeļu sienas nostiprināšanai. Par realizētajiem darbiem muzejs konkursā „Europa Nostra Awards 2004” Bergenā saņēma laureāta Diplomu, 2006.gadā Dubrovņikos Eiropas Kultūras mantojuma asociācijas „The Best in Heritage” Goda rakstu, 2002.gadā Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Gada balvu restaurācijā.

2014.gada augustā noslēdzās ERAF projekts „Bauskas pils – sociālekonomiski nozīmīga kultūras mantojuma objekta – atjaunošanas II kārtā”. Sākot ar 2014.gada 13.septembri apmeklētāju apskatei pieejamas jaunās telpas. Projekta realizācija uzsākta 2011.gada sākumā. Trīs gadu laikā Bauskas pils ir piedzīvojusi lielas pārvērtības – veikta objekta zinātniskā izpēte, restaurēta 16.gs. fasādes sgrafīto dekoratīvā apdare, atjaunotas ārējās akmens kaluma kāpnes un ieejas portāls uz hercoga apartamentiem ziemeļu korpusā. Rekonstruētas ārējās koka kāpnes ar nojumi uz pilskunga telpām dienvidu korpusā, atjaunots pagalma 17.gs. bruģis, pils interjeru sienu apdare, renesanses, manierisma un baroka stila podiņu krāsnis, kamīni, logu vitrāžas, polihromo krāsaino flīžu grīdu segums hercoga apartamentos, kā arī labiekārtota pils teritorija.

2014.gadā Bauskas pils muzejs saņēma Latvijas Būvniecības Gada balvu nominācijā “Restaurācija” un 2015.gadā Kultūras mantojuma gada balvu nominācijā „Kultūras mantojuma restaurācija” par Bauskas pils restaurāciju.

Prioritārā rīcība

- Bauskas pils centrālā torņa konservācija un Mēmeles stāvkrasta rehabilitācija ar mērķi ierīkot skatu laukumu, koncertzāli, būvvēstures digitālu ekspozīciju, tūristu taku apkārt pilij.

Kultūras pieminekļu saglabāšanai nepieciešamās rīcības:

- Pašvaldības īpašumā esošo kultūras pieminekļu uzturēšana, remonts, restaurācija;
- Atbalsts privātīpašniekiem, sabiedriskām un reliģiskām organizācijām kultūras pieminekļu glābšanas un restaurācijas pasākumiem;
- Kultūras pieminekļu iekļaušana kultūras dzīves un kultūrtūrisma aprītē.

1.2. Nemateriālais kultūras mantojums

Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana ir kļuvusi par vienu no nozīmīgākajām kultūras politikas prioritātēm pasaulē. Nemateriālais kultūras mantojums līdzās materiālajam kultūras mantojumam ir kultūras piederības, identitātes un pašapziņas avots.

2003.gadā tika pieņemta UNESCO Konvencija par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu, tā stājās spēkā 2006.gada aprīlī, uzsverot, ka ikviena tās dalībvalsts ir atbildīga par nemateriālā kultūras mantojuma pārmantošanu un kultūras savdabības saglabāšanu kā pretstatu kultūras standartizācijai. UNESCO par nemateriālo kultūras mantojumu atzīst paražas, spēles un mutvārdu izpausmes formas, zināšanas un prasmes, kā arī ar tiem saistītus instrumentus, priekšmetus, artefaktus un kultūrtelpas, ko kopienas, grupas un, dažos gadījumos, arī indivīdi atzīst par sava kultūras mantojuma daļu. Nemateriālā mantojuma pastāvēšana ir ciešā veidā balstīta uz tā praktizēšanu un kopienu un indivīdu brīvu radošu izpaušanos, ko veicina UNESCO.

Latvijā 2014.gadā Ministru kabinetā ir iesniegts likumprojekts „Nemateriālā kultūras mantojuma likums”, kura mērķis ir saglabāt nemateriālo kultūras mantojumu un nodrošināt tā ilgtspēju, nododot to nākamajām paaudzēm.

Bauskas novads ir bagāts ar savdabīgām nemateriālās kultūras mantojuma vērtībām: seno zemgaļu kultūrtelpu, tradicionālajā kultūrā pārmantotajām ieražām, amatniecības tradīcijām un folkloru. Daļa novada iedzīvotāju aktīvi kopj latviskās ieražas un ģimenes tradīcijas, svin gadskārtu svētkus, piedalās prasmju apguves darbnīcās u.c.

Kapulauku izpēte līdz šim apliecinājusi gan Zemgales saimniecisko varenību, gan plašos tirdzniecības sakarus, kā arī sniegusi vērtīgu materiālu etniskās attīstības procesu

izpētei. Lielupes augšteces ielejā seno zemgaļu dzelzs laikmeta kultūrvides ievērojamākā daļa ir Mežotnes senvietu komplekss. Šeit abās pusēs Lielupei atrodas piecas senvietas, t.sk. Mežotnes centra senkapi. Mežotnes kā Austrumzemgales novada Upmales centra uzplaukuma laiks bija 9.-13.gadsimts.

Nepietiekami izglītības un informācijas resursi:

- Tradicionālās kultūras apguve vispārizglītojošo skolu programmās nav iekļauta vai apgūstama fragmentāri;
- Folkloru Bauskas novadā apgūst tikai pieaugušajiem domātajos amatierkolektīvos;
- Maz valsts un pašvaldības finansētu tradicionālo amatu apguves interešu pulciņu;
- Tradicionālos amatus apgūst privātajās amatu darbnīcās vai NVO iniciētos projektos;
- Trūkst pieejamas informācijas par Zemgales un Bauskas novada raksturīgajām nemateriālās kultūras mantojuma vērtībām.

Nepieciešamās rīcības:

- Pēc kopienu iniciatīvas veicināt tradicionālās kultūras un amatu tradīciju apguvi kontekstuālā vidē;
- Izveidot ekspozīciju par seno zemgaļu kultūrtelpu (senlietu ekspozīcija, eksperimentālās arheoloģijas darbnīca);
- Digitāli apkopot Bauskas novada arheoloģijas un etnogrāfijas vērtības;
- Iekļauties starptautiska mēroga projektos, t.sk. sadarbībā ar Lietuvas pārstāvjiem kultūras projektā „Baltu ceļš”.

1.3. Kultūras resursi, tūrisms un novada pievilcība

Kultūrai un radošajām industrijām ir liela nozīme tūrisma veicināšanā. Tās šādā veidā piedāvā ekonomikas dažādošanas un gudras specializācijas, kā arī vietas pievilcības veicināšanas iespējas. Kultūras un radošās industrijas arī tieši sekmē nodarbinātību un izaugsmi tūrisma nozarē.

Bauskas novada kultūras resursu bagātība ir pamats Bauskas novada kultūrtūrisma piedāvājuma veidošanai. Kultūras resursu veido no iepriekšējām paaudzēm saņemtais kultūras mantojums (materiālais un nemateriālais), kultūras organizācijas un apvienības (brīvprātīgās un oficiālās), kultūras jomas darbinieki (radošie darbinieki un organizatori), kā arī izveidotā kultūras infrastruktūra un tradicionālie kultūras notikumi.

Pētījumā par kultūras ieguldījumu vietējo un reģionālo pašvaldību attīstībā ir secināts, ka: “ir pietiekami pierādīta kultūrā balstītu investīciju spēja pārveidot iepriekš pamestas vietas un atdzīvināt aizmirstus vai neizteiksmīgus pilsētas rajonus. Pilsētvides telpas pārskatīšana, kā arī jaunu kultūras objektu reāla esamība maina attieksmi, radot talantiem jaunu paļāvību un ambīcijas un piesaistot papildu ieguldījumus. Veidojot šādi pievilcīgas vietas, kultūras iestādes ietekmē ekonomiku un uzlabo vispārējo dzīves kvalitāti, tostarp

palīdz veidot labāku darba un privātās dzīves līdzsvaru.”
(http://ec.europa.eu/culture/documents/final_report_sf_en.pdf)

1.4. Muzeji

Novadā darbojas 5 akreditēti muzeji: Bauskas pils muzejs, Bauskas muzejs, Rīgas Motormuzeja ekspozīcijas filiāle, atpūtas komplekss “Miķelis” ar Zemnieku sētas un lauksaimniecības mašīnu muzeju, V. Plūdoņa muzejs. 2014.gada apmeklētākais pašvaldības muzejs Latvijā bija Bauskas pils (144,302 apmeklētāju). Aktīvi tūrisma aprītē iesaistīti un tiek reklamēti arī citi kultūrvēstures pieminekļi: Mežotnes pils, Bruknas muiža, Bauskas Sv. Gara baznīca un Bauskas rātsnams.

Bauskas muzeja (dibināts 1947.gadā) misija ir, izmantojot muzejiskās darbības specifiskos līdzekļus (ekspozīcijas, izstādes, izglītojošās programmas, ekskursijas, tematiskos pasākumus, publikācijas), veidot vēsturisko apziņu un izpratni par kultūras un vēstures liecībām kā aizsargājamiem kultūras un vēstures pieminekļiem, iemācot cienīt savu tuvāko apkārtni, tās iedzīvotājus, vietējās paražas un tradīcijas, sekmējot lokālpatriotismu un lepnumu par savu novadu.

Bauskas muzejā apskatāmas ekspozīcijas: 20 gs. rotaļlietu pasaule, Bauska laikā un cilvēki Bauskā 20.gadsimtā (Dreņģera koloniālpreču veikals, Pļavenieka fotosalons, Jučiņa frizētava un Kārļa Vīksnes grāmatu, rakstāmlietu un sīku preču tirgotava, Baranovska kalēja darbnīca, pēckara pārmaiņas un sadzīve - čekista kabinets un tipisks padomju divistabu dzīvoklis). Atraktīvs piedzīvojums: Bauskā 20.gadsimtā – īpašais piedāvājums grupām, kur var izbaudīt dažādu varu laikus pilsētā, tikties ar vācu bodnieku Dreņģeri, kādu laucinieci, kas 30.gados ieprecējusies pilsētā, fotografēties retro stilā, dejojot patafona atskaņoto melodiju ritmos, kopīgi dziedāt latviešu leģionāru dziesmas, noskatīties kādu no pirmajām TV pārraidēm un ļauties citiem piedzīvojumiem, kā arī pasākums ar bērnu dziesmiņām, rotaļām un citādām ēverbēgēlībām ekspozīcijā „Laiks spēlēties”.

Tabula 1.1. Bauskas muzeja darbība

Muzeja darbības rādītāji	2014.gads
Krājuma vienību skaits	59639
Jaunieģūto krājuma vienību skaits	75
Konservēto un restaurēto krājuma vienību skaits	1084
Apmeklētāju skaits	28544
Ziņojumu, referātu skaits	14
Muzeja darbinieku vadīto ekskursiju skaits	14
Muzejpedagoģisko programmu skaits	102
Muzeja rīkoto pasākumu skaits	7
Sarīkoto izstāžu skaits	22

Dati: Latvijas digitālā kultūras karte

Nepieciešamās rīcības

- Bauskas muzeja darbības un attīstības stratēģijas 2015.-2020.gadam īstenošana;
- Prioritāte labākai Bauskas muzeja līdzdalībai kultūrtūrisma maršrutos, nepieciešama Bauskas muzeja ēkas Kalna ielā 6a rekonstrukcija esošo pakalpojumu pilnveidošanai, kā arī nodrošinot iespēju veidot jaunus pakalpojumus un mūžizglītības programmas.

Dzejnieka V. Plūdoņa muzejs (dibināts 1968.gadā), kas līdz tam bija Ceraukstes pagasta pārziņā ar visai ierobežotiem apsaimniekošanas resursiem, kopš 2011.gada aprīļa izveidots kā struktūrvienība Bauskas muzejam. Pārņemot muzeju, tika konstatēts, ka nepieciešams gan esošo ēku kapitālais remonts, gan arī esošās patstāvīgās ekspozīcijas nomaiņa. Tādēļ veikts pētījums par memoriālā kompleksa pārveidošanu un rekonstrukciju atbilstoši laikam, kad šajā vietā dzīvoja un strādāja dzejnieks V. Plūdonis un viņa ģimene. Muzejs ir viens no populāriem kultūras tūrista galamērķiem Bauskas novadā, tā misija - saglabāt dzejnieka Viļa Plūdoņa piemiņu viņa dzimtajās mājās; iepazīstināt sabiedrību ar dzejnieka devumu latviešu literatūrā, viņa dzimtas likteņiem Latvijā, trimdā; rosināt sabiedrības, īpaši skolu jaunatnes interesi par V.Plūdoņa daiļradi.

Dzīvojamā mājā izvietota ekspozīcija, kas veltīta dzejnieka dzīvei un daiļradei, bet sētā apskatāma koka ēdama veidotā zaķu saime pie Zaķīšu pirtiņas. Izveidota Plūdoņa taka, kas ved gar Mēmeli uz dzejnieka iemīļoto darba vietu pie Jautrā straute. Netālu no muzeja atrodas dzejnieka dzimtas kapi un Bangu dīķis. Muzejā piedāvā programmu jaunlaulātajiem.

Tabula 1.2. V. Plūdoņa muzeja darbība

Muzeja darbības rādītāji	2014.gads
Krājuma vienību skaits	1533
Jauniegūto krājuma vienību skaits	0
Konservēto un restaurēto krājuma vienību skaits	0
Apmeklētāju skaits	2015
Ziņojumu, referātu skaits	0
Muzeja darbinieku vadīto ekskursiju skaits	112
Muzejpedagoģisko programmu skaits	20
Muzeja rīkoto pasākumu skaits	5
Sarīkoto izstāžu skaits	0

Dati: Latvijas digitālā kultūras karte

Nepieciešamās rīcības

- Infrastruktūras rekonstrukcija, restaurācija, izbūve un jaunas ekspozīcijas izveide atbilstoši laikam (20.gs. 30.gadi);
- Izstrādāt un ieviest ainaviskās vides sakārtošanas plānu;

- Pilnveidot kultūrtūrisma piedāvājumu muzeja apmeklētājiem un nodrošināt tā pieejamību visa gada garumā.

Bauskas pils muzejs (dibināts 1990.gadā), reorganizējot Bauskas novadpētniecības un mākslas muzeju, kura pārziņā līdz tam bija Bauskas pils izpētes, pils jaunākās daļas – Kurzemes hercogu rezidences konservācijas, restaurācijas un rekonstrukcijas darbu organizēšana, pils teritorijas kopšana. Tas ir apmeklētākais pašvaldības muzejs Latvijā, misija - apgūt Bauskas pili kā valsts nozīmes kultūras pieminekli kontekstā ar Livonijas un Kurzemes hercogistes vēsturi un Bauskas novada vēsturi, apkopojot un eksponējot vēsturisko materiālu, izpētot pieminekli uz vietas; veidojot pils vēsturei un arhitektūrai atbilstošas ekspozīcijas, veicot atbilstošu krājuma komplektēšanas, glabāšanas un restaurācijas darbu, kā arī organizatorisko un saimniecisko darbu, kas saistīts ar pils kompleksa restaurāciju, ekspluatāciju un iesaistīšanu kultūras dzīves aprītē.

Bauskas pils komplekss ir Bauskas pils muzeja galvenais eksponāts. Izpētot, saglabājot un padarot informāciju par konkrēto kultūras pieminekli pieejamu sabiedrībai, atklājas attiecīgā novada, reģiona un valsts vēstures notikumi, vēsturisko personu biogrāfijas, sadzīves, kultūras un amatniecības tradīcijas, kas ir pamats muzeja vēstījuma veidošanai. Apmeklētājiem tiek piedāvāta pilsdrupu apskate un skatu laukums tornī, pils vēstures ekspozīcija, tematiskās izstādes „Tērps un rotas Kurzemes hercogistē (1562-1620)” un „Bauskas pils - militārs nocietinājums”, kā arī iespēja piedalīties programmā „Galma sadzīves kultūra 16.gs.beigās-17.gs.pirmajā pusē”. Kopš 2010.gada Bauskas pils muzejā notiek Senās dzīvesveida skolas pasākumi, tās ietvaros apmeklētājiem ir iespēja apgūt dažādas seno amatu prasmes un gūt priekšstatu par Bauskas pils periodam atbilstoša laika cilvēku dzīvesveidu, sadzīves kultūru, zinātni un atklājumiem.

Tabula 1.3. Bauskas pils muzeja darbība

Muzeja darbības rādītāji	2014.gads
Krājuma vienību skaits	13052
Jaunieģūto krājuma vienību skaits	140
Konservēto un restaurēto krājuma vienību skaits	521
Apmeklētāju skaits	144302
Ziņojumu, referātu skaits	2
Muzeja darbinieku vadīto ekskursiju skaits	160
Muzejpedagoģisko programmu skaits	51
Muzeja rīkoto pasākumu skaits	121
Sarīkoto izstāžu skaits	6

Bauskas pils muzeja darbības mērķi un stratēģiskie uzdevumi

- Bauskas pils vecākās daļas – Livonijas ordeņa cietokšņa drupu konservācija un aprūpe:
 - Esošā tehniskā stāvokļa fiksācija, bojājumu un destrukciju izpēte, konservācijas projekta un konservācijas tehnoloģijas izstrāde;

- Konservācijas darbu izpildes organizācija, uzraudzība, dokumentēšana;
 - Uzturēšanas darbi.
- Bauskas pils jaunās daļas – Kurzemes hercogu rezidences konservācija, restaurācija un rekonstrukcija:
 - Konservācijas, restaurācijas un rekonstrukcijas projektu izstrāde;
 - Bauskas pilskalna ziemeļu nogāzes nostiprināšana;
 - Restaurācijas un rekonstrukcijas darbu izpildes organizācija.
- Muzeja misijai atbilstoša krājuma veidošana un saglabāšana;
- Bauskas pils izpēte kontekstā ar Bauskas novada, Livonijas un Kurzemes hercogistes vēsturi;
- Pils vēsturei un arhitektūrai atbilstošu ekspozīciju un izstāžu veidošana Kurzemes hercogu rezidences daļā;
- Radīt un attīstīt Bauskas pils arhitektūras, vēstures, 15.-18.gs. kara mākslas un kultūras vēstures studijās, ekspozīcijās un tematiskās izstādēs balstītu izglītojošu pasākumu kopumu;
- Ar publikāciju un interneta vides starpniecību, veidot komunikāciju ar muzeja neklātienas apmeklētājiem u.c. interesentiem;
- Muzeja apmeklētāju skaita un pakalpojumu kvalitātes paaugstināšana.

1.5. Bibliotēkas

1.5.1. Vispārīgs raksturojums

Bauskas Centrālā bibliotēka (CB) ir viena no vecākajām un tradīcijām bagātākajām Zemgalē. Tā ir dibināta 1922.gadā. Bauskas CB veic Bauskas novada centrālās bibliotēkas funkcijas, kā arī reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas Bauskas, Vecumnieku, Iecavas un Rundāles novadā. Centrālās bibliotēkas struktūrā ietilpst Bauskas novada pagastu 17 bibliotēkas. CB ir nozīmīgs inovatīvu ideju, kultūras, izglītības un informācijas centrs reģionā. Bibliotēka kopš 90.gadu nogales iesaistās lokālos un nozīmīgos starptautiskos projektos, kļūstot par nozares vadošo iestādi bibliotēkas satura pilnveidošanā, jauno tehnoloģiju ieviešanā un pakalpojumu spektra paplašināšanā. Bibliotēka uztur ciešu saikni ar novada skolām, nevalstiskajām organizācijām, citām kultūras iestādēm, uzņēmējiem, organizējot plašus tematiskus sarīkojumus.

Bibliotēku akreditācijas komisija (A.Pumpura, Dz.Justa, M.Jēkabsone, S.Daņiļēviča) 2012.gada 19.jūnijā apmeklēja Bauskas CB un izvērtēja tās atbilstību akreditācijas nosacījumiem. Bibliotēka atrodas Bauskas Kultūras centra 3.stāvā (Bauskas Kultūras centra tehniskais novērtējums apskatīts sadaļā “Kultūras infrastruktūra”). Kopējā telpu platība - 436 m². No tiem lasītāju apkalpošanai ir paredzēti 259 m². Bibliotēkā izvietota 51 lasītāju darba vieta. Krātuves kopējā platība ir 84 m². Lai arī telpas ir nelielas un nav ērti pieejamas, tās ir izremontētas un iekārtotas ar jaunu aprīkojumu. Pārdomāts un patīkams bibliotēkas vizuālais noformējums. Bibliotēka nav pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

2009.gada jūlijā Bauskas pilsētas pašvaldība nodeva bibliotēkas rīcībā reorganizētās vakarskolas telpas blakus ēkā, Kalna ielā 16, kuras trešo stāvu jau aizņēma bibliotēkas Informācijas resursu attīstības nodaļa. Līdz ar to bibliotēka ieguva telpas depozitārijam un apmaiņas krājumam.

Bibliotēku akreditācijas komisija ieteikumi:

- Rast iespēju palielināt personāla resursus sakarā ar darba apjoma pieaugumu kā novada centrālajai bibliotēkai ar filiālbibliotēku tīklu;
- Realizēt ieceru par jaunas ēkas būvniecību iedzīvotāju aktīvas darbības un uzturēšanās zonā, nodrošinot lietotājiem bibliotēkas pakalpojumu pieejamību.

Jaunās Bauskas bibliotēkas koncepcija – telpa radošām izpausmēm

Bauskas bibliotēkas konkursā par uzvarētāju atzīts lietuviešu biroja A2SM darbs **“Satikšanās krustcelēs” (Meeting@crossroads)**, kas prasmīgi un organiski iekļauj iecerēto ēku pilsētas centra situācijā, pārliecinoši traktējot to, kā jaunu pilsētas vietzīmi, iedzīvotāju iemīļotu publiskās, kultūras un sociālās dzīves centru, un blakus grāmatu lasīšanai piedāvā dažādas citas publiskas izmantošanas iespējas un veidus tai skaitā uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumus.

Metu konkurss un tehniskā projekta izstrāde, organizēti Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2007.-2013.gadam projekta “Uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēku pārrobežu sadarbības tīkla izveidošanu – Business library”. Atbilstoši konkursa nolikumam, galvenie vērtēšanas kritēriji bija arhitektūras tēls, plānojuma funkcionalitāte un atbilstība programmai, kā arī — pilsētvides risinājumi. Pirmās vietas ieguvēja darbs veiksmīgi iekļaujas vecpilsētas koptēlā un, neradot jaunus, pašmērķīgus akcentus, taču noteikti ceļ pilsētvides kvalitāti. Būve veidota kā no vienkārša kodola — ēkas vestibila izejoši četri stari, kurā izvietotas dažādās iestādes funkcionālie bloki. Iecerētā struktūra organiski un prasmīgi iekļauj arī veco sporta skolas administrācijas ēciņu, piedāvājot tajā izvietot kafejnīcu, kas pavērsta pret pilsētu un var darboties autonomi, reizē cieši saistīta ar jauno bibliotēku. Projektā paredzēta plaša konferenču zāle ar skatu uz pilsētu, grāmatu krātuve, lasītava, bērnu bibliotēka, biznesa bibliotēka, oriģināla jumta terase ēkas pagalmā, telpas nevalstiskajām organizācijām.

Attēls 1.1. A2SM darbs “Satikšanās krustcelēs”



1.5.2. Pārrobežu uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēku tīkla attīstība

Pētnieki vairākkārt uzsvēruši, ka bibliotēkas var kļūt par inovāciju sociālo platformu tikai tad, ja tās ir inovatīvas savu pakalpojumu sniegšanā. Bibliotēkas darbiniekiem ir jāapgūst biznesa iemaņas un jāklūst no “grāmatu orientētiem” par “uz apmeklētāju orientētiem”. Bibliotēkas, kas ievirza darbu jaunā, laikmeta izmaiņu ietekmētā gultnē, apzina klientu vērtības un vēlmes, lai precīzi vērstu savu darbu viņu interešu virzienā.

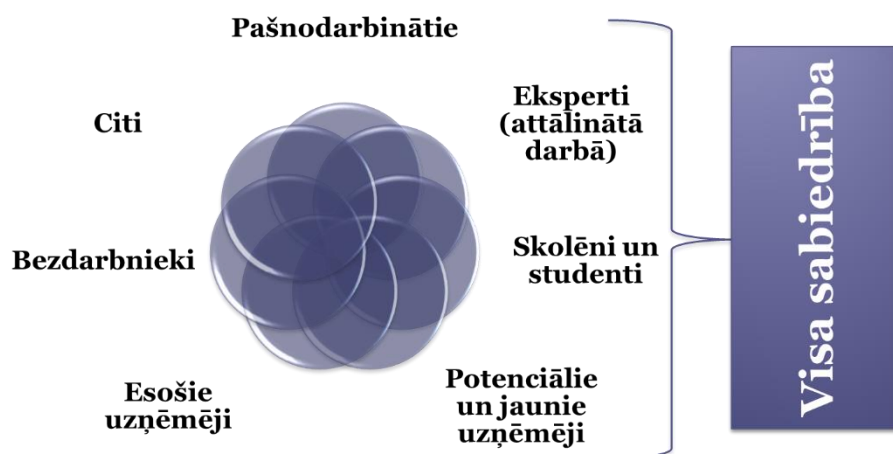
Piemēram, bibliotēkas Grieķijā pievērš uzmanību specializētās literatūras iegādei vai arī literatūras avotu pieejamības nodrošināšanai, informāciju tehnoloģiju apmācību kursu nodrošināšanā, kā arī ērtu individuālo darba vietu nodrošināšanā. Grieķu publiskās bibliotēkas pakalpojumus nosacīti iedala, pirmkārt, apmācību pakalpojumos, kas orientēti uz izglītības iestāžu jauniešiem, kā arī pieaugušo tālmācības kursiem, otrkārt, uzņēmējdarbības atbalsta pasākumi, treškārt, e-pakalpojumi, ceturtkārt, kultūras un sociālās kohēzijas pasākumi un, piektkārt, sociālās iekļaušanas pasākumi, piemēram, mobilie bibliotēku pakalpojumi.

Lai palīdzētu apzināt iedzīvotāju radošo potenciālu un uzlabotu viņu uzņēmējdarbības prasmes, kā arī radītu iespējas inovāciju pārveidei dzīvotspējīgos risinājumos, izstrādāta Uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēku tīkla stratēģija, kas ir vidēja termiņa dokuments laika posmam no 2014. Līdz 2020.gadam.

Stratēģijā aprakstīto aktivitāšu mērķa grupas ir jaunieši vecumā no 13 līdz 18 gadiem, potenciālie uzņēmēji, tikko darbību uzsākušie uzņēmēji, kā arī esošie vietējie uzņēmēji. Daļa stratēģijā minēto aktivitāšu ir vērstas arī uz bibliotēkas personāla iemaņu paaugstināšanu un bibliotēkas infrastruktūras pilnveidošanu.

Attēls 1.2. Uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēkas klientu loks

Uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēkas klientu loks



Bibliotēku stiprās puses ir personāla ieinteresētība ieviest jaunas iniciatīvas, stratēģiski izdevīga bibliotēku atrašanās vieta, bagātīga ar uzņēmējdarbību saistītas literatūras izvēle, kā arī ilglaicīga sadarbība ar vietējām nevalstiskajām un biznesa organizācijām. Bauskas novadā darbojas 8 biznesa atbalsta bibliotēkas (Bauskā, Uzvarā, Codē, Jauncodē, Ceraukstē, Brunavā, Grenctālē, Rītausmās). Tas bibliotēkām rada iespējas attīstīt vienas pieturas aģentūras pakalpojumus, izvērst uzņēmējdarbību atbalstošus pasākumus uz plašākām mērķa grupām, kā arī kļūt par inovatīvu ideju apmaiņas centriem.

Bibliotēkām ir arī vairākas vājās puses, kas rada iespējamību dažādiem riskiem traucēt iecerēto projekta attīstības gaitu. Visu bibliotēku akūtākā problēma ir bibliotēkas darbinieku zemās algas, kas nākotnē rada risku nepietiekamai uzņēmējdarbības atbalsta paplašināšanai, jo zemās algas nepiesaista speciālistus iesaistīties šajā jomā. Bauskas Centrālajai bibliotēkai nav normatīviem atbilstošu piemērotu telpu, kas rada risku ierobežotai uzņēmējdarbības atbalsta iespēju attīstībai. Nepietiekama administratīvā kapacitāte un tradicionālā pieeja bibliotekāra pienākumiem bibliotēkās nākotnē var radīt nepietiekamas jaunāko tehnoloģiju apguves iespējas, kā arī ierobežotu palīdzību klientiem darbā ar zinātniskajām datu bāzēm.

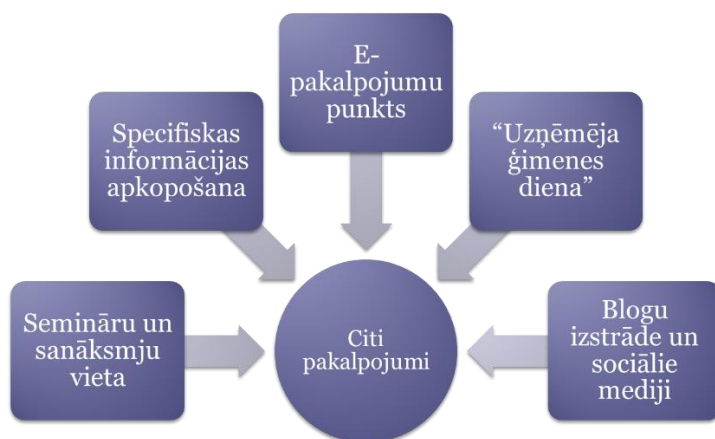
Stratēģijā identificēti 5 galvenie rīcības virzieni, kuru ietvaros katrai bibliotēkai un atbalsta tīklam kopumā būtu jāizstrādā aktivitātes, kas vērstas uz rīcības virzienu īstenošanu. Galvenie rīcības virzieni ir:

- 1) radīt bibliotēkās inovatīvu uzņēmējdarbības atbalsta centra vidi;
- 2) izglītēt sabiedrību par esošajām un iespējamajām uzņēmējdarbības iespējām;

- 3) palīdzēt dažādām mērķa grupām atrast iespēju attīstīt jau esošās, kā arī potenciālās uzņēmējdarbības jomas;
- 4) nodrošināt bibliotēkās kvalitatīvus biznesa atbalstošus pakalpojumus;
- 5) attīstīt uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēku tīkla potenciālu un iespējas.

Attēls 1.3. Uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēkas pakalpojumi

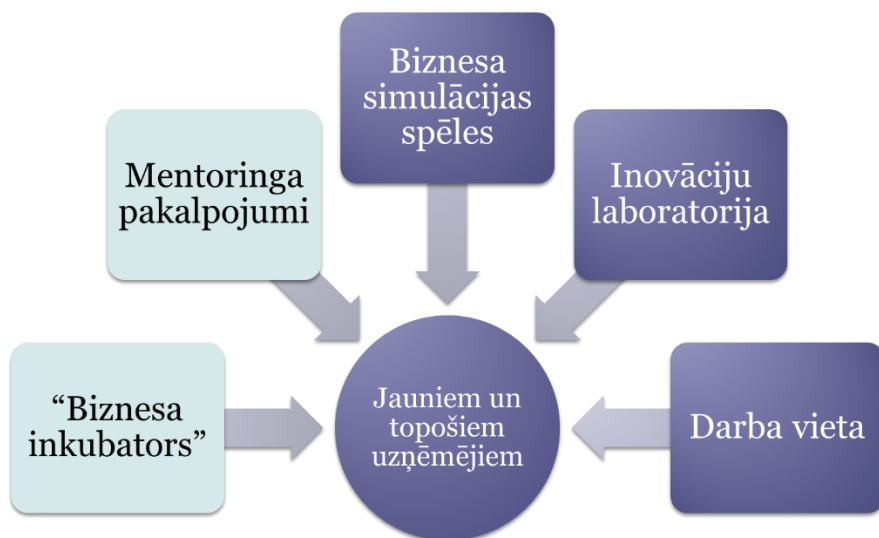
Uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēkas pakalpojumi



Atbilstoši augšminētajiem rīcības virzieniem bibliotēkas savu iespēju ietvaros koncentrē uzņēmējdarbību atbalstošās aktivitātes uz dažādām sabiedrības mērķa grupām: esošajiem uzņēmējiem, potenciālajiem uzņēmējiem, attālinātā darba veicējiem, pašnodarbinātajiem, bezdarbniekiem, skolēniem, studentiem, kā arī skolotājiem.

Attēls 1.4. Uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēkas pakalpojumi

Uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēkas pakalpojumi



Tālāk tabulā attēloti iespējamie sadarbības mehānismi starp bibliotēku un augšminētajām mērķa grupām. Tabulā nav iekļauts 5.rīcības virziens, jo tā ietvaros izvirzītās aktivitātes nav vērstas uz konkrētu mērķa grupu, bet gan bibliotēku infrastruktūras uzlabošanu un bibliotēku darbinieku kapacitātes celšanu ar mērķi nodrošināt citu darbības virzienu efektīvāku ieviešanu. Izprotot to, ko klienti vēlas un sagaida, kas iedrošina viņus pievienoties un turpināt būt par bibliotēkas lietotājiem, koncentrējoties uz jaunu lietotāju piesaisti, mums būs labāka izpratne par to, kas motivē izmantot bibliotēkas pakalpojumus. Šis stratēģiskais mērķis ir vērsts uz to, lai pilnveidotu bibliotēku kapacitāti – darboties kā biznesa atbalsta bibliotēkai un sniegt biznesa atbalsta pakalpojumus visaugstākajā kvalitātē. Ir ļoti svarīgi uzlabot pieejamību bibliotēkas pakalpojumiem gan virtuāli, gan fiziski, kā arī attīstīt atbilstošu materiālo bāzi ar IT programmatūrām un aparāturu.

Tabula 1.4. Iespējamās bibliotēku aktivitātes un mērķa grupas

		Mērķa grupas					
Rīcības virzieni		Esošie uzņēmēji	Potenciālie uzņēmēji	Pašnodarbinātie	Attālinātā darba veicēji	Bezdarbnieki	Skolēni, studenti un skolotāji
	Biznesa izglītība	Specifiski maksas kursi, kas balstīti uz vietējo 25uzņēmēji profesionālām interesēm (piem., tūrisma pamatprasmes, finanšu vadība	Kursi biznesa plānu rakstīšanā un vadības kursi	Kursi par nodokļu politikas prasībām			Pamatprasmes finanšu vadībā
			Uzņēmēju praktiska palīdzība, vingrinājumi potenciālajās investīciju iespējās				
		Biznesa komunikācijas kurss, kurš attīsta kritisko domāšanu, argumentāciju, problēmu risināšanas prasmes, kā arī sniedz nepieciešamās zināšanas komunikācijas nodrošināšanai darba vietā					
		Profesionāļu lekcijas un diskusijas (piem., juristiem, Ieņēmumu dienesta darbiniekiem) par esošo situāciju esošajā likumdošanā un nodokļu jomā)					
		Kurss par mārketinga principiem, nodrošinot pamatzināšanas par mērķa grupu identificēšanu,					

	cenu stratēģijām, izplatīšanas kanāliem				
	Balstoties uz vietējās sabiedrības interesēm, bibliotēkas varētu nodrošināt angļu, vācu vai citas svešvalodas apmācību kursus				
Biznesa informācija	Vietējo 26uzņēmēji produkcijas prezentācijas	Materiāli par uzņēmējdarbības iespējām rajonā, informācija par jaunākajām publikācijām, kredīta ņemšanas iespējām, valsts piedāvātajām atbalsta iespējām jaunajiem uzņēmējiem.			
	Pieredzes apmaiņas braucieni				
	Biznesa brokastis				
	Jautājumu/atbilžu lapas veidošana bibliotēkas mājas lapā, bibliotēkas blogs				
	Tikšanās ar veiksmīgiem uzņēmējiem				
	Sadarbība ar vietējām biznesa organizācijām				
	Bibliotēkas jaunumi e-pastā, kas balstīti uz izlases principa				
	Nakts abonements uz periodiku				
	Biznesa grāmatu recenziju regulāra nodrošināšana pa e-pastu				
	Specifiska informācija par rajonā attīstītajām uzņēmējdarbības nozarēm audio un video materiālu veidā				
Biznesu atbalstoši pakalpojumi	Pieejamības nodrošināšana valsts un pašvaldību sniegtajiem e-pakalpojumiem				
	Iespēja pasūtīt grāmatu pārrobežu uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēku tīkla ietvaros				
	e-grāmatu izsniegšana				
	Dizaina un izdrukāšanas centrs: plakātu, biznesa karšu, brošūru, ielūgumu izgatavošanas un iesiešanas iespējas, iespēja drukāt caur internetu				
	Datu apkopošana un analīze specifiskā jomā – maksas pakalpojums	Bezmaksas iespējas publicēt paziņojumus pārdevēju blogā	Bezmaksas iespējas publicēt paziņojumus pārdevēju blogā	Video konferences iespējas, Bezmaksas iespējas publicēt paziņojumus pārdevēju blogā	Pieeja darba iespēju meklēšanas programma tūrai un aģentiem
	Bezmaksas iespējas publicēt paziņojumus pārdevēju blogā			Nepārtraukta iespēja elektroniski piekļūt bibliotēkas pakalpojumie	Konsultatīvie pakalpojumi CV rakstīšanai, padomi, kā

					m un krājumiem	uzvesties intervijās	
					Attālinātā darba iespēju attīstīšana		
		Piekļuve specifiskām datu bāzēm (piemēram, investīciju iespēju), maksas pakalpojums					
		Mājas lapu izveidošana, maksas pakalpojums					
Inovatīva biznesa centra vide	Individuālo darba vietu izveidošana, nodrošinot piekļuvi datoriem un bezvadu internetam, klusas lasītavas, mācību istabas, lasītavas pusaudžiem, kur iespējams iepazīties ar uzņēmējdarbības pamatus izskaidrojošu literature						
	Bibliotēkas darba laiks vēlās vakara stundās un brīvdienās						
	Bibliotēkas fiziskās pieejamības nodrošināšana						
	Iespēja organizēt sanākmes atbilstoši aprīkotās konferenču telpās						Iespēja spēlēt komandu biznesa spēles vai individuālās biznesa spēles internetā
	Biznesa klubu izveide						

Bibliotēku sniegto pakalpojumu novērtējums

Kultūra «nedzīvo» tikai kultūras namos – arī 18 pašvaldības publiskās bibliotēkas ir kultūras centri, kuros pulcējas cilvēki, ne tikai lai izlasītu laikrakstus, žurnālus, grāmatas. Bibliotēkas ir lokāli informācijas centri, turklāt katra bibliotēka organizē arī dažādus tematiskus pasākumus saviem apmeklētājiem. Bibliotēku ieguldījumu kultūras dzīvē novadā ļoti labi raksturo pasākumi e-prasmju nedēļai un drošākai interneta lietošanai, bet vietējās uzņēmējdarbības atbalsta 7 bibliotēkas Bauskas novadā kopīgi ar Biznesa bibliotēku Bauskas Centrālā bibliotēkā (izveidotas 2013.gadā projekta “Pārrobežu uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēku tīkla izveidošana” ietvaros) organizē informatīvos seminārus, radošās laboratorijas, mācību pieredzes braucienus, konkursus u.c. Nozīmīgākie pasākumi: novadu Grāmatu svētki Bauskā, Dzejas dienas, Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa, Bibliotēku nedēļa, tematiskās pēcpusdienas un tikšanās, kuras veltītas ievērojamu literātu daiļradei, novada kultūrvēsturei. Iedzīvotāju atsaucību guvušas daudzveidīgās radošās darbnīcas, kā arī aktivitātes veselīga dzīves veida popularizēšanai. Bibliotēkās valda pamatīga kārtība – tajās strādā profesionāļi, un bibliotēku augsto profesionālo līmeni apliecina arī fakts, ka visas bibliotēkas novadā ir akreditētas.

Tabula 1.5. Bibliotēku sniegto pakalpojumu rādītāji 2014.gadā

	Krājuma lielums	Datubāz u skaits	Izsnieg ums	Lietotāju skaits	Apmeklēj umu skaits	Pasākum u skaits	Izstāžu skaits
Bauskas CB	45812	5	121792	2680	97741	42	80
Bauskas Bērnu b-ka	15542	2	40872	1050	30805	58	119
Brunavas b-ka	7196	3	4202	233	4010	22	12
Grenctāles b-ka	7023	2	7372	229	3957	15	32
Ceraukstes b-ka	8152	3	8028	236	3448	23	34
Mūsas b-ka	8331	2	11341	240	3435	15	25
Codes b-ka	11073	2	10170	414	11326	31	30
Jauncodes b-ka	10668	2	15082	506	15115	51	73
Dāviņu b-ka	7672	2	7175	233	4474	9	47
Uzvaras b-ka	9693	3	10173	422	5360	26	21
Pāces b-ka	5167	2	5013	190	2335	12	25
Rītausmu b-ka	10081	3	9255	632	11908	42	39

Dati: Latvijas digitālā kultūras karte

1.6. Kultūras centri

Bauskas novads var lepoties ar senām un izkoptām dejošanas, dziedāšanas un teātra mākslas tradīcijām, kas rūpīgi tiek koptas, saglabātas un nodotas nākamajām paaudzēm. Novadā darbojas vairāk nekā 60 amatiermākslas kolektīvu (~ 1150 dalībnieki) – kori, vokālie ansambļi, folkloras kopas, tautas deju, līnijdeju, eksotisko un mūsdienu deju kolektīvi, amatiertheātri, kā arī senākā fotostudija Latvijā. Katrā novada teritorijā ir nodrošināta iespēja dejojot vai dziedāt. Bauskas amatierkolektīvi aktīvi iesaistās novada pasākumu un gadskārtu svinību norisē, ar labiem panākumiem pārstāv novadu nacionāla un starptautiska līmeņa sarīkojumos.

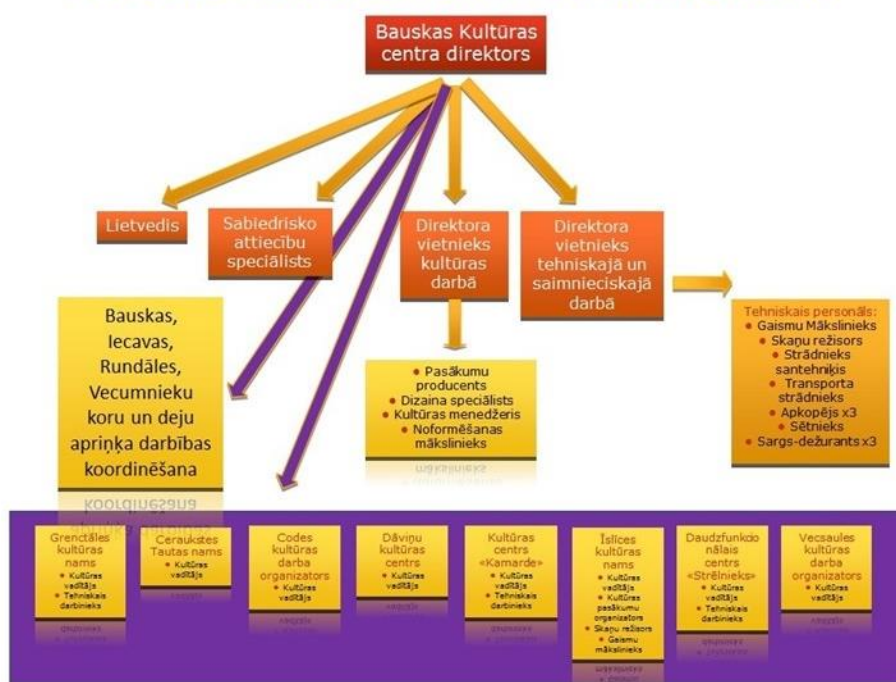
Kultūras aktivitāšu nodrošināšanai Bauskas novadā ir vienmērīgs kultūras iestāžu pārklājums. Novada administratīvajā centrā, Bauskā, darbojas lielākā pašvaldības kultūras iestāde – Bauskas Kultūras centrs, regulāras kultūras norises tiek organizētas novada pagastos - Brunavā, Dāviņos, Ceraukstē, Codē, Gailīšos, Īslīcē, Mežotnē un Vecsaulē.

Bauskas Kultūras centrs un pagastu kultūras nami ir vietējās sabiedrības kultūras dzīves attīstītāji un Dziesmu un deju svētku procesa nodrošinātāji, kā arī pārstāv amatiermākslu un kultūras vērtību un tradīciju pārmantošanu visās amatiermākslas nozarēs. Lai nodrošinātu kvalitatīvu un pilnvērtīgu kultūras piedāvājumu Bauskas novadā, svarīgs priekšnoteikums ir pasākumu organizēšanai atbilstoši aprīkota kultūras iestāde katrā pagastā. Bauskas novada pagastos darbojas septiņas kultūras iestādes: Īslīces Kultūras nams, Daudzfunkcionālais centrs „Strēlnieki” Mežotnes pagastā, Kultūras centrs „Kamarde” Gailīšu pagastā, Ceraukstes tautas nams, Grenctāles kultūras nams Brunavas pagastā, Kultūras centrs „Dāvis” Dāviņu pagastā un Vecsaules saietu nams. Patlaban Codes pagastā šādas ēkas nav, un iedzīvotājiem ir ierobežotas iespējas saņemt kvalitatīvus kultūras pakalpojumus - pasākumu norise un amatiermākslas kolektīvu darbība notiek sadarbībā ar Codes pamatskolu, Codes baznīcu, Bauskas pamatskolu un Bauskas Kultūras centru.

Stratēģijas izstrādes darba grupa kā vienu no prioritārajiem uzdevumiem akcentēja nepieciešamību katrā pagastā nodrošināt kultūras norisēm paredzētu ēku. Izvērtējot to, kā pagastos mainījusies kultūras dzīve pēc kultūras namu sakārtošanas, pavisam droši var apgalvot, ka šo iestāžu renovācija jau tagad ir attaisnojusies ar uzviju. Kā piemēru var minēt daudzfunkcionālo centru “Strēlnieki” – lai gan sākotnēji skeptiķi apšaubīja šīs ēkas nepieciešamību kultūras vajadzībām, tur tagad notiek intensīva kultūras dzīve. “Ja ir vieta, kur pulcēties, un ja ir cilvēks, kas deg par savu darbu, saviem cilvēkiem, tad kultūra pagastā elpo un dzīvo. Tur viss notiek! Kaut arī novads ir viens, katra pagasta iedzīvotājiem ir savas intereses, savas vajadzības. Protams, notiek jau arī kopīgie pasākumi, bet cilvēkiem svarīga ir tā mājas sajūta, un pašiem savs kultūras nams to sniedz” (Jelgavas novada pašvaldības Kultūras nodaļas vadītāja Dzintra Zimaiša).

Attēls 1.5. Bauskas Kultūras centra struktūrshēma

Bauskas Kultūras centra struktūrshēma



Dzeltenās krāsas bultiņa apzīmē tiešo pakļautību, violetās krāsas bultiņas apzīmē darbības koordinēšanu, metodisko vadību.

1.6.1. Kultūras centru un tautas namu darbības formas un pamats

Saskaņā ar Kultūras institūciju likuma: 2.pantu kultūras institūcijas dibina valsts, pašvaldības vai privāto tiesību subjekti. Šo institūciju darbības pamatmērķis ir kultūras vērtību radīšana, izplatīšana vai saglabāšana; 13.pantu pašvaldības savas kompetences un likumos paredzētajos ietvaros ir tiesīgas noteikt pašu dibināto kultūras institūciju darbības formas un pamatu.

Nosakot minimālo pakalpojuma grozu pilsētā un pagastos, ņemts vērā Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2012.-2030.gadam definētais attīstības centru princips (skat. 2. un 3.pielikumu).

Latvijā ir noteikta muzeju un bibliotēku akreditācija. Šādai novērtēšanas sistēmai jābūt ne tikai bibliotēkām un muzejiem – ir vajadzīgi kritēriji, pamatprincipi, pēc kuriem vienoti visā valstī tiktu novērtētas kultūras iestādes, lai arī šajā ziņā būtu sakārtotība. Diemžēl mūsu valstī šāds dokuments par kultūras iestāžu akreditācijas kārtību vēl nav tapis, un tas pašvaldībām apgrūtinā darbu. Kritēriju izstrādes gadījumā būtu noteikti, piemēram, konkrēti tehniskā aprīkojuma standarti, drošības nosacījumi, kultūras centru iedalījums grupās pēc darbības apjoma un specifikas. Taču pati būtiskākā kultūras centru likuma priekšrocība būtu to darbinieku sociālā aizsardzība, proti, darba samaksas noteikumi. Tad

atalgojums vairs nebūtu atkarīgs no pašvaldību iespējām un attieksmes kā patlaban. Kaut vai tik vienkāršs fakts kā kultūras iestādes nosaukums – jau vēsturiski Bauskas novadā, tāpat kā visā Latvijā, ir gan kultūras nami, gan kultūras centri, gan tautas nami, gan klubi, gan kultūras, sporta un izglītības centri. Lai gan nosaukums atšķiras, šīs visas ir kultūras iestādes un veic ļoti līdzīgas funkcijas, bet definēti kritēriji, ar ko tās atšķiras, ne valstī, ne pašvaldībā nav noteikti.

Kultūras ministrijas (KM) Kultūras forumā Rīgā 2012.gada 5.novembrī aizsāka diskusiju par to, kā izvērtēt kultūras centru un tautas namu pašreizējo darbību un kādas aktivitātes veicamas, lai sniegums kļūtu kvalitatīvāks. Tika apzināti priekšlikumi kultūras centru attīstībai. Diskusijā piedalījās kultūras centru, tautas namu pārstāvji un pašvaldību vadītāji, kultūras augstskolu studenti no visas Latvijas, aicinot viņus nākt klajā ar konkrētiem priekšlikumiem pašreizējo problēmu risināšanai. Forumā “Kultūras centrs radošā Latvijā” piedalījās 550 kultūras nozarē strādājošo.

Lai aktualizētu šo jautājumu Bauskas novadā, Stratēģijas izstrādes darba grupa devās pieredzes apmaiņas braucienā uz Talsu pašvaldību. Talsu tautas nams pēc sakārtotības, apjoma un uzbūves visvairāk līdzinās tam, kā Bauskas Kultūras centra darbinieki saredz savu turpmāko darbību un Bauskas novada kultūras namu attīstību. Talsu novada pašvaldībā ir izveidota kultūras nodaļa, kas ir tieši atbildīga par tām lietām, kādas Bauskas Kultūras centra darbinieki vēlētos deleģēt Bauskas novada pašvaldības kultūras nodaļai vai vismaz novada kultūras darba koordinatoram, ja tāda/-ds tiktu izveidota/-ts“.

Nepieciešamās rīcības

- Izveidot vienotu Bauskas novada pašvaldības kultūras centru klasifikāciju pēc kultūras centru darbību raksturojošiem rādītājiem, kas ir vienlīdzīgi, pamatoti, pārbaudāmi un izmērāmi – valsts statistikas pārskatā kultūras jomā, elektroniskajā datubāzē “Latvijas digitālā kultūras karte”;
- Noteikt kārtību, kādā tiek klasificēti Bauskas novada pašvaldības kultūras centri: klasifikācijas kategoriju un grupu piešķiršanas kritēriji un kārtība, kā arī kultūras centru darbinieku skaits un atalgojums;
- Vajadzīga regulāra kultūras centru darbības inventarizācija, pārskatot un izvērtējot paveikto, lai apmeklētājiem piedāvātu aizvien kvalitatīvāku un eksportspējīgāku kultūras produktu;
- Viena no akūtākajām problēmām kultūras centru un tautas namu darbībā ir pieredzējušu, profesionālu, kvalificētu darbinieku trūkums, kuri prastu gan ar svaigām idejām organizēt radošo dzīvi, gan vadīt kultūras namu, gan rakstīt projektus, gan piesaistīt auditoriju. Sevišķi traucējoši faktori ir kultūras darbinieku zemais prestižs sabiedrībā un mazais atalgojums. Pašvaldībai nodrošināt atbalstu kultūras darbinieku bezmaksas tālākizglītības un mūžizglītības iespējām, izvērtēt kritēriju ieviešanas nepieciešamību pēc kādiem vērtējami kultūras darbinieki;
- Noteikt stingrākus statistikas rādītājus kultūras centru darbībai, nosakot, cik daudz un kādi pasākumi gadā īstenojami. Šobrīd to nosaka pati iestāde. Ieviest pašvaldību apstiprinātas programmas kultūras centru darbībai.

Mazliet citāda situācija ir ar profesionāliem kolektīvu vadītājiem, jo, lai par tādu kļūtu, ir jābūt personībai – tautas mākslas kolektīvu darbs nav tikai brīvā laika pavadīšana, tas ir nopietns un atbildīgs darba process. Spēcīgi kolektīvu vadītāji ir deficīts. Tikko ir labs vadītājs, cilvēki ap viņu pulcējas un rodas spēcīgi tautas mākslas kolektīvi.

Tabula 1.6. Kultūras centru, namu un saietu namu sniegto pakalpojumu rādītāji 2014.gadā

Kultūras iestāde/kultūras darba organizators	Kolektīvi t.sk. pulciņi	Norišu skaits	Apmeklējumi	Izbraukuma norises	Valsts, tradicionālie svētki	Pilsētas, novada, pagasta svētki	Informatīva izglītojoša norise	Koncerts	Izrāde	Izstāde	Izklaides sarīkojums	Festivāls	Literārs pasākums	Konkurss, skate	Kinoizrāde
Bauskas KC	17	258	51665	72	14	8	5	17		45	11	1	-	2	1
Ceraukstes TN	5	48	2440	33	7	-	7	6		4	2	-	1	-	-
Grenctāles KN	4	21	1161	6	10	2	2	3		-	2	-	-	-	-
Codes pag. kult. darbs	6	19	760	34	8	-	-	2		-	3	-	-	-	-
Dāviņu KC	1	Statistika netiek apkopota													
KC Kamarde	7	Statistika netiek apkopota													
Īslīces KN	13	61	20340	34	8	2	3	3		3	8	1	-	5	-
DFC Strēlnieki	7	Statistika netiek apkopota													
Vecsaules saietu nams	7	Statistika netiek apkopota													
Kopā	67	Statistika netiek apkopota													

Dati: Latvijas digitālā kultūras karte

1.7. Kultūrizglītības iestādes

Kultūrizglītības iestādes nodrošina personību radošu attīstību, sagatavo skolēnus radošas profesijas izvēlei un līdz ar to audzina jauno paaudzi ar labākām kultūras zināšanām, augstāku pieprasījumu pēc kultūras pakalpojumiem.

Profesionālās ievirzes un profesionālās vidējās kultūrizglītības pakalpojumu nodrošināšana mūzikas, mākslas, koru un cita veida kultūrizglītība skolās pašvaldības teritorijā. Atbildīgās iestādes Bauskas pašvaldībā: Bauskas bērnu un jauniešu centrs, Bauskas mūzikas skola, Bauskas mākslas skola, Bauskas novada vispārējās izglītības iestādes.

Bauskas Mūzikas skola (dibināta 1957.gadā) nodrošina profesionālās ievirzes izglītības programmu īstenošanu pamatzglītības pakāpē. Skola darbojas kā pašvaldības profesionālās ievirzes izglītības iestāde un nodrošina izglītības programmas dažādu mūzikas instrumentu spēlē un vokālajā mūzikā (kora klase, dziedāšana). Tiek nodrošinātas arī dažādas kolektīvās muzicēšanas aktivitātes, kā arī tiek rīkoti dažādi koncerti. Audzēkņu kopskaits uz 2015./2016.mācību gada 1.septembri – 192. Skolā strādā 25 pedagogi.

Bauskas Mākslas skola (dibināta 1989.gadā) nodrošina profesionālās ievirzes izglītības programmu īstenošanu “Vizuāli plastiskā māksla” (kods 20V 21100). Programmas īstenošanas ilgums ir 2455 stundas. Audzēkņu kopskaits uz 2015./2016.mācību gada 1.septembri – 122 izglītojamie no Bauskas, Iecavas, Ozolnieku un Rundāles novadiem. Skolas pamatuzdevums ir nodrošināt iespēju iegūt profesionālās ievirzes izglītības pamatzināšanas un prasmes mākslā un sagatavot izglītojamās mākslas profesionālās vidējās izglītības programmas apguvei. Audzēkņi apgūst prasmes un zināšanas zīmēšanā, gleznošanā, kompozīcijā, veidošanā, mākslas valodas pamatos, darbs materiālā – māls, audums, koks, tekstils un datorgrafikā u.c.

Bauskas Bērnu un jauniešu centrs īsteno bērnu un jauniešu interešu izglītību Bauskas novadā. Bērnu un jauniešu centrs piedāvā

Novada vispārīgizglītojošās iestādēs bērniem un jauniešiem ir iespēja darboties kultūrizglītības programmās, pašvaldībai ir izdevies sakārtot optimālu interešu izglītības programmu pārklājumu

1.8. Kultūras infrastruktūra

Lai stimulētu novada ekonomisko aktivitāti un sekmētu valsts policentrisko attīstību, efektīvi izmantojot kultūrvides potenciālu, nepieciešams atbalstīt sociālekonomiski nozīmīgas kultūras infrastruktūras atjaunošanu un jaunas laikmetīgas kultūras infrastruktūras būvniecību Bauskas novada attīstības centros. Ar sociālekonomiski nozīmīgu kultūras infrastruktūru tiek saprasta tāda infrastruktūra, kas līdztekus specifiskām kultūrā balstītām iezīmēm (infrastruktūra ar kultūrvēsturisko vērtību vai/un infrastruktūra, kas nodrošina kultūras pakalpojumu sniegšanu) vienlaikus efektīvi palielina arī dzīves un investīciju vides pievilcību vai/un pārliecinoši sekmē ekonomiskās aktivitātes dažādošanu un jaunu darba vietu rašanos katrā no attīstības centriem.

1.8.1. Kultūras nozarei nozīmīgi projekti 2007.-2013.gada plānošanas periodā

Lielākos ieguldījumus no ES struktūrfondi veidoja kultūrtūrisma projekti: Bauskas pils iekļaušana kultūrtūrisma apritē, ar Bauskas pils restaurācijas un rekonstrukcijas darbiem (EUR 2 162 106); Bauskas vēsturiskā centra un rātsnama atjaunošanai, jaunu tūrisma produktu attīstībai (EUR 1 762 230); Rīgas ielas posma rekonstrukcijai (EUR 450 330); Atraktīva un pieejama Bauskas pils muzeja attīstībai (EUR 194 858); interešu izglītības infrastruktūrai un aprīkojumam amatniecības centra „Bauskas skapis” izveidei (EUR 117 654); kultūras namu rekonstrukcijai un aprīkojuma iegādei: Vecsaules saieta nama rekonstrukcijai un aprīkošanai (EUR 116 198), Īslīces kultūras nama rekonstrukcijai un aprīkošanai (EUR 125 211), Kultūras centra “Kamarde” rekonstrukcijai (EUR 111 126), Grenctāles kultūras nama vienkāršotai rekonstrukcijai (EUR 39 959), DFC “Strēlnieka” energoefektivitātes uzlabošanai (EUR 408 000), kā arī Bauskas novada bibliotēku infrastruktūras sakārtošanai, pieejamības uzlabošanai, materiāltehniskās bāzes pilnveidošanai, tehniskā projekta izstrādei jaunas bibliotēkas celtniecībai Bauskā (EUR 185 498).

Viens no avotiem, ko izmanto, lai finansētu kultūras aktivitāšu attīstību lauku apvidos, ir Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai. Apzināti arī aptuveni 40 Lauku attīstības Leader programmas projekti ar kultūras ievirzi. Publiskais finansējums piesaistīts kultūras pieminekļu sakārtošanai (EUR 72 835), bibliotēku aprīkojuma un pieejamības uzlabošanai (EUR 53 427), kultūras centru/namu infrastruktūras un pieejamības uzlabošanai, aprīkojuma iegādei (EUR 115 857), tautastērpu u.c. skatuves tērpu iegādei (EUR 164 260); Bauskas muzeja un TIC aprīkojuma modernizēšanai (EUR 33 959), kā arī Ērgļu estrādes atjaunošanai (EUR 25 612) un Bauskas Bērnu un jauniešu centra infrastruktūras sakārtošanai un pakalpojumu pilnveidošanai (EUR 39 314).

Nākamajā plānošanas periodā attiecībā uz kultūras un radošajām industrijām papildus jau esošajiem attīstības virzieniem, svarīgi ieguldīt pētniecībā un inovācijās (uzņēmējdarbība, MVU, klasteri, tīkli), informācijas sabiedrībā (digitalizācija), izglītībā, jaunatnē, pilsētvides atjaunotnē (kā daļa no integrētiem projektiem), cilvēkkapitāla un sabiedriskā kapitāla uzlabošanā un prasmju pilnveidē. Joprojām lieli ieguldījumi nepieciešami esošās kultūras infrastruktūras sakārtošanā (Kultūras centri/nami, bibliotēkas, muzeji, estrādes, stāvlaukumi, to pieejamība) un jaunas kultūras infrastruktūras izveidē (Bauskas Centrālā bibliotēka, Bauskas koncertzāle, Bauskas estrāde, Codes kultūras nams, Dāviņu estrāde, u.c.).

1.8.2. Brīvdabas pasākumu vietas

Bauskas novadā atrodas 3 brīvdabas estrādes – Bauskas Pilskalna parka estrāde (Bauska), Budbergas parka estrāde (Brunavas pagasts) un Gailīšu pagasta Pīrāgu estrāde (Gailīšu pagasts). Nozīmīgas brīvdabas pasākumu vietas Bauskas pilsētā ir arī Bauskas rātslaukums, kas ir tradicionāla un iecienīta Bauskas novada svētku, Bauskas vecpilsētas pagalmu un putras godēšanas, kā arī amatnieku tirdziņu rīkošanas vieta.

Nepieciešamās rīcības

- Uzlabot pieejamību un sakārtot esošās novada pagastu estrādes (Gailīšu pagastā, Vecsaulē, Brunavā);
- Jaunas estrādes būvniecība Dāviņu pagastā;
- Bauskas pilsētas brīvdabas estrādes rekonstrukcija un modernizācija;
- Bauskas pilsētas brīvdabas estrādes apvedceļa izbūve.

1.9. Kultūras pasākumi

Bauskā, Brunavā, Dāviņos, Ceraukstē, Codē, Gailīšos, Īslīcē, Mežotnē un Vecsaulē ik dienu rit darbs pie novada kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas un uzturēšanas, jaunu un mūsdienīgu tradīciju veidošanas. Gadu gaitā Bauskas vārds ir kļuvis atpazīstams ar tādiem ievērības cienīgiem pasākumiem kā festivālu “Bauska Country”, konkursiem “Aprīļa pilieni” un “Bauskas Balsis”, dejošanas konkursu “Ziemassvētku kauss”, Latvijas alus svētkiem, Latvijas Senioru deju svētkiem, Pagalmu un Putras godēšanas svētkiem, Vokālo ansambļu sadziedāšanās svētkiem Mežotnē, ikgadējo Starptautisko mākslas plenēru “Bauskas vasara” un raksturīgajiem pasākumiem Bruknas muižā. Regulāri tiek organizēti arī radoši pasākumi bērniem un pieaugušajiem, atpūtas vakari senioriem, koncerti, tematiski sarīkojumi, latviešu gadskārtu svētki, valsts svētki, atceres un atzīmējamās dienas, nodrošinot kultūras pieejamību ikvienam interesentam.

Tas, cik daudzveidīgi un kupli apmeklēti ir pasākumi, atkarīgs no kultūras darba organizatora katrā pagastā. Kultūras dzīvi vērtē pēc pasākumiem, bet tikai retais

aizdomājas, ka tam apakšā ir milzīgs darbs, ko būtībā veic vien daži cilvēki. Svarīgākais ir nodrošināt, lai kultūra būtu pieejama. “Var jau strādāt ļoti intensīvi, pasākumus organizējot citu pēc cita, taču svarīgākais ir tajā visā nodrošināt kvalitāti un sabalansētību – nevar būt tā, ka vienu dienu notiek koncerts par maksu, bet otru – jau teātra izrāde, arī par maksu. Vai, tieši otrādi, cits pēc cita bezmaksas pasākumi, akcentu liekot uz kvantitāti, nevis kvalitāti. Jāprot atrast to vidusceļu, lai cilvēki savā pagastā varētu atļauties baudīt pēc iespējas daudzveidīgāku kultūras programmu”.

Pēc statistikas datiem, ne tikai Bauskas novadā, bet visā valstī amatiermākslas kolektīvu pasākumi pagastos ir vairāk apmeklēti par profesionālo mākslinieku uzstāšanos. Un iemesls ir pavisam vienkāršs – pašdarbnieku kolektīvā ir iesaistīties kāds no ģimenes, kāds kaimiņš, un ir interesanti novērtēt viņu veikumu. Liels atspajds, iesaistot vietējos kultūras dzīves norisēs, ir apstākļi, ka vēl aizvien virkne pasākumu novadā tiek nodrošināti bez maksas, taču tajā pašā laikā par velti nav nekas, jo par to maksā pašvaldība: telpas, elektrība, apgaismojums, siltums, atalgojums kolektīvu vadītājiem – tās ir tikai dažas izdevumu sadaļas.

1.9.1. Tradīciju pasākumi

Marts. Pavasara iešūpošana, apskates saimniecība «Vaidelotes», Lielā diena tiek sagaidīta latviskā garā – ar gaisa iešūpināšanu, putnu saukšanu un svētības lūgšanu druvām un augļu dārziem, rotaļām, olu ripināšanu, raušu un putras ēšanu.

Aprīlis. Lieldienu pasākumi novados.

Maijs. Tūrisma sezonas atklāšanas svētki (Bauska un apkārtnē; www.tourism.bauska.lv), Tūrisma sezonas atklāšana Bauskas Rātslaukumā, aktivitātes apkārtnes novados. Orientēšanās pa Bauskas un apkārtnes objektiem.

Maijs. Muzeju nakts pasākumi (Bauska; www.tourism.bauska.lv), Muzeju nakts pasākumi norisināsies Bauskas pilī, Bauskas muzejā, Bauskas motormuzejā, atpūtas kompleksā “Miķelis”.

Maijs. Mežotnes pilskalna svētki. Festivāls veltīts seno zemgaļu vēsturei. Seno amatu prasmju darbnīcas, kurās apmeklētāji var iepazīties ar senās virtuves noslēpumiem, podnieka, kalēja, rotkaļa amata un viduslaiku apģērba darināšanas prasmēm, aplūkot seno ieroču kolekcijas, klausīties aizraujošos vēstures speciālistu stāstos, vērot seno divcīņu imitācijas un nogaršot uz ugunsкура gatavotu maltīti.

Jūnijs. Līgo svētku pasākumi novadā.

Jūnijs. Saulgriežu ugunskurs apskates saimniecībā “Vaidelotes”. Pasākuma apmeklētāji tiek iepazīstināti ar saulgriežu svētku tradīciju nozīmi, kopā tiek vīta ziedu vītne, ir dziesmas un dejas, kā arī uguns rituāls.

Jūlijs. Starptautiskais Kantri mūzikas festivāls Bauskas pilskalna estrādē (Bauskas estrāde, Bauska; www.countrybauska.lv) Mūzikas festivāls divu dienu garumā ar ārvalstu un Latvijas kantri stila mākslinieku uzstāšanos. Līnijdejas, telšu pilsētiņa, tirdziņš.

Jūlijs. Labdarības koncerts “Uzcelsim baznīcu!” (Bruknas muižā, www.bruknaskopiena.lv) Labdarības koncerts ar Latvijā pazīstamu mūziķu piedalīšanos un radošām darbnīcām.

Jūlijs. Renesanses dārza svētki (Bruknas muižā, www.bruknaskopiena.lv). Mūzika, teātris, dejas, radošās darbnīcas.

Jūlijs. Augusts. Bauskas novada svētki (www.kultura.bauska.lv). Novada svētku svinības ilgst nedēļu, pagastos tās sāksies jau jūlijā. Pēdējās trīs dienas ar dažādām aktivitātēm, tirdziņiem, koncertiem un balli svinības norisinās Bauskā.

Septembris. Pagalmu un Putras godēšanas svētki Bauskas vecpilsētā (Bauska; www.kultura.bauska.lv). Dažādas aktivitātes Bauskas vecpilsētas pagalmiņos – umurkumurs, mūzika, atrakcijas, konkursi. Vairākos pagalmiņos iespējams nobaudīt dažādas putas, piedalīties aktivitātēs un vākt zīmodziņus, lai piedalītos loterijā un balvā iegūtu vietējo uzņēmēju produktus.

Septembris. Miķeļdienas pasākums (atpūtas komplekss “Miķelis”, www.mikelis.lv). Vasaras beigu pasākums ar jautrām izdarībām, koncertu, umurkumuru, tirdziņu un gardām maltītēm.

Oktobris. Viss par un ap kāzām Mežotnes pilī sestdienā (www.mezotnespils.lv). Atvērto durvju diena kāzniekiem “Nāc, sajūti, iedvesmojies – Mežotnes pils skaistiem mirkļiem”.

Decembris. “Ak, eglīte” (Bauskas muzeja pagalms, www.bauskasmuzejs.lv). Bauskas muzeja pagalmā “izaugs” neliels egļu mežs, kur rosās Zaķu māte ar palīgiem rūķiem, varbūt atnāk arī Meža vecis. Ciemos gaida bērnus, kuri pagatavojuši dažādus eglīšu rotājumus. Tiek rotātas eglītes, dziedātas dziesmas un iets rotaļās!

Jaungada balle Mežotnes pilī. Ikgadējs pasākums ar balli pie galdiņiem, Jaungada programmu un īpašajiem piedāvājumiem.

Visu gadu. Senā dzīvesveida skola un koncerti Bauskas pilī (www.bauskaspils.lv).

1.9.2. Unikāli, oriģināli pasākumi balstīti uz mūsdienu sabiedrības mainīgajām interesēm

Pasākumu rīkošanā galvenais mērķis ir iedzīvotāju vēlmju apmierināšana un intereses radīšana. Taču mūsdienās šīs intereses mainās ļoti strauji un tās ir jāapzinās. Uztverot iedzīvotāju kā savu klientu un izprotot viņa vēlmes, pastāv daudz lielākas iespējas tam, ka pasākums būs izdevies un interese piesaistīta. Par piemēru var minēt vasaras mūzikas festivāla “Summer Sound” rīkotāju darbības principus. Šim festivālam finanšu līdzekļi neatļauj piesaistīt mūzikas grandus, kā to var atļauties konkurenti. Taču, nepārtraukti tiek vērota sabiedrības interese par tikko atpazīstamību guvušiem jauniem latviešu mūzikas māksliniekiem. Šie mākslinieki neprasa lielu honorāru, bet ik gadu piesaista lielāko apmeklētāju skaitu. Šis piemērs lieliski parāda to, kā, sekojot sabiedrības modes tendencēm, kultūras jomā, ar ierobežotiem līdzekļiem, var panākt labus rezultātus. Šeit arī prieks par mūsu pašu aktīvistiem, kas rīko alternatīvu Jāņu svinēšanas festivālu Lejeniekos. Apvienotas mūsdienu jauniešu intereses (veselīgs un eko dzīvesveids) ar iespēju palielināt novada kultūras vērtību atpazīstamību. Nav šaubu, ka nākotnē šis festivāls apmeklētāju pulku tikai vairos. Mēs nevaram aizmirst jau esošās kultūras tradīcijas, bet kopā sadarbojoties ir jāveido arī unikāli pasākumi, kas būtu daļa no novada korporatīvā stila un reizē arī kā kultūras produkts ar pievienotu ekonomisko un lokālidentitātes vērtību. Kultūras festivālu ietekmi uz ekonomiku un to saikni ar tūrismu un vietējiem uzņēmumiem lieliski demonstrē jau tradicionālais Bauskas kantri festivāls.

Izvirzītie priekšlikumi (darba grupas) Kultūras stratēģijas 2016.-2022.gada darba plānam

- Sadarboties un iesaistīties Mežotnes pilskalna svētkos ar aktivitātēm Bauskas novada Mežotnē;
 - Salmu skulptūru festivāls kā ikgadējs un tradicionāls pasākums;
 - Ikgadējie Plūdoņa ielas svētki;
 - Vimbu svētki ar gadatirgu;
 - Lielā Murza burziņš;
 - Baltā galdauta svētki Rātslaukumā – Latvijas 100gades svinību ietvaros;
 - Patriotiskā nedēļa kā tradīcija (turpinājums akcijai, kas aizsākta 2015.gadā no 11. līdz 18. novembrim, Bauskas kafejnīcām piedaloties patriotiskajā nedēļā);
 - Tradicionāls Ziemassvētku ieskaņas pasākums "AK, EGLĪTE" visu vecumu baušļeniekiem Ziemassvētku noskaņas radīšanai.
 - Triju upju regate;
 - Bauskas vecpilsētas svētki;
 - Marionešu festivāls (tradicionāls viduslaiku un renesanses pilsētām);
- Renesanses mākslas festivāls Bauskas pilī.

1.10. Kultūras stratēģijas izstrādes darba grupas priekšlikumi

1.10.1. Efektīvi informācijas apmaiņas kanāli un dialogs ar sabiedrību

Mūsdienu modernais laikmets ir ļoti straujš un mainīgs. Līdz ar tehnoloģiju attīstību, mainās arī iedzīvotāju paradumi un informācijas iegūšanas formas. Pētot Bauskas novada iedzīvotāju viedokli sporta attīstības stratēģijas izstrādāšanā, lielākā daļa iedzīvotāju informāciju uzzināja no draugiem/paziņām. Šāda tendence pierāda, ka pašreizējie informācijas kanāli nav efektīvi. Ja vēl pirms kāda laika ar informācijas nodošanu vietējos laikrakstos būtu pieticis, tad mūsdienu straujajā pārmaiņu laikā ar to ir krietni par maz. Ir jāseko esošajām tendencēm.

Piemēram, šobrīd sociālie tīkli ir vieni no nozīmīgākajiem informācijas iegūšanas avotiem. Tas ir rīks, ar kuru pie pareizas pielietošanas, ļoti aktīvas un uzstājīgas darbības ir iespējams nonākt pie krietni labākiem rezultātiem. Piemērs par to, ka FB (Facebook) nosūta atgādinājumu draugiem, ja kāds tuvumā apmeklēs pasākumu. Informāciju tādā ne tikai pasākuma organizētājs nodod, bet to arī izplata sociālais tīkls.

Izvirzītie priekšlikumi (darba grupas) Kultūras stratēģijas 2016.-2022. gada darba plānam

- Ielās un laukumos jāizvieto reproduktori (skaļruņi) pa kuriem no plkst.: 12:00 līdz 13:00 tiek pārraidīta reklāmas informācija;
- Novada avīzē jāpublicē (ar turpinājumiem) aizraujošs romāns, lai iedzīvotāji ņemtu arvien jaunus laikrakstus;
- Sadarbībā ar augstskolām izstrādāt IT risinājumus (aplikācijas, mājas lapas);
- Papīra afišu daļēji aizstāšana ar digitālajām, nepieciešams izvietot monitorus (TV) pašvaldības pakalpojumu centros (bibliotēkās, kultūras namos, skolās, pasta nodaļās, u.c. sabiedriskajos centros);
- Jāattīsta sadarbība ar kopienu centriem (skolas, kompetenču centri, NVO);
- Jāizdod kopīgu drukātu ikmēneša pasākumu plānu (TIC, sports, kultūras nami, bibliotēkas, muzeji, NVO, u.c.);
- Vietējais (interneta) TV, radio – iespējams ar BJC multimediju tehniku jauniešu izpildījumā;
- Saistoši video rullīši pašvaldības mājas lapā un sociālajos tīklos;
- Strukturizēta un vienota informācijas sadale;
- Katram pagastam nepieciešama sava mājas lapa;
- LTV – “Novadu ziņām” – sniegt apkopotu informāciju par lielākajiem pasākumiem

1.10.2. Pašvaldības korporatīvais stils

Latvijā jēdziens "korporatīvais stils" tiek uztverts pārāk šauri. Tie nav tikai logo, dažādi dizaina elementi, vizītkartes un mājaslapas. Korporatīvās identitātes konceptu varētu pielīdzināt personas identitātes veidošanai. Kādēļ pašvaldībai ir nepieciešama sava

identitāte? Tādēļ, ka tāpat, kā individuālā identitāte, tā atšķir tevi no citiem. Korporatīvā identitāte veido atšķirīgo pašvaldības būtību, padara to unikālu un redzamu.

Plašākā nozīmē korporatīvais stils ir pašvaldības darbības ārēja noformēšana ne tikai caur tveramiem materiāliem un vizualizācijām, bet arī caur komunikācijas stilu un apkalpošanas pieeju. Tā ir vesela filozofija un pasākumu kopums, kas vieno cilvēkus.

Lai to visu attīstītu, sākotnēji ir nepieciešama leģenda par pašvaldību, kas var būt gan patiesa uz vēsturiskiem faktiem un izjūtām balstīta, gan arī izdomāta. Stāsts, kas vieno gan pašvaldības darbiniekus, gan iedzīvotājus un tūristus. Stāsts, uz kura bāzes var veidot unikālu pašvaldības tēlu.

Izvirzītie priekšlikumi (darba grupas) Kultūras stratēģijas 2016.-2022.gada darba plānam.

- Spēcīga atpazīstamības zīme (logo), kas simbolizē attīstību, radošumu kā kvalitātes garantu;
- Bauskas pilsēta ar vēsturi (piem., viduslaiku un renesanses pilsēta);
- Izstrādāt novada Standartu;
- Novada mācība – himna, simboli utt.;
- Izstrādājot zīmolu, nepieciešams balstīties jau uz esošajām novada vērtībām (Bauskas pils, ģerbonis, upes, alus);
- Suvenīru līnija, piem., “Ražots Bauskā”;
- Par maz pašvaldību reprezentējošo suvenīru (visiem nepietiek);
- Tradicionāli kopīgi pasākumi (18.novembris, svinīgas sanāksmes, kopīgas sajūtas veicināšana);
- Identitātes definēšana / prioritāšu noteikšana;
- Atpazīstamu vides objektu izveide novadā (piem., Ventspils govis, Dobeles sniegavīri u.tml.).

1.10.3. Lokālpatriotisms – piederības sajūtas stiprināšana

Mūsdienās, kad cilvēkam ir tik viegli mainīt gan novadu, gan valsti, kurā viņš dzīvo, lokālpatriotisma jēdzienam būtu jāpievērš ļoti nopietna nozīme katrā pašvaldībā. To nevar nopirkt pa naudu, tā ir apziņa, kas iedzīvotājos ir jāstiprina. Jāstiprina caur šo pašu leģendu, caur kultūras aktivitātēm, caur izglītošanu. Bauskas novadā ir daudz par ko lepoties, bet, ja paši iedzīvotāji to nespēs saskatīt vai nebūs par šīm vēstures liecībām izglītoti, tad arī to nevar prasīt no citiem.

Vienotas kultūras aktivitātes ir viens no veidiem, kā palielināt lokālpatriotismu pašu novada iedzīvotāju vidū. Ja mēs paši ar sevi leposimies un jutīsimies kā vērtība, tad tā jutīsies arī mūsu novada viesi.

Izvirzītie priekšlikumi (darba grupas) Kultūras stratēģijas 2016.-2022.gada darba plānam.

- Iedzīvotāju izglītošana par esošajām kultūrvēsturiskajām vērtībām, sākot ar ciemu, pagastu utt., (izmantojot visu līmeņu izglītības struktūras):

- Novada mācība skolās;
- Dzimtas koku projekts, iesaistot izglītības un kultūras institūcijas, aktivitāte vērsta uz kopienām, ģimenēm, veidojot patstāvīgu ekspozīciju “Bauskas novada Dzimtas koku mežs”;
- Lokālā atpazīstamība (katras vietas atpazīstamības veidošana);
- Informācijas nodrošināšanai – Bauskas iespēju karte (informācijai jābūt daudzveidīgai, par to jārunā, jāstāsta, jāraksta, utt.);
- Sarīkojumi – Bauskas novada svētki pagastos (jaunais modelis);
- Bauskas novada pašvaldībai jādara viss, lai novads būtu dzīvesvieta, kur cilvēki labi jūtas;
- Nepieciešamība pēc lojalitātes. Lojalitātes definīcijas ietver sevī rīcību – “uzticība”, “brīvprātīga piesaiste”, sajūtas – “apmierinātība”, kā arī morāles īpašības – “godprātība”, “cieņa”. Ja cilvēkam kādā sabiedrības veidojumā – no ģimenes līdz valstij – pret tā uzstādījumiem ir iebildumi, tad, protams, rodas diskomforts un pat naidis. Viņam ir tiesības uz savu viedokli, bet problēmu rada bažas par tā nodošanu tālāk un iespaidu uz citiem. Darba vietās, kas cieši saistītas ar cilvēka apziņas un vērtību veidošanu, prasība pēc lojalitātes - profesionālās ētikas kodeksā.

1.10.4. Bauskas novada kultūras sadarbības tīkls

Sadarbība, tas mūsdienās ir pareizais ceļš uz attīstību, radot pievienoto vērtību visam, ko darām. Tā ir prasme apvienoties dažādiem uz vienu mērķi vērstiem cilvēkiem un paņemt labāko, ko tie sniedz. Vienas jomas pārstāvji nav konkurenti, tie ir partneri ceļā uz unikāliem sasniegumiem.

Pašvaldības korporatīvā stila izstrādāšana, efektīva un ilgtspējīga ieviešana

Tā nav iespējama bez visu iesaistīto pušu sadarbības. Mēs visi novadā esam enerģijas un radošām idejām pilni. Tomēr, ja visi kopā sadarbojoties iet kopīgu ceļu, tikai tad ir iespējams panākt fantastiskus rezultātus un Bauskas novada leģendas dzīvotspēju.

Sadarbība vietējā līmenī un ar nacionāla līmeņa organizācijām

Kultūras nozares pārvaldība, koordinācija, pasākumu organizēšana; profesionālās mākslas pieejamības nodrošināšana; kultūras pieminekļu un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana, uzturēšana, attīstība; profesionālais atbalsts muzejiem, bibliotēkām; atbalsts dziesmu un deju svētku tradīciju saglabāšanai; Latvijas digitālās kultūras kartes uzturēšana, Latvijas 100gades pasākumi, u.c..

Izvirzītie priekšlikumi (darba grupas) Kultūras stratēģijas 2016.-2022.gada darba plānam.

- Veiksmīgāka sadarbība kultūras iestāžu, organizāciju starpā, risinot dažādas problēmas, apmainoties ar informāciju un idejām, kvalitatīvāku un efektīvāku kultūras pakalpojumu nodrošināšana (t.sk. pasākumu organizēšana), starpnozaru (izglītība, tūrisms, sports, u.c.) sadarbība, būtu iespējama, ieviešot Bauskas novada kultūras

sadarbības tīklu ar koordinatoru Bauskas novada administrācijā. Tā izveidē kultūras darbinieki sagaida pašvaldības deputātu un administrācijas atbalstu.

1.10.5. Starpnozaru sadarbība

Kultūra + izglītība: vispārējā izglītība (apgūt nacionālās/reģionālās/vietējās kultūras vērtības, izprast citas kultūras, attīstīt starpkultūru komunikācijas prasmes, tradicionālo amatu prasmes utt.); kultūrizglītība (profesionālās prasmes, izcilība, konkurētspēja utt.), mūziklizglītība (līdzdalība amatiermākslā, masu mediju izglītojošas programmas, resursu attīstība internetā, izglītojošas kultūras programmas, ko piedāvā kultūras institūcijas u.tml.)

Kultūra + ekonomika: radošās industrijas, dizains, kultūras tūrisms utt.

Kultūra + pašvaldību attīstība: lokālā identitāte, kvalitatīva dzīves telpa, pašvaldību konkurētspēja, radošās pilsētas, kultūras un radošais tūrisms utt.

Kultūra + sabiedrības integrācija: kopīgas vērtības, starpkultūru dialogs, tolerance, aktīva pilsoniskā sabiedrība utt.

Kultūra + digitālā vide: jaunas kultūrtelpas apgūšana, aktīva bērnu un jauniešu iesaiste kultūras veidošanā.

Kultūra + sports: pasākumu organizēšana un koordinēšana.

Kultūra + transports: pasākumu pieejamības nodrošināšana uz pašvaldības rīkotajiem pasākumiem iedzīvotājiem, īpaši tas nepieciešams pagastu teritorijās.

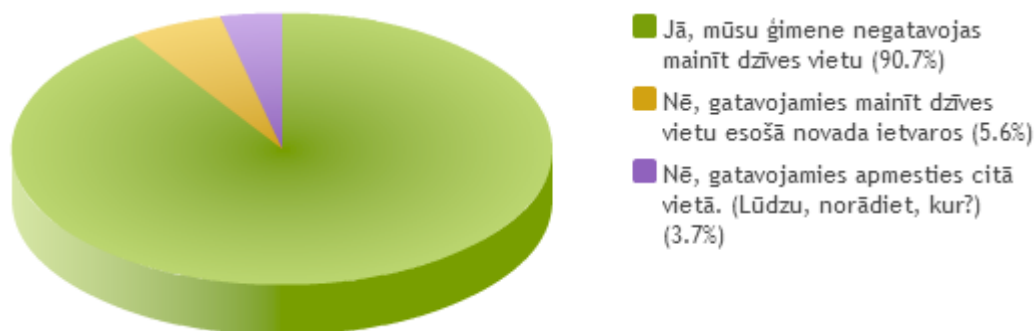
Izvirzītie priekšlikumi Bauskas novada kultūras attīstības stratēģijas 2015-2022 darba plānam.

- Ieviest skolās Bauskas novada mācību;
- Sadarbībai ir jābūt visās pašvaldības jomās, piemēram, arī Saimnieciskās nodaļas darbiniekiem ir jāzina, kas notiks;
- Jāveido Bauskas novada Kultūras padomi ar sadarbības koordinatoru novada līmenī (skat. 7.pielikumu);
- Aicināt pašvaldības politiķus piedalīties kultūras dzīvē, vismaz apmeklējot vietējos pasākumus;
- Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā jāpilnveido sadarbība ar Latvijas Nacionālo kultūras centru, veidojot ilgtspējīgu un pārdomātu pārvaldības sistēmu tradīciju saglabāšanai, kurā valsts pārvalde, Latvijas pašvaldību struktūras, nevalstiskās organizācijas un kopienas strādā plecu pie pleca ar skaidri definētu vīziju nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanai un atbilstošiem uzdevumiem tās sasniegšanai;
- Jāpilnveido sadarbība ar kopienām;
- Nepieciešama vienota informācijas platforma visiem pasākumu organizētājiem novadā;
- Pilnveidot sadarbību ar lielajiem producentiem, lai Bauskā tiktu rīkoti liela mēroga pasākumi. Jāsakārto infrastruktūra, kas būtu piemērota lielu pasākumu rīkošanai, jo Bauska kā lielu pasākumu vieta, ir pieprasīta, diemžēl dēļ nesakārtotās infrastruktūras, interese zūd.

1.11. Iedzīvotāju vajadzības un priekšlikumi 2016.-2022.gadam

Attēls 1.6. Bauskas attīstības programmas uzraudzības pētījums – iedzīvotāju apmierinātība ar dzīvesvietu

Vai Jūs un Jūsu ģimene esat apmierināti ar pašreizējo dzīves vietu?

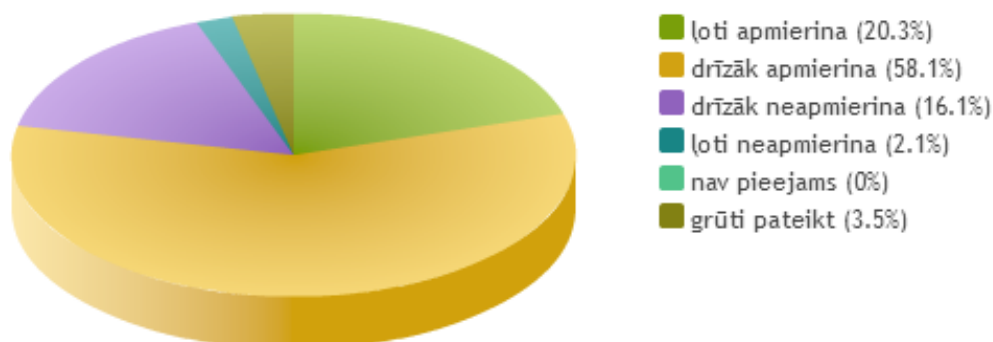


Priekšlikumi:

- Dažādot aktivitāšu piedāvājumu;
- Uzlabot kultūras dzīves kvalitāti, pārskatot piešķirto finansējumu pagastiem, jo kvalitatīvi kultūras pasākumi maksā naudu;
- Veidot pasākumus, kuri rosina iedzīvotājus būt atbildīgiem par savu dzīves vietu un lepoties ar to.

Attēls 1.7. Bauskas attīstības programmas uzraudzības pētījums – iedzīvotāju apmierinātība ar kultūras pakalpojumiem

Domājot par dzīvi Bauskas novadā, lūdzu, novērtēt cik lielā mērā esat apmierināts ar šādām dzīves jomām:
Kultūras pakalpojumu daudzveidības un kvalitātes nodrošināšana



3 vissvarīgākie jautājumi, kuri pašvaldībai šobrīd būtu jārisina un kādi projekti jārealizē (kultūras jomā)?

- Jāsāk būvēt bibliotēka;

- Kino, muzeji u.c.;
- Īslīces pagasta kultūras centra labiekārtošana;
- Bauskas Kultūras centra renovācija;
- Pilskalna estrādes atjaunošana;
- Kultūras dzīves un tūrisma projekti.

“Bauskas rajona lauku partnerības” vietējās attīstības stratēģijas 2009.–2013.gadam ieviešanas gala novērtējumā uzskaitītās iedzīvotāju vajadzības un priekšlikumi turpmākai darbībai (projekti līdz šim nav īstenoti, bet būtu jārealizē):

- Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana;
- Mutvārdu daiļrades popularizēšana;
- Pakalpojumu pilnveidošana – jāceļ/jārenovē bibliotēka;
- Kultūras pasākumu dažādošana, aktivitātes dažādām vecuma grupām;
- Bauskas pilskalna estrādes rekonstrukcija;
- Mobilās skatuves iegāde pasākumu nodrošināšanai visā novada teritorijā;
- Jauna kultūras centra izveide;
- Kultūras pasākumi vientuļiem pensijas vecuma cilvēkiem;
- Plašā mēroga pasākumi ik sezonu;
- Bauskas vecpilsētas saglabāšana;
- Kino celšana/atjaunošana.

1.12. Kultūras nozares attīstības potenciāls

Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2012.-2030.gadam kultūras nozares attīstības potenciāls un ekonomiskā vērtība saskatīta:

- Velo pils maršruta izstrāde, mārketinga;
- Vecpilsētas kultūrvēsturiskā infrastruktūras attīstība, pievilcības veicināšana un plašāka iesaiste tūrismā;
- Kultūras mantojuma apzināšana un iekļaušana kultūrtūrisma aprītē;
- Kultūras pasākumu mārketinga un iekļaušana tūrisma aprītē;
- Kultūrtūrisma pakalpojuma sniedzēju sadarbība;
- Jaunu tūrisma produktu izstrāde;
- Kultūras / sabiedrisko centru darbības nodrošinājums;
- Skolēnu un jauniešu izglītošana, kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšana;
- Bibliotēkas – novada izglītības, kultūras un radošuma centri;
- Kvalitatīvu kultūras pakalpojumu pieejamība atbilstoši attīstības centra līmenim (skat. 2.pielikumu un 3.pielikuma 6.attēlu. Bauskas novada izglītības un kultūras iestādes);
- Pārrobežu sadarbības projekti un kopīgas informatīvās telpas veidošana.

1.13. SVID (SWOFT) analīze

Kultūras nozares analīzes rezultātā noteikti šādi Bauskas novada kultūras attīstību ietekmējošie faktori:

Stiprās puses

- Stratēģiski izdevīgs ģeogrāfiskais stāvoklis: Rīgas tuvums, Zemgales centrs, Latvijas – Lietuvas pierobeža, starptautiska transporta plūsma;
- Piesātināts materiālais un nemateriālais kultūras un dabas mantojums;
- Daudzveidīgs radošais process un unikāls kultūras piedāvājums;
- Līdzsvarots kultūras iestāžu teritoriālais pārklājums;
- Pieejama kvalitatīva kultūrizglītība;
- Eksportspējīgs kultūrtūrisms (piļu), labs tūrisma potenciāls;
- Stabils kultūras pieprasījums;
- Spēcīgas kultūras tradīcijas;
- Kvalificēts darba spēks;
- Plaša līdzdalība Dziesmu un deju svētku procesā un amatiermākslas aktivitātes;
- Valsts mēroga svētki, kas notiek tikai Bauskas novadā;
- Aktīvs kultūras nevalstiskais sektors, kas darbojas, kas sadarbojas ar pašvaldību;
- Starpiestāžu, starpnovadu sadarbība (izglītības iestādes, uzņēmēji, muzeji, bibliotēkas, NVO utt.);
- Spēja attīstīties.

Vājās puses

- Klasiskās mūzikas tradīciju trūkums;
- Liela teritorija, nokļūšanas problēmas, nepieciešams transports kultūras pakalpojumu sasniedzamībai;
- Nepietiekama komunikācija, koordinācija un informācija;
- Piederības sajūtas trūkums;
- Drošība – apgaismojums, apsardze;
- Vāja atsevišķu pasākumu apmeklēšana, mazs vietējais tirgus;
- Neregulāra starpinstitūciju – iestāžu sadarbība;
- Koncertzāles trūkums;
- Vienota koordinēšana pasākumu īstenošanā;
- Kopēju, unikālu pasākumu trūkums;
- Novada svētku datums – saskaņošana;
- Starpnovadu koordinācija;
- Nepietiekama kultūras darbinieku mūžizglītības un pieredzes apmaiņa;
- Nav izstrādāts Informatīvs materiāls par kultūrvēsturiskām tradīcijām;
- Neapmierinošs ceļu stāvoklis;
- Atsevišķos pagastos trūkst piemērotu telpu kultūras pasākumiem;
- Iedzīvotāju migrācija;

- Sadarbība ar sociālo dienestu;
- Vispārizglītojošo iestāžu iesaiste kultūras pasākumu popularizēšanā;
- Līdzekļu trūkums;
- Zems atalgojums kultūras nozarē strādājošiem, pašnodarbināto profesionālo mākslinieku sociālā neaizsargātība, neadekvāti novērtēta izcilība kultūrā;
- Netiek pietiekami sekmēta kultūras pamatu un radošuma attīstīšana visu izglītības līmeņu mācību programmās;
- Liela sabiedrības daļa neiesaistās kultūras aktivitātēs un procesos, paliek ārpus kultūras pozitīvās ietekmes;
- Mūsdienu tehnoloģijām un sabiedrības pieprasījumam neatbilstošs kultūras institūciju materiāli tehniskais aprīkojums;

Iespējas

- Kultūras pakalpojumi pieejami ikvienam (izņemot Bauskas CB);
- Iespējas apgūt ES finansējumu, uzlabot infrastruktūru;
- Daudzveidīgs un unikāls kultūras mantojums, tūrisma potenciāls;
- Palielināt produktu vērtību un eksportspēju;
- Stiprināt radošo industriju un tradicionālo nozaru sinerģiju, tostarp dažādu nozaru klasteru sadarbību;
- Veidot jaunus, tostarp digitālus, kultūras produktus, plašāk un mērķtiecīgāk kultūras piedāvājumā izmantojot inovācijas un jaunās tehnoloģijas;
- Sadarbības iespējas (uzņēmēji, kultūras iestādes);
- Attīstības iespējas, veidojot jaunus kultūras produktus, popularizējot esošos, palielināt kultūras auditoriju (īpaši jauniešu no 14 gadiem);
- Attīstīt izcilību kultūrizglītībā;
- Uzlabot kultūras statistikas bāzi, nodrošinot kultūrpolitikas regulāru izpēti un monitoringu
- Būt aktīviem (pakalpojumu sniedzējs – saņēmējs);
- Ar kultūru veicināt ekonomisko attīstību, īstenot pārrobežu uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēku tīkla stratēģiju, kultūras produktus iesaistīt tūrisma apritē;
- Izmantot unikālo ģeogrāfisko stāvokli;
- Uzlabot kultūrpārvaldību, sadarbību, izveidojot kultūras sadarbības tīklu.

Draudi:

- Neattīstot Bauskas novada unikālo kultūras kapitālu, mazināsies iespējas izmantot kultūras resursus pievienotās vērtības radīšanai (mazināsies cilvēka dzīves telpas kvalitāte, kultūras pieminekļu bojāeja), zaudējot vietas identitāti un konkurētspēju;
- Pasākumu pārprodukcija/sadrumstalotība;
- Netiek koordinēta kultūras dzīve, haotisks un neefektīvs resursu izlietojums, netiek sasniegti nozares mērķi, netiek attīstīta nozares un starpnozaru sadarbība, u.c.;
- Rīgas tuvums;
- Trūkst starptautiski un unikāli/oriģināli pasākumi, netiek piesaistīta jauna auditorija;
- Netiek izmantots esošais potenciāls (3 upes)/ kino;

- Demogrāfiskās situācijas pasliktināšanās;
- Vietējo “troļļu” aktivitātes;
- Kultūras infrastruktūras neattīstīšanās (Bauskā, Dāviņos, Codē), paralizēta kultūras dzīves attīstība;
- Finansējuma nepietiekamība;
- Kultūras jomā nodarbinātajiem motivējoša atalgojuma nenodrošināšana, izcili speciālisti un radoši talanti pamet darbu Bauskas novadā;
- Netiek attīstīts sabiedrības radošais potenciāls;
- Neizglītojot, netiek attīstīta piederības sajūta Bauskas novadam, būtiski vājināsies vajadzība pēc kultūras, iedzīvotāju aizplūšana;
- Nemeklējot un neattīstot jaunus inovatīvus darbības un sadarbību modeļus, kā arī nepiesaistot citus finanšu avotus, pakļauj kultūras institūcijas stagnācijai.

2. STRATĒĢISKĀ DAĻA

Stratēģiskajā daļā noteiktas pašvaldības prioritātes kultūras nozares attīstībā, stratēģiskie mērķi un izvirzīti uzdevumi to īstenošanai. Konkrētu pasākumu (rīcību) kopums un investīciju plāns noteikto uzdevumu īstenošanai iekļauts Rīcības plānā. Stratēģiskā daļa izstrādāta, ņemot vērā spēkā esošos augstāka līmeņa un novada pašvaldības attīstības plānošanas dokumentu – Bauskas novada Attīstības programmu 2012.-2018.gadam, Investīciju plānu, esošo situāciju, kā arī aptauju, diskusiju un darba grupu atzinumus. Kultūras stratēģija un rīcības plāns, kuri ir detalizētāki un konkrētāki salīdzinot ar Bauskas novada Attīstības programmu, ir instrumenti kopējo novada attīstības stratēģisko mērķu un uzdevumu realizācijai.

2.1. Prioritātes, mērķi, uzdevumi

Bauskas novada attīstības ilgtermiņa prioritāte ir **pievilcīga un droša dzīves un darba vide**. Prioritāte ir vērsta uz dzīves vides sakārtošanu un attīstību, uzņēmējdarbības attīstību, kā arī dabas vides saglabāšanu un ilgtspēju.

Lai sasniegtu stratēģiskos mērķus: „Bauskas novada iedzīvotāji var strādāt” un „Iedzīvotāji grib dzīvot Bauskas novadā” un sekmētu ilgtermiņa prioritātes „Pievilcīga un droša dzīves un darba vide” īstenošanu ir noteiktas piecas vidēja termiņa prioritātes īstenošanai 2012.–2018.gadā:

- mobilitāte un satiksmes drošība;
- kvalitatīva, droša vide;
- kvalitatīva izglītība;
- pievilcīga kultūras un sporta vide;
- efektīva pārvalde.

Ceturtās prioritātes (Pievilcīga kultūras un sporta vide) mērķis ir nodrošināt iedzīvotājus un novada viesus ar kvalitatīvu un daudzveidīgu kultūras un sporta pakalpojumu klāstu. Prioritāte ietver kultūras pakalpojumus, bibliotēkas, muzejus, kultūras mantojumu, kā arī sporta un aktīvās atpūtas pakalpojumus. Atbilstoši Attīstības programmas prioritātēm novadā ir sakārtoti un rekonstruēti kultūras centri, renovētas bibliotēkas, muzeji, iegādāts sporta inventārs. Iedzīvotāji aktīvi piedalās sporta un kultūras dzīvē. Sniegts finansiāls atbalsts Bauskas novada pašvaldībā reģistrēto biedrību aktivitātēm kultūras un sporta jomā. Sniegts atbalsts pašdarbības kolektīviem un sportistiem dalībai dažādos reģionālā, nacionālā un starptautiskās nozīmes kultūras un sporta pasākumos. Skatīt Tabulu 2.1. “Bauskas novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam 2.uzraudzības pārskats, VP4 (Pievilcīga kultūras un sporta vide).”

Lai kultūras attīstība Bauskas novadā būtu pamatota, balstīta uz esošo situāciju un tendencēm, kā arī līdzsvaroti saistīta ar citu nozaru attīstību, tiek izstrādāta Kultūras attīstības stratēģija 2016.-2022.gadam. **Kultūras stratēģijas izstrādes mērķis:** nodrošināt

līdzsvarotu un ilgtspējīgu kultūras nozares attīstību, atbilstoši Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2012.-2030.gadam; aktualizēt kultūras nozares vidējā termiņa prioritātes un uzdevumus to īstenošanai; izstrādāt detalizētu rīcības plānu, kas ietver konkrētu pasākumu kopumu kultūras jomas attīstībai un sadarbības veicināšanai starp kultūras dzīvē iesaistītajām institūcijām novadā, reģionā, Latvijā un ārvalstīs. Kultūras stratēģijas esošās situācijas aprakstā ir izmantota pašvaldības rīcībā esošā informācija, kā arī citu organizāciju sniegtā informācija, iedzīvotāju aptaujas, fokusgrupu diskusiju, semināru un darba grupu rezultāti.

Tabula 2.1. Bauskas novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam 2. uzraudzības pārskats, VP4 (Pievilcīga kultūras un sporta vide).

Prioritāte, mērķis	Vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti un bāzes rādītāji	Rīcību īstenošanas rezultatīvie rādītāji 2011.g.	Rīcību īstenošanas rezultatīvie rādītāji 2014./2015.g. un attīstības tendence	Rīcību īstenošanas rezultatīvie rādītāji 2018.g. un attīstības tendence	Datu ieguves avoti
(VP.4) Pievilcīga kultūras un sporta vide					
(M.4.) Prioritātes mērķis ir nodrošināt iedzīvotājus un novada viesus ar kvalitatīvu un daudzveidīgu kultūras un sporta pakalpojumu klāstu	Iedzīvotājiem ir nodrošināti plaša spektra kvalitatīvi kultūras pakalpojumi	Aptauja – nepieciešami uzlabojumi	78,4% iedzīvotāju ir apmierināti ar kultūras pakalpojumu pieejamību un kvalitāti ↑	Iedzīvotāji ir apmierināti ar kultūras pakalpojumu pieejamību un kvalitāti ↑	Aptauja
	Reģionālā līmeņa sporta sacensībām atbilstošs peldbaseins	nav	nav ⇒	Ir peldbaseins ↑	Novada dome
	Kultūras centri	Darbojas visos pagasta centros	Darbojas visos pagasta centros	Darbojas visos pagasta centros	Novada dome
	Iedzīvotājiem ir nodrošināti plaša spektra kvalitatīvi aktīvās atpūtas un sporta pakalpojumi	Aptauja - nepieciešami uzlabojumi	61,6 % iedzīvotāju ir apmierināti un 30,8 % nav apmierināti ar sporta pakalpojumu pieejamību un kvalitāti. ⇒	Iedzīvotāji ir apmierināti ar sporta pakalpojumu pieejamību un kvalitāti ↑	Aptauja

2.2. Bauskas novada kultūras attīstības stratēģijas 2016.-2022.gadam izstrādes darba grupa izvirzītās Bauskas novada kultūras nozares prioritātes

Apzinoties Bauskas novada kultūras nozares priekšrocības, trūkumus, galvenos veicinātājus un vispārējās attīstības tendences, Bauskas novada kultūras attīstības stratēģijas 2016.-2022.gadam izstrādes darba grupa izvirzīja šādas Bauskas novada kultūras nozares prioritātes, kas dos vislielāko efektu nozares potenciāla attīstībā:

2.2.1. Bauskas Kultūras centrs un pagastu kultūras nami kā vietējās sabiedrības kultūras dzīves attīstītāji un Dziesmu un deju svētku procesa nodrošinātāji

Darbības virziens: pārstāv amatiermākslu, kultūras vērtību un tradīciju pārmantošanu visās amatiermākslas nozarēs. Vietējās sabiedrības kultūras dzīves attīstības veicinātāji un sadarbības ar NVO un privāto sektoru. Kultūras centri/nami savu darbību īsteno patstāvīgi, kā arī sadarbībā ar dažādiem kultūras sektoriem un citām sabiedrībai nozīmīgām darbības jomām.

Izvirzītās prioritātes:

- Jauna, moderna estrāde Bauskā;
- Jauna Kultūras centra celtniecība Bauskā;
- Katrā Bauskas novada pagastā nepieciešama kultūras iestāde (t.sk. Codē - Kultūras centrs, Dāviņos – estrāde).

2.2.2. Bauskas Centrālā bibliotēka un novada pagastu bibliotēkas, t.sk. biznesa bibliotēkas, kā nozīmīgs pašvaldības attīstības un konkurētspējas stiprināšanas resurss

Darbības virziens: Nodrošina informācijas pieejamību, formālās, neformālās un mūžizglītības atbalstu, lasīšanas kultūras veidošanu un tradīciju saglabāšanu, kopienas kultūrvēsturiskā mantojuma digitālā satura veidošanu un pieejamību, e-prasmju apguvi un pilnvērtīgu e-pakalpojumu pieejamību. Ievērojot bibliotēku arvien pieaugošo ieguldījumu vietējo kopienu kultūrvides veidošanā un aktuālo mūžizglītības un sociālo problēmu risināšanā, adekvāti jānovērtē un maksimāli jāatbalsta to darbības finansiālie, personāla, informācijas un materiāli tehniskie resursi. Pašlaik bibliotēkas ar salīdzinoši maziem līdzekļiem nodrošina lielu efektivitāti vietējo kopienu kultūras, izglītības, mūžizglītības, interešu izkopšanas, uzņēmējdarbības, jaunrades un sociālajās jomās.

Izvirzītās prioritātes:

- Jaunas Bauskas Centrālās bibliotēkas ēkas celtniecība;

- Cilvēku kapacitātes pilnveidošana nodarbinātības potenciāla palielināšanai (ieguldījumi Bauskas novada iedzīvotāju cilvēkkapitālā – mūžizglītība, pašmācības iespējas, pašrealizēšanās u.c.);
- Pārrobežu uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēku tīkla stratēģijas ieviešana.

2.2.3. Muzeji kā līdzeklis pašvaldības kultūrvēsturiskā mantojuma popularizēšanai un kultūras tūrisma produktu veidošanai

Darbības virziens: pašvaldībai ir jāizvērtē, vai tās ir ieinteresētas un spējīgas īstenot visas muzeju pamatfunkcijas, vai tikai daļu no tām. Ja resursu apjoms ir ierobežots, kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšana un popularizēšana var notikt arī ar izstāžu, kolekciju u.c. veidos, nepretendējot uz muzeja izveidi pilnā apjomā. Izveidojot muzeju, ir jārēķinās, ka saskaņā ar Muzeju likuma nosacījumiem tam ir jābūt akreditētam, t.i., jāatbilst Muzeju likumā noteiktajām prasībām.

Izvirzītās prioritātes:

- Dzejnieka V. Plūdoņa memoriālā muzeja "Lejenieki" (sena un tradicionāla Zemgales lauku sēta) infrastruktūras sakārtošana, esošo pakalpojumu uzlabošanai un jaunu pakalpojumu radīšanai, tūrisma sezonālā likvidēšana;
- Bauskas muzeja ēkas Kalna ielā 6a rekonstrukcija esošo pakalpojumu pilnveidošanai, kā arī nodrošinot iespēju veidot jaunus pakalpojumus;
- Bauskas pils centrālā torņa konservācija un Mēmeles stāvkresta rehabilitācija ar mērķi ierīkot skatu laukumu, koncertzāli, būvvēstures digitālu ekspozīciju, tūristu taku apkārt pilij.

2.2.4. Mūzikas, mākslas un dejas profesionālās ievirzes izglītības plaša pieejamība, lai sekmētu radošas personības veidošanos, veidotu nacionālas valsts identitāti un uzturētu Dziesmu svētku tradīcijas nepārtrauktību un kvalitāti.

Darbības virziens: Nodrošināt talantu – izcilību atlasīšanu un sekmēt viņu profesionālo virzību un radošo izaugsmi. Profesionālās ievirzes izglītība ir starpposms starp interešu izglītību un profesionālo izglītību. Tā nodrošina kultūrizglītības pēctecību (profesionālās vidējās izglītības un augstākās izglītības līmenī), veidojot mūsdienīgu, uz sabiedrības attīstības un darba tirgus vajadzībām vērstu profesionālās kultūrizglītības hierarhisko sistēmu.

Izvirzītās prioritātes:

- Attīstīt un pilnveidot profesionālās ievirzes un interešu izglītības programmu piedāvājumu:
 - restaurācija, amatniecība, inovācijas, jaunās tehnoloģijas (multimediji, gaismas instalācijas u.c.) u.c.;
 - jaunas programmas mūzikas skolā (čells, kokle u.c.);
 - jaunas programmas mākslas skolā (linogriezums, ādas izstrādājumi u.c.)

2.2.5. Kultūras mantojums kā identitātes, personīgās un kolektīvās atmiņas nesējs, radošuma avots, ekonomiska vērtība, nodarbinātības veicinātājs, praktiski lietojams resurss, kā arī starptautiskās konkurences un atpazīstamības instruments

Darbības virziens: Kultūras pieminekļi kā resurss pašvaldības sociāli ekonomiskajā attīstībā, videi draudzīga dzīvesveida popularizēšanā, vietējās kopienas aktivizēšanā un pašvaldības tēla veidošanā, kā arī kultūras tūrisma produktu izstrādāšanā. Jebkurai kultūrvēsturiskai apdzīvotai vietai nepieciešamas plaši izdiskutētas un profesionālā vienprātībā pieņemtas nostādnes kultūrvēsturisko objektu saglabāšanā, jaunu ēku būvniecībā, plānojuma struktūras un publiskās ārtelpas pilnveidošanā, kultūrvēsturiski vērtīgas ainavas saglabāšanā, vietas tēla un silueta attīstībā, ekonomikā, transporta sistēmas attīstībā, dabas un vides aizsardzībā, pārvaldībā, politiskajā un profesionālajā ētikā, ilgtspējīgas attīstības plānošanā un sabiedrības līdzdalībā.

Izvirzītās prioritātes:

- Bauskas vecpilsētas reģenerācijas plāna realizēšana (t.sk. pašvaldības speciālists, kas procesu administrē un restaurācijas centrs, iedzīvotāju/namu apsaimniekotāju izglītošana u.c.);
- Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana un popularizēšana (amatu tradīcijas, novada folklorā, senie zemgaļi, sarīkojumi);
- Novadpētniecība, personības, pagasti (sadarbība ar bibliotēkām).

2.2.6. Latvijas 100gades svinības Bauskas novadā, t.sk. Bauskas novada tradicionālie svētki

Darbības virziens: Latvijas simtgade ir liels un ļoti gaidīts notikums visā republikā, kuram gatavojas lieli un mazi, dažādu nozaru speciālisti, lai izveidotu krāšņus un interesantus svētkus, prezentētu sevi un paskatītos uz citiem. Šajā lielajā notikumā mums ir jāatskatās uz pagātnes vērtībām, kā arī jāredz nākotnes vīzija, kādu Latviju mēs gribam redzēt, kādā dzīvot un strādāt. Šis ir laiks, kad novērtēt pašiem savus spēkus, gūt jaunu elpu un mērķus gan sev, gan Latvijai. Simtgades pasākumos būtiskākais ir ne tikai lepoties ar Bauskas un tās novada vērtībām, bet ar visas Latvijas, jo jubileja ir valstij un tās iedzīvotājiem. Pasākuma idejas pamatā ir svētki, kuri stāsta par lepnu, diženu un, iespējams, pat mazliet spītīgu tautu un valsti, kura dzīvo Baltijas jūras krastā. Būtiskākais, ko vēlamies šajos svētkos panākt, ir dažādā un krāsainā pasākuma programma, kuras mērķis būtu uzsvērt Bauskas pilsētas un pagastu lielākās un diženākās vērtības.

Izvirzītās prioritātes:

- Darba grupas izveide – visu novada, iestāžu sadarbība;
- Bauskas novada unikalitātes akcentēšana – pasākumos, suvenīros, medijos, presē, TV, utt. (piem., upes, pils, Plūdonis, Bauskas alus, Ceraukstes josta, personības);

- Paliekošās vērtības (100 ozolu stāstu izveide, Ceraukstes jostas rakstu iemūžināšana bruģī, vietu norādēs u.c. koptēla veidošanai).

Tabula 2.2. Kultūras nozares pārstāvju (darba grupas) noteiktās vidēja termiņa prioritātes

Nr.p.k.	Prioritātes, kas ieguva balsis	Prioritārais virziens	%	Balsu skaits
1.	Jaunas Bauskas Centrālās bibliotēkas ēkas celtniecība	Bauskas Centrālā bibliotēka un novada pagastu bibliotēkas, t.sk. biznesa bibliotēkas, kā nozīmīgs pašvaldības attīstības un konkurētspējas stiprināšanas resurss.	22 %	15
2.	Bauskas vecpilsētas reģenerācijas plāna realizēšana (t.sk. pašvaldības speciālists, kas procesu administrē un restaurācijas centrs, iedzīvotāju/namu apsaimniekotāju izglītošana u.c.)	Kultūras mantojums kā identitātes, personīgās un kolektīvās atmiņas nesējs, radošuma avots, ekonomiska vērtība, nodarbinātības veicinātājs, praktiski lietojams resurss, kā arī starptautiskās konkurences un atpazīstamības instruments.	19 %	13
3.	Dzejnieka V. Plūdoņa memoriālā muzeja "Lejenieki" (sena un tradicionāla Zemgales lauku sēta) infrastruktūras sakārtošana, esošo pakalpojumu uzlabošanai un jaunu pakalpojumu radīšanai, tūrisma sezonālā likvidēšana	Muzeji kā līdzeklis pašvaldības kultūrvēsturiskā mantojuma popularizēšanai un kultūras tūrisma produktu veidošanai.	15 %	10
4./5.	Jauna, moderna estrāde Bauskā	Bauskas Kultūras centrs un pagastu kultūras nami kā vietējās sabiedrības kultūras dzīves attīstītāji un Dziesmu un deju svētku procesa nodrošinātāji.	10 %	7
4./5.	Bauskas pils centrālā torņa konservācija un Mēmeles stāvkrausta rehabilitācija ar mērķi ierīkot skatu laukumu, koncertzāli, būvvestures	Muzeji kā līdzeklis pašvaldības kultūrvēsturiskā mantojuma popularizēšanai un	10 %	7

	digitālu ekspozīciju, tūristu taku apkārt pilij.	kultūras tūrisma produktu veidošanai.		
6.	Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana un popularizēšana (amatu tradīcijas, novada folklorā, senie zemgaļi, sarīkojumi).	Kultūras mantojums kā identitātes, personīgās un kolektīvās atmiņas nesējs, radošuma avots, ekonomiska vērtība, nodarbinātības veicinātājs, praktiski lietojams resurss, kā arī starptautiskās konkurences un atpazīstamības instruments.	7 %	5
7.	Jauna Kultūras centra celtniecība Bauskā	Bauskas Kultūras centrs un pagastu kultūras nami kā vietējās sabiedrības kultūras dzīves attīstītāji un Dziesmu un deju svētku procesa nodrošinātāji.	6 %	4
8.	Bauskas muzeja ēkas Kalna ielā 6a rekonstrukcija esošo pakalpojumu pilnveidošanai, kā arī nodrošinot iespēju veidot jaunus pakalpojumus;	Muzeji kā līdzeklis pašvaldības kultūrvēsturiskā mantojuma popularizēšanai un kultūras tūrisma produktu veidošanai.	4 %	3
9./10.	Paliekošās vērtības: 100 ozolu stāstu izveide, Ceraukstes jostas rakstu iemūžināšana bruģī, vietu norādēs, u.c. koptēla veidošanai)	Latvijas 100gades svinības Bauskas novadā, t.sk. Bauskas novada tradicionālie svētki	3 %	2
9./10.	Attīstīt un pilnveidot profesionālās ievirzes un interešu izglītības programmu piedāvājumu: • BJC - restaurācija, amatniecība, inovācijas, jaunās tehnoloģijas (multimediji, gaismas instalācijas, u.c.), u.c.; • Mūzikas skola - čells, kokle, u.c.; • Mākslas skola -	Mūzikas, mākslas un dejas profesionālās ievirzes izglītības plaša pieejamība, lai sekmētu radošas personības veidošanos, veidotu nacionālas valsts identitāti un uzturētu Dziesmu svētku tradīcijas nepārtrauktību un kvalitāti.	3 %	2

	linogriezums, ādas izstrādājumi u.c.			
11.	Katrā Bauskas novada pagastā nepieciešama kultūras iestāde (Codē - Kultūras centrs, Dāviņos – estrāde).	Bauskas Kultūras centrs un pagastu kultūras nami kā vietējās sabiedrības kultūras dzīves attīstītāji un Dziesmu un deju svētku procesa nodrošinātāji.	1 %	1

3. RĪCĪBAS PLĀNS

Lai nodrošinātu sasaisti starp nacionāla līmeņa politikas plānošanas dokumentos noteikto politiku un pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem, rīcību plānošanā tiek ņemti vērā valsts kultūras politikas dokumentos esošie rīcības virzieni, kā arī tiek balstīti uz praktisku lietderību, uz esošās situācijas priekšizpēti un finansiāliem faktoriem.

Uzdevumi	Pasākumi/aktivitātes	Atbildīgie izpildītāji	Izpildes termiņš	Finansēšanas avoti	Iznākuma rezultatīvie rādītāji
1.Kultūras aktivitāšu veikšanai nepieciešamās infrastruktūras attīstība	1.1.Bibliotēku esošā un jauna infrastruktūra				
	Bauskas novada bibliotēku esošās infrastruktūras sakārtošana un rekonstrukcija.	BCB, Pagastu pārvaldes, BNA Saimnieciskā nodaļa	2016.-2022.	ES, Novada dome	Bauskas novada bibliotēku telpu rekonstrukcija, pieejamības uzlabošana un aprīkošana. Gailīšu pagasta, Jaunsaules, Vecsaules, Ozolaines, Jauncodes bibliotēku pakalpojumu pieejamības veicināšana, remontdarbi un aprīkošana.
	Biznesa bibliotēkas būvniecība un aprīkošana	BCB, BNA Saimnieciskā nodaļa, Attīstības un plānošanas nodaļa	2016.-2022.	ES, Novada dome	Projekta realizācija veicinās Bauskas kā reģionālās nozīmes attīstības centra ātrāku un veiksmīgāku iekļaušanos nacionālās un reģionālās nozīmes attīstības centru funkcionālajos tīklos, veicinās ekonomisko potenciālu un konkurētspēju valsts un starptautiskā mērogā, paaugstinot cilvēkresursu un infrastruktūras kapacitāti, kvalitatīvu dzīves vidi un nodrošinot daudzveidīgu informacionālo un citu pakalpojumu klāsta pieejamību.
	1.2.Kultūras namu, tautas namu, saieta namu rekonstrukcija un jaunas kultūras infrastruktūras būvniecība				
	Bauskas Kultūras centra rekonstrukcija un aprīkošana	Bauskas kultūras centrs, BNA Saimnieciskā nodaļa	2016.-2022	ES, Novada dome	Gaismas un audiotehnikas iegāde Bauskas novada pašvaldības iestādei "Bauskas Kultūras centrs". Bauskas Kultūras centra kapitālais remonts, pievadinfrastruktūras rekonstrukcija, āra pasākumu aprīkojums (t.sk. mobilā skatuve), audio apskaņošanas un gaismas aprīkojums. Pilnībā renovēta lielās zāles skatuve un modernizētas tās

					konstrukcijas. Labiekārtotas mākslinieku zonas. Drošības prasībām atbilstošu sēdvietu uzstādīšana.
	Jaunas koncertzāles būvniecība Bauskā	Bauskas kultūras centrs, BNA Saimnieciskā nodaļa	2020.-2022.	ES, Novada dome	Izstrādāts tehniskais projekts jaunas koncertzāles būvniecībai Bauskā.
	Novada pagastu kultūras/tautas/saieta namu rekonstrukcija un aprīkošana	Bauskas kultūras centrs, BNA Saimnieciskā nodaļa	2016.-2022.	ES, Novada dome	Veikti vispārēji kultūras/tautas/saieta namu rekonstrukcijas darbi, paplašināšana un aprīkošana (t.sk. labiekārtošana: rekonstruēti laukumi un piebraucamie ceļi, gājēju celiņi; uzstādītas norādes; paaugstināti energoefektivitātes pasākumi, sanitārie mežgli, fasādes; uzstādīts mūsdienīgs aprīkojums: gaismas prožektoru, tehniskais aprīkojums, instrumentu iegāde utt.) Darbi veicami Vecsaules, Mežotnes, Grenctāles pagastu kultūras namos.
	Jauna kultūras nama izveide Codes pagastā	Codes pagasta pārvaldes, BNA Saimnieciskā nodaļa	2016.-2022.	ES, Novada dome	Uzbūvēts un aprīkots kultūras nams Codes pagastā.
	Esošo novada estrāžu rekonstrukcija, jaunu estrāžu būvniecība	Atbildīgās pagastu pārvaldes, BNA Saimnieciskā nodaļa	2016.-2022.	ES, Novada dome	Uzlabota pieejamība un sakārtots tehniskais stāvoklis esošajām novada pagastu estrādēm (Gailīšu pagastā, Vecsaule,). Jaunas estrādes būvniecība Dāviņu pagastā.
	Bauskas pilsētas brīvdabas estrādes rekonstrukcija un modernizācija	Bauskas kultūras centrs, BNA Saimnieciskā nodaļa	2016.-2022.	ES, Novada dome	Izstrādāts tehniskais projekts Bauskas Pilskalna parka estrādes rekonstrukcijai, paredzot estrādes izbūvi un parka teritorijas labiekārtošanu (tajā skaitā tualetu renovācija) Rekonstruēta un modernizēta Bauskas pilsētas brīvdabas estrāde. Izveidota jauna sēdvietu zona.
	Bauskas pilskalna parka brīvdabas estrādes apvedceļa izveide	Bauskas kultūras centrs, BNA Saimnieciskā nodaļa	2016.-2022.	ES, Novada dome	Izstrādāts tehniskais projekts apvedceļa izveidei. Izveidots apvedceļš nokļūšanai uz Bauskas pilsētas brīvdabas estrādi. Uzlabota piekļuve gan apmeklētājiem, gan organizatoriem.
	1.3. Muzeju infrastruktūras un materiāltehniskās bāzes sakārtošana pakalpojumu pilnveidošanai				
	Bauskas muzeja filiāles	Bauskas muzejs, BNA	2016.-2022.	ES,	Izstrādāts un realizēts "Lejnieku" projekts muzeja

	"Lejenieki" infrastruktūras rekonstrukcija, izbūve un jaunas ekspozīcijas izveide atbilstoši laikam (20.gs.30.gadi).	Saimnieciskā nodaļa, Attīstības un plānošanas nodaļa		Novada dome	ēkas rekonstrukcijai un infrastruktūras uzlabošanai. Atbilstoši koncepcijai izveidota jauna ekspozīcija un sakārtota esošā. Realizēts ainaviskās vides sakārtošanas plāns. Tūrisma produktu papildināšana. Uzlabota muzeja pieejamība. Veikta kultūrvēsturiskā mantojuma digitalizācija. Atjaunotas 5 ēkas un apkārtnē. Muzejs pieejams visa gada garumā.
	Bauskas muzeja rekonstrukcija.	Bauskas muzejs	2016.-2022.	ES, Novada dome	Veikta Bauskas muzeja rekonstrukcija Kalna ielā 6a.
	1.4.Kultūrvēsturisko objektu saglabāšana un atjaunošana				
	Bauskas pilsdrupu austrumu torņu konservācija, t.sk. centrālā torņa apjumšana	Bauskas pils muzejs	2016.-2020.	Novada dome, Bauskas pils muzejs, ES	Nodrošināta kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana. Celta pilsdrupu informatīvā vērtība. Likvidēts apmeklētāju apdraudējums no krītošiem akmeņiem. Pilsdrupas padarītas pieejamas kultūras pasākumu organizēšanai. Radīti jauni muzeja pakalpojumi - telpa koncertiem un izrādēm, būvvestures ekspozīcija, skatu laukums. Atjaunots Bauskas pils siluets. Projekta rezultātīvie rādītāji: Atjaunots kultūrvēsturiskā mantojuma objekti - 1 gab.
	Bauskas pilskalna ziemeļu nogāzes nostiprināšana	Bauskas pils muzejs	2016.-2020.	Novada dome, Bauskas pils muzejs, ES	Nodrošināta droša lietus ūdens aizvadīšana no Bauskas pils jumtiem un teritorijas. Garantēta Bauskas pils pamatu stabilitāte. Rehabilitēta Mēmeles ielejas ainava pie Bauskas pils. Izveidota Mēmeles ainavas apskates taka ap Bauskas pili. Projekta rezultātīvie rādītāji: Izbūvēta atbalsta sienu 1gab.; Atjaunots nogāzes sākotnējais reljefs 1gab.; Izveidota nogāzes virsmas drenāžas sistēma 2060 m²; Atjaunots nogāzes velēnu segums 2060 m²; izveidota lietus ūdeņu uztveršanas un aizvadīšanas sistēma; Izveidota kājnieku taka 1 gab.
	Bauskas pilsdrupu konservācijas 2.kārta - ziemeļu siena	Bauskas pils muzejs	2016.-2022.	Novada dome, Bauskas	Nodrošināta kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana. Celta pilsdrupu informatīvā vērtība. Likvidēts apmeklētāju apdraudējums no krītošiem akmeņiem.

				pils muzejs, ES	Likvidēta avārijas situācija pilsdrupās. Pilsdrupas padarītas pieejamas kultūras pasākumu organizēšanai. Projekta rezultatīvie rādītāji: Nostiprinātas Bauskas pilsdrupas 650 m² platībā.
	Bauskas vecpilsētas reģenerācijas plāna realizēšana	BNA sadarbībā ar Bauskas Bērnu un jauniešu centru un privāto sektoru (Biedrību "Bauskas vecpilsēta") un Bauskas pils muzeju	2016.-2022.	Novada dome, ES	Izveidota struktūra Bauskas vecpilsētas vēsturiskā mantojuma autentiskuma saglabāšanai. Izveidots "Restaurācijas centrs". Īstenotas aktivitātes, kas vērstas uz iedzīvotāju un speciālistu izglītošanu, informēšanu un praktisku iemaņu veidošanu par vecpilsētu kā Eiropas kultūras mantojuma daļas unikālo vērtību. Rezultatīvie rādītāji: Izveidota 1 struktūrvienība un 1 restaurācijas centrs.
	Nozīmīga kultūras un dabas mantojuma integrēta attīstība Bauskas novadā	BNA Attīstības nodaļa, Saimnieciskā nodaļa	2016.-2022.	Novada dome, ES	Bauskas pilskalna parka attīstība – Bauskas pilsdrupām ar parku piešķirts valsts aizsargājamā kultūras pieminekļa statuss (Nr.6166). Bauskas Luterāņu baznīcas rekonstrukcija – kultūras pieminekļa statuss Nr.6167.
2.Nodrošināt bibliotēku darba kvalitāti un pakalpojumu attīstību	Materiāli tehniskās bāzes pilnveidošana bibliotēkās	BCB, BNA Saimnieciskā nodaļa	2016.-2022.	ES, Novada dome	Kvalitatīva, sakārtota, moderna vide informatīvo un citu pakalpojumu klāsta nodrošināšanai visām iedzīvotāju grupām. Bibliotēku kapacitātes paaugstināšana uzzīņu un informacionālajā darbā ar iedzīvotājiem.
3.Nodrošināt muzeju darba kvalitāti un pakalpojumu attīstību	Bauskas muzeja ekspozīcijas atjaunošana, krājumu veidošana, izpēte un saglabāšana.	Bauskas muzejs, BNA Saimnieciskā nodaļa	2016.-2022.	Novada dome	Papildināts krājums ar materiālajām un nemateriālajām liecībām par novada kultūrvēsturi. Digitalizēts muzeja krājums ar 500 vienībām gadā. Pilnveidota informācija par Bauskas novada vēsturi, izveidota jauna ekspozīcija. Nodrošināta iegūtās informācijas pieejamība iedzīvotājiem.
	Bauskas pils muzeja ekspozīcijas atjaunošana, krājumu veidošana un saglabāšana.	Bauskas pils muzejs	2016.-2022.	Novada dome	Kurzemes hercogu gleznu kolekcijas kopiju izgatavošana un muzeja krājumu veidošana. Izveidota lietišķi dekoratīvās mākslas priekšmetu kolekcija. Krāsns podiņu restaurācija. Papildināta muzeja ekspozīcija. Papildināts arhīvs ar zinātniski pētnieciskā darba rokrakstiem. Papildināts

					bibliotēkas krājums. Papildināts interjera iekārtojums.
	Bauskas pils vēsturiskā izpēte, informācijas paplašināšana un sabiedrības izglītošana	Bauskas pils muzejs	2016.-2022.	Bauskas pils muzejs	Veikti pētījumi un sagatavoti izejas materiāli Bauskas pils muzeja izglītojošai programmai. Konservācijas un restaurācijas projekti pamatoti ar pils zinātniskās izpētes rezultātiem. Paaugstināta restauratoru un pieminekļu īpašnieku kvalifikācija. Izstrādāti metodiskie materiāli un sniegtas konsultācijas. Izveidotas izrakstu kartotēkas. Uzkrāta, sistematizēta un izdota informācija par Bauskas pils vēsturi un aktualitātēm. Mūžizglītības ietvaros izveidota "Senā dzīves veida skola". Dažādoti gidu pakalpojumi un aktivitātes. Attīstītas un pilnveidotas muzeja pedagoģiskās programmas.
	Atjaunot Bauskas pilī Senās mūzikas festivālu tradīcijas kā starptautiska mēroga renesanses mākslas festivālu	Bauskas pils muzejs	2016.-2022.	Bauskas pils muzejs	Noorganizēts Starptautisks ikgadējs renesanses mākslas festivāls. Palielinājušās sabiedrības iespējas vēsturiskā vidē gūt augstās mākslas baudījumu.
4.Kultūras mantojuma saglabāšana un kultūrvides attīstība	Kultūras pasākumu pieejamības nodrošināšana	Bauskas kultūras centrs, BNA Saimnieciskā nodaļa, Transporta nodaļa	2016.-2022.	Novada dome	Nodrošināta kultūras pasākumu un ikdienas kultūras aktivitāšu sasniedzamība, pilnveidojot iedzīvotāju pārvadājumus novada pagastu teritorijās.
	Bauskas amatiermākslas kolektīvu skatuves tērpu iegāde, prezentējot novadu dažādu līmeņu starpreģionu pasākumos	Bauskas novada kultūras iestādes sadarbībā ar privāto sektoru	2016.-2022.	ES, Novada dome	Iegādāti Bauskas novadu reprezentējoši skatuves tērpi Dziesmusvētku tradīciju uzturēšanai amatierkolektīviem.
	Kultūras pasākumu rīkošana akcentējot Bauskas novada kultūrvēsturiskā mantojuma vērtību	Bauskas pils muzejs, Bauskas muzejs, Bauskas Kultūras centrs sadarbībā ar pagastu kultūras darba organizatoriem	2016.-2022.	ES, Novada dome	Rīkoti augstvērtīgi, izglītojoši un izklaidējoši mūzikas un mākslas pasākumi Bauskas pilī, "Lejeniekos", Vecpilsētā.

	Valsts mērogā konkurētspējīgu pasākumu organizēšana Bauskas novadā (festivāli, novada svētki, koncerti u.c.)	Bauskas kultūras sadarbības tīkls	2016.-2022.	ES, Novada dome	Izveidojušās ikgadējas pasākumu tradīcijas ar 1 festivālu, 1 novada svētkiem un vismaz 3 valsts mēroga konkurētspējīgiem kultūras pasākumiem.
	Latvijas 100gadei veltīto pasākumu organizēšana	Bauskas kultūras sadarbības tīkls	2016.-2022.	ES, Valsts, Novada dome	Stiprināta piederība sajūta Latvijai un patriotisms. Aktualizēti Latvijas valsts vēstures notikumi un stiprināta identitāte. Radītas paliekošas 21.gadsimta Latvijas vērtības un simboli. Atrasisīta iedzīvotāju, īpaši jauniešu iniciatīva. Muzeju izstādes, teātru izrādes, jauniestudējumi, tematiski kultūras pasākumi, radošās partnerības. 100 ozolu stāstu izveide, Ceraukstes jostas rakstu iemūžināšana, Zaļā parka izveide, Gaismas instalācijas, Bauskas novada kultūras kanons, u.c.
5.Starpnozaru sadarbība	Izstrādāt un ieviest Bauskas novada zīmolvedības platformu	Bauskas kultūras sadarbības tīkls sadarbībā ar citām nozarēm	2016.-2020.	Novada dome	1. zīmolvedības platforma Bauskas novadā visām nozarēm (uzņēmējdarbība, kultūra, sports, tūrisms).
	Veicināt sadarbību starp kultūras, sporta un tūrisma nozarēm, izveidojot jaunu amata pozīciju – kultūras koordinators.	Bauskas kultūras sadarbības tīkls sadarbībā ar citām nozarēm	2016.-2020.	Novada dome	Izveidota jauna amata pozīcija. Koordinēta sadarbība gan nozaru, gan starpnozaru ietvaros. Paaugstināta Bauskas novada konkurētspēja valsts mērogā.
	Pilnveidot profesionālās ievirzes un interešu izglītības programmu, attīstot kreatīvu kultūras piedāvājumu.	Bauskas kultūras sadarbības tīkls sadarbībā ar citām nozarēm	2016.-2020.	Novada dome	Attīstītas profesionālās un interešu kultūras ievirzes programmas. Veicināta inovāciju un moderno tehnoloģiju izmantošana kultūras pasākumu noformēšanā un informācijas izplatīšanā.
6.Informācijas kvalitātes un pieejamības uzlabošana	Sekmēt kvalitatīva tekstuālā un vizuālā materiāla nodrošināšanu izdotajos izdevumos, mājas lapās, masu mediju rakstos	Bauskas kultūras sadarbības tīkls	2016.-2020.	ES, Valsts, Novada dome	Palielinājusies informācijas pieejamība un kvalitāte. Palielinājies to iedzīvotāju skaits, kas ir informēti par Bauskas novadā rīkotajiem pasākumiem.

	un sociālajos tīklos.				
	Jaunu informatīvo pakalpojumu izstrāde, izmantojot jaunākās tehnoloģijas	Bauskas kultūras sadarbības tīkls	2016.-2020.	ES, Valsts, Novada dome	1 jauns informatīvs pakalpojums balstīts uz jaunākajām tehnoloģijām. Informācijas plašāka izplatība pašvaldības un biežāk apmeklētajās iestādēs.
	Nodrošināt kvalitatīvu un mērķtiecīgu darbu ar sociāliem medijiem informācijas nodrošināšanā (Draugiem.lv, Facebook.com, Twitter.com. u.c.), rosināt kultūras pakalpojumu sniedzējus iesaistīties satura veidošanā	BNA Sabiedrisko attiecību un tūrisma nodaļa sadarbībā ar Bauskas Kultūras centru	2016.-2020.	ES, Valsts, Novada dome	Izveidoti un kvalitatīvi uzturēti vismaz 3 profili. Vismaz 1 publicēta ziņa dienā. Uzmanāta un informēta lielāka jauniešu daļa, kas ir potenciālie pasākumu apmeklētāji. Izveidota 1 jauna aplikācija.
	Veidot drukāto materiālu par Bauskas novadā un pilsētā rīkotajiem un reklamējamajiem kultūras, sporta un mākslas pasākumiem atsevišķām mērķgrupām	BNA Sabiedrisko attiecību un tūrisma nodaļa sadarbībā ar nozarēm	2016.-2020.	ES, Valsts, Novada dome	Poligrāfiski drukāts ikmēneša pasākumu plāns.
	Saistošu Bauskas novadu prezentējošu video materiālu veidošana un izplatīšana interneta vidē	Bauskas kultūras sadarbības tīkls	2016.-2020.	ES, Valsts, Novada dome	Sadarbībā ar iedzīvotājiem izstrādāti 3 video materiāli, kas prezentē Bauskas novadu kā kultūras un tūrisma gala mērķi.
	Nodrošināt informācijas pieejamību par Bauskas novada pagastu kultūras aktivitātēm un pasākumiem	BNA Sabiedrisko attiecību un tūrisma nodaļa sadarbībā ar Bauskas Kultūras centru	2016.- 2020.	ES, Valsts, Novada dome	Izstrādāta informācijas platforma Bauskas novada mājas lapā par katrā pagastā pieejamām kultūras aktivitātēm un pasākumiem.
7.Sadarbības stiprināšana un efektivitātes	Rosināt kultūras pakalpojumu sniedzējus veidot jaunus inovatīvus un	Bauskas kultūras sadarbības tīkls	2016.- 2022.	Novada dome	Sadarbības ietvaros starp kultūras nozares speciālistiem, izveidoti inovatīvi un uz mainīgajām sabiedrības interesēm balstīti pasākumi. Piesaistīti

paaugstināšana	savstarpēji papildinošus kultūras produktus un pasākumus.				jauni pasākumu apmeklētāji un radītas spēcīgas kultūras pasākumu tradīcijas.
	Lokālpatriotisma stiprināšana Bauskas novada iedzīvotāju vidū.	Bauskas kultūras sadarbības tīkls	2016.- 2022.	Novada dome	Izveidotas informatīvas kampaņas un apmācības vietējiem iedzīvotājiem (sadarbībā ar medijiem, izglītības iestādēm, pašvaldību) par novada kultūras vērtībām un vēsturi. Skolēni apgūst Novada mācību. Popularizēts izcilu personību ieguldījums un radošais mantojums.
	Veikt aptaujas par novada pakalpojumu kvalitāti, pieejamību, apmierinātību un iedzīvotāju vēlmēm.	Bauskas kultūras sadarbības tīkls	2016.- 2022.	Novada dome	1 pētījums/aptauja gadā, izstrādāta aptaujas anketa.
8. Ieteicamie projekti privātajā sektorā, kuri nesīs sociāli ekonomisku labumu Bauskas novada attīstībai (Šo projektu iniciatori un ieviesēji aicināti būt fiziskas un juridiskas personas - uzņēmumi, biedrības un nodibinājumi (NVO), personu apvienības, kuras individuāli vai sadarbībā ar pašvaldību realizējot zemāk ieteiktos projektus, sniegs ievērojamu ieguldījumu līdzsvarotā Bauskas novada sociāli ekonomiskajā attīstībā					
	Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana un popularizēšana	Sabiedrības virzīta iniciatīva	2016.- 2022	Piesaistīts ES finansējums	Izveidota "Zemgaļu osta". Stiprinātas amatu tradīcijas un Bauskas novada folklorā. Zemgaļu vēstures priekšmetu restaurācija, ekspozīcijas attīstīšana, amatniecības darbnīcu izveide. Zemgaļu svētku organizēšana, sabiedrības iesaiste un informēšana. Veikta novadapmatniecības izpēte, veicinot neapzinātā kultūrvēsturiskā materiāla pieejamību un atpazīstamību.

TERMINU SKAIDROJUMS

Līdzsvarota attīstība – attīstība, kas tiek veicināta, ievērojot visas valsts teritorijas un atsevišķu tās daļu īpatnības un iespējas, samazinot nelabvēlīgās atšķirības starp tām, kā arī saglabājot un attīstot katras teritorijas dabai un kultūrvidei raksturīgās iezīmes un attīstības potenciālu.

Ilgspēja – attīstība, kas nodrošina šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai.

Inovācija – zinātniskās, tehniskās, sociālās, kultūras vai citas jomas ideju, izstrādņu un tehnoloģiju īstenošana jaunā produktā, pakalpojumā vai procesā.

Kultūra - plašākā jēdziena izpratnē ir cilvēku un cilvēces visu sasniegumu kopums, forma un veids, kas caurstrāvo jebkuru cilvēcisku darbību un esamību. Kultūra ietver sabiedrībā atzītas vērtības, toleranci, indivīdu un sabiedrības ārējo un iekšējo orientāciju, ticību, radošu garu un intereses. Kultūras saglabāšanas un attīstības pamats ir valoda, folklorā, paražas, rituāli, tradīcijas, zināšanas un izglītības process, daudzveidība un interese par citām kultūrām, kā arī laikam atbilstošs radoša darba produkts. Šaurākā jēdziena izpratnē kultūra ir mākslas, arhitektūras, mūzikas, literatūras un citas radošās izpausmes.

Kultūras nozares un starpnozares – šā dokumenta izpratnē aptver šādas jomas: muzeji, bibliotēkas, arhīvi, kultūras pieminekļi, nemateriālais kultūras mantojums, digitālais kultūras mantojums, kultūrizglītība, literatūra un grāmatniecība, mūzika, teātris, deja, vizuālās mākslas, filmas, arhitektūra un dizains.

Kultūras industrijas - industrijas, kuras ražo un izplata preces un pakalpojumus, kuriem piemīt kultūras vērtība neatkarīgi no to iespējamās tirdzniecības vērtības.

Kultūras kapitāls – no iepriekšējām paaudzēm mantotas, kā arī jaunradītas mūsdienīgas kultūras vērtības, kuras, mērķtiecīgi pielietotas, spēj konsolidēt sabiedrību un radīt jaunu ekonomisku, sociālu un kultūras vērtību. Kultūras kapitālu veido gan materiālas vērtības (ēkas, pieminekļi, kultūrvēsturiskas vietas, mākslas darbi utt.), gan nemateriālas vērtības (idejas, tradīcijas, simboli utt.).

Kultūrvide – vide, kas veidojusies cilvēka darbības rezultātā un glabā šīs darbības pēdas: gan materiālus veidojumus, gan nemateriālas garīgās vērtības.

Kultūrvēsturiskais reģions – termins tiek lietots, lai apzīmētu vēstures procesā izveidojušos noteiktu teritoriju, ko no citām atšķir tai piemītošā savdabīgā kultūras

identitāte, kas izpaužas konkrētajai teritorijai raksturīgajā unikālajā kultūras mantojumā un valodas īpatnībās. Latvijā tradicionāli tiek izšķirti četri šādi reģioni: Kurzeme, Vidzeme, Zemgale un Latgale, kā piektais kultūrvēsturiskais reģions pēdējos gados ir definēta Sēlija.

Kultūras mantojums – cilvēka garīgās darbības liecība materiālā vai nemateriālā formā. Kultūras mantojums sastāv no uzkrātu resursu kopuma, kas saņemti mantojumā no pagātnes un kas, neatkarīgi no piederības, indivīdu un sabiedrības uztverē tiek uzskatīti par vērtību, pārliecību, zināšanu, tradīciju atspoguļotājiem un paudējiem. Tas ietver arī vidi, kas laika gaitā izveidojusies cilvēku un vietu mijiedarbībā. Tas ietver mākslinieku, arhitektu, mūziķu, rakstnieku un zinātnieku, cilvēces gara izpausmi un vērtību sistēmu, kas dzīvei piešķir jēgu.

Kultūras pieminekļi - kultūrvēsturiskas ainavas un atsevišķas teritorijas (senkapi, kapsētas, parki, vēsturisko notikumu norises un ievērojamu personu darbības vietas), kā arī ēku grupas un atsevišķas ēkas, mākslas darbi, iekārtas un priekšmeti, kuriem ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība.

Radošums – iedzimta un izkopta indivīda īpašība/spēja radīt oriģinālas un jaunas nozīmes un tēlus. Radošā darbība palīdz atklāt jaunas iespējas un formas labākiem kopā dzīvošanas un darbības modeļiem, piemēroties jauniem apstākļiem un pārveidot esamību ar radošās iztēles un iniciatīvas palīdzību. Radošums attiecināms ne tikai uz jaunu mākslas priekšmetu vai stilu radīšanu, bet uz problēmu risināšanu jebkurā iespējamā jomā.

Radošā ekonomika – jaunā ekonomika, kas balstīta uz nemateriāliem resursiem – zināšanām, radošām idejām un inovācijām.

Radošās industrijas balstās uz individuālo vai kolektīvo radošumu, prasmēm un talantu un kuras, izveidojot un izmantojot intelektuālo īpašumu, spēj celt labklājību un radīt darba vietas. Tās rada, attīsta, ražo produktus un pakalpojumus, kam ir vērtība ekonomikas attīstībā.

Radošās industrijas Latvijā pārstāv šādas nozares:

- arhitektūra,
- dizains (produktu, pakalpojumu un procesu dizains, ietverot dažādas dizaina disciplīnas – grafiskais dizains, interjera dizains, mēbeļu dizains, industriālais dizains, vides dizains, modes un aksesuāru dizains u.c.),
- filmu industrija,
- interaktīvās spēles, interaktīvās programmatūras, multimediju produkti,
- mūzika un skaņu ierakstu industrija,
- deja,
- vizuālā māksla (izstāžu zāļu, galeriju darbība),
- skatuves māksla,
- izdevējdarbība (preses izdevumi, grāmatas),
- reklāma, komunikācijas, mārketinga komunikācijas,
- izklaides industrija,
- plašsaziņas līdzekļi (TV, radio, interneta portāli).

Amatniecība tiek uzskatīta kā nozīmīga radošo industriju atbalstošā nozare.

Kultūrtūrisms nozīmē ceļošanu, kuras galvenais mērķis ir saistīts ar kultūrvides, tostarp ainavu, vizuālās un skatuves/izpildītājmākslas, kā arī īpašu (vietējā) dzīves stila, vērtību, tradīciju, iepazīšanu, līdzdalību pasākumos, kā arī ar citiem radošiem un starpkultūru apmaiņas procesiem. Kultūrtūrisma ir pozitīva ekonomiskā un sociālā ietekme, tas veido un nostiprina identitāti, palīdz veidot valsts un lokālās kopienas tēlu un saglabāt kultūras un vēsturisko mantojumu. Tas veicina harmoniju un sapratni starp cilvēkiem un tautām.

Mūžizglītība ir mācīšanās visa mūža garumā, kas balstās uz indivīda iekšēju vajadzību vai ārēju faktoru izraisītu nepieciešamību pilnveidot zināšanas un prasmes personības, pilsoniskuma, sociālā un nodarbinātības kontekstā. Ilgtermiņā mūžizglītības paradigma akcentē mācīšanās iespējas visiem.

Kultūrizglītība – izglītības sistēmas sastāvdaļa, kas aptver ne tikai visu līmeņu (pamata, vidējo un augstāko) profesionālo izglītību kultūras nozarēs un speciālistu tālākizglītības iespējas, bet arī vispārēju izglītošanos kultūras jomās, ikviena indivīda radošo spēju un talantu izkopšanu mūžizglītības perspektīvā.

Radošā izglītība - attīstīts un pilnvērtīgi izmantots kultūras potenciāls sabiedrības izglītošanai visa mūža garumā, sekmējot uz humānām vērtībām balstītas zināšanu sabiedrības veidošanos, radot mūsdienīgus pakalpojumus bērnu, jauniešu un pieaugušo auditorijām, tādējādi sekmējot radošas un konkurētspējīgas personības veidošanos.

Latvijas Kultūras kanons – izcilāko un ievērojamāko Latvijas kultūras norišu un mākslas darbu kopums, kas atspoguļo nācijas visu laiku nozīmīgākos sasniegumus kultūrā.

Kultūras skolas soma - profesionālās mākslas un kultūrizglītības (ar to saprotot teātru, koncertu, kino, muzeju, bibliotēku, grāmatniecības programmu/pasākumu) projektu radīšana un to pieejamības nodrošināšana bērnu un jauniešu auditorijai visā Latvijas teritorijā.

MINIMĀLAIS KULTŪRAS PAKALPOJUMA GROZS²

PAGASTA CENTRS, CIEMS

- Bibliotēku pakalpojumu kopums
- Kultūrizglītības un mākslinieciskās jaunrades iespēju piedāvājums
- Kultūrvēsturiskā mantojuma pieejamība (kultūrtūrisms)
- Kultūras pasākumu un brīvā laika piedāvājums, Dziesmu un deju svētku procesa pieejamība (saieta nami)
- Radošā uzņēmējdarbība

NOVADU ATTĪSTĪBAS CENTRS (t.sk. NOVADA TERITORIJĀ) (Mežotne, Code, Dāviņi, Vecsaule, Rītausmas, Ceraukste, Uzvara, Ērgļi)

- Bibliotēku pakalpojumu kopums
- Profesionālās ievirzes mākslas un mūzikas izglītības pakalpojums, profesionālās izglītības pakalpojums
- Kultūras pasākumu un brīvā laika piedāvājums, Dziesmu un deju svētku procesa pieejamība (kultūras nami)
- Kultūrvēsturiskā mantojuma pieejamība vai muzeju pakalpojums
- Radošā uzņēmējdarbība

REGIONA ATTĪSTĪBAS CENTRS (Kuldīga, Talsi, Tukums, Saldus, Dobele, Bauska, Ogre, Aizkraukle, Cēsis, Limbaži, Smiltene, Alūksne, Gulbene, Balvi, Preiļi, Līvāni, Ludza, Krāslava, Sigulda, Valka, Madona)

- Bibliotēku pakalpojumu kopums
- Muzeju pakalpojumu kopums (kultūras mantojuma saglabāšana, izpēte un pieejamība sabiedrībai)
- Profesionālās ievirzes mākslas un mūzikas izglītības pakalpojums, profesionālās vidējās izglītības pakalpojums
- Kultūras pasākumu un brīvā laika piedāvājums, Dziesmu un deju svētku procesa pieejamība, kino izrādīšanas iespējas, profesionālās mākslas pieejamība, (daudzfunkcionāls kultūras centrs)
- Radošā uzņēmējdarbība

NACIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS CENTRS (Jelgava, Jēkabpils, Jūrmala, Rēzekne, Valmiera)

² Nosakot minimālo pakalpojuma grozu pilsētu un teritoriju sadalījumā, ņemts vērā Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam definētais attīstības centru princips.

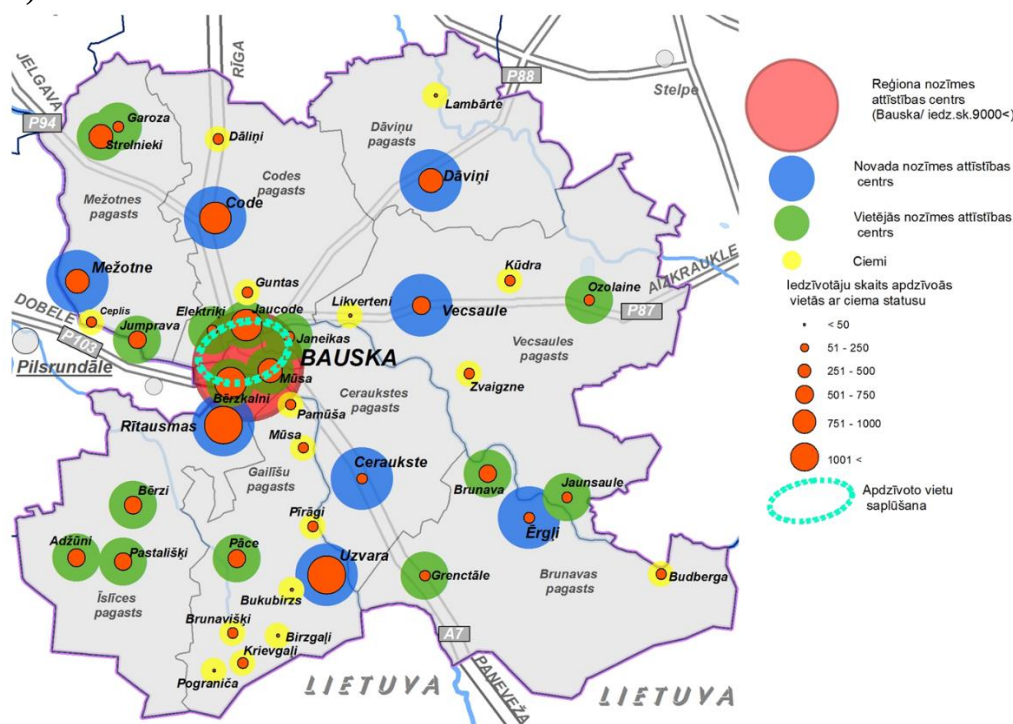
- Kultūras un brīvā laika piedāvājums, Dziesmu un deju svētku procesa pieejamība, profesionālās mākslas pieejamība (kultūras nami/centri, teātris, koncertzāle)
- Bibliotēku pakalpojumu kopums
- Profesionālā ievirze un vidējā kultūrizglītība (profesionālās vidusskolas)
- Muzeji (kultūras mantojuma saglabāšana, izpēte un pieejamība sabiedrībai)
- Kino izrādīšanas iespēja (kinoteātris/ digitalizēts KN)
- Radošā uzņēmējdarbība

STARPTAUTISKA LĪMENA CENTRS (Rīga, Liepāja, Daugavpils, Ventspils)

- Publisko bibliotēku un LNB pakalpojumu kopums
- Arhīvu pakalpojumu kopums
- Profesionālās mākslas pieejamība (akustiska koncertzāle, laikmetīgais mākslas muzejs, izstāžu zāles, teātri, opera)
- Muzeju pakalpojumu kopums (kultūras mantojuma saglabāšana, izpēte un pieejamība sabiedrībai)
- Profesionālā kultūrizglītības piedāvājums (profesionālās ievirzes mākslas un mūzikas izglītības pakalpojums, profesionālās vidējās izglītības pakalpojums, augstākās izglītības piedāvājums)
- Kultūras pasākumu un brīvā laika piedāvājums, Dziesmu un deju svētku procesa pieejamība, pakalpojums (daudzfunkcionāls kultūras centrs)
- Kino izrādīšanas iespēja (kinoteātri)
- Radošā uzņēmējdarbība

1.attēls

Nākotnes redzējums – apdzīvojams (Bauskas nov. ilgtspējīga attīstības stratēģija 2012. – 2030)

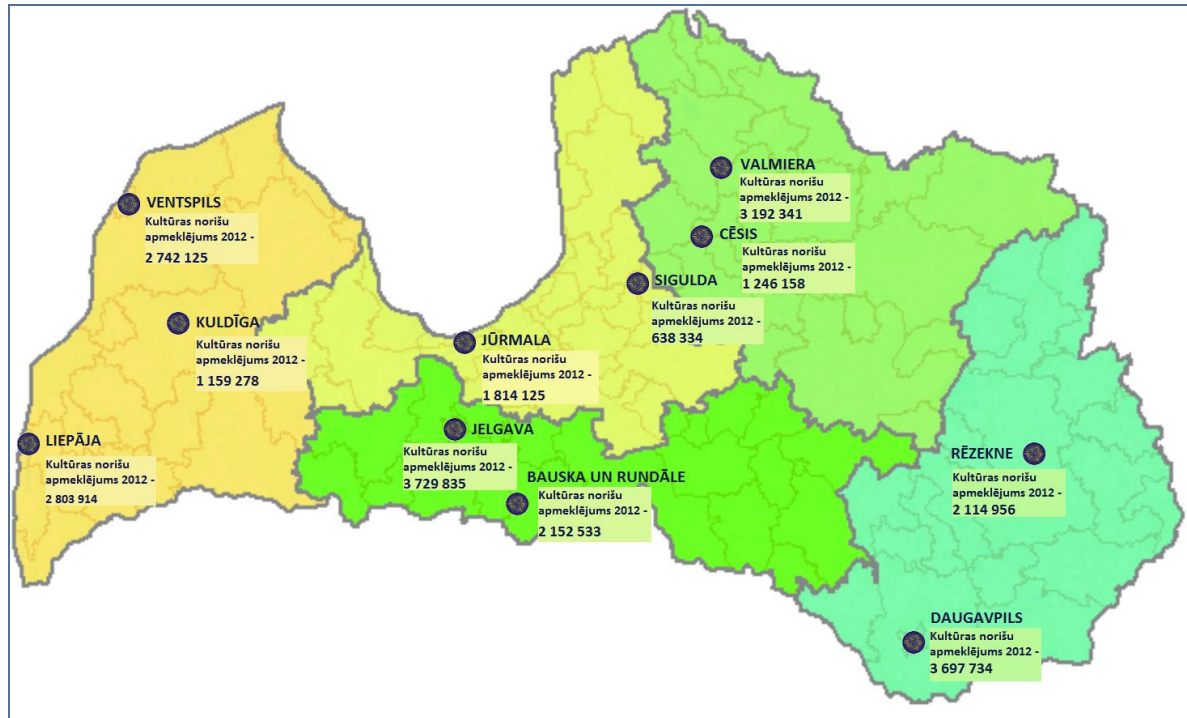


Dati: Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012.-2030.gadam

KULTŪRAS INSTITŪCIJU UN KULTŪRAS AKTĪVO ZONU PĀRKLĀJUMS

1.attēls

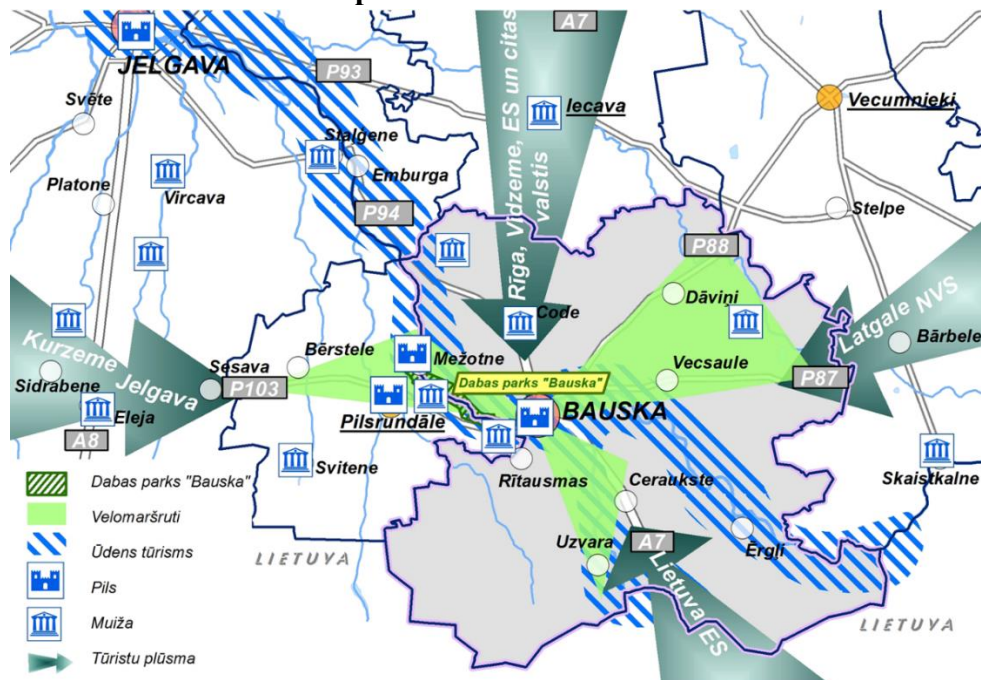
Eksportspējīgās kultūras teritorijas



Dati: Latvijas digitālā kultūras karte

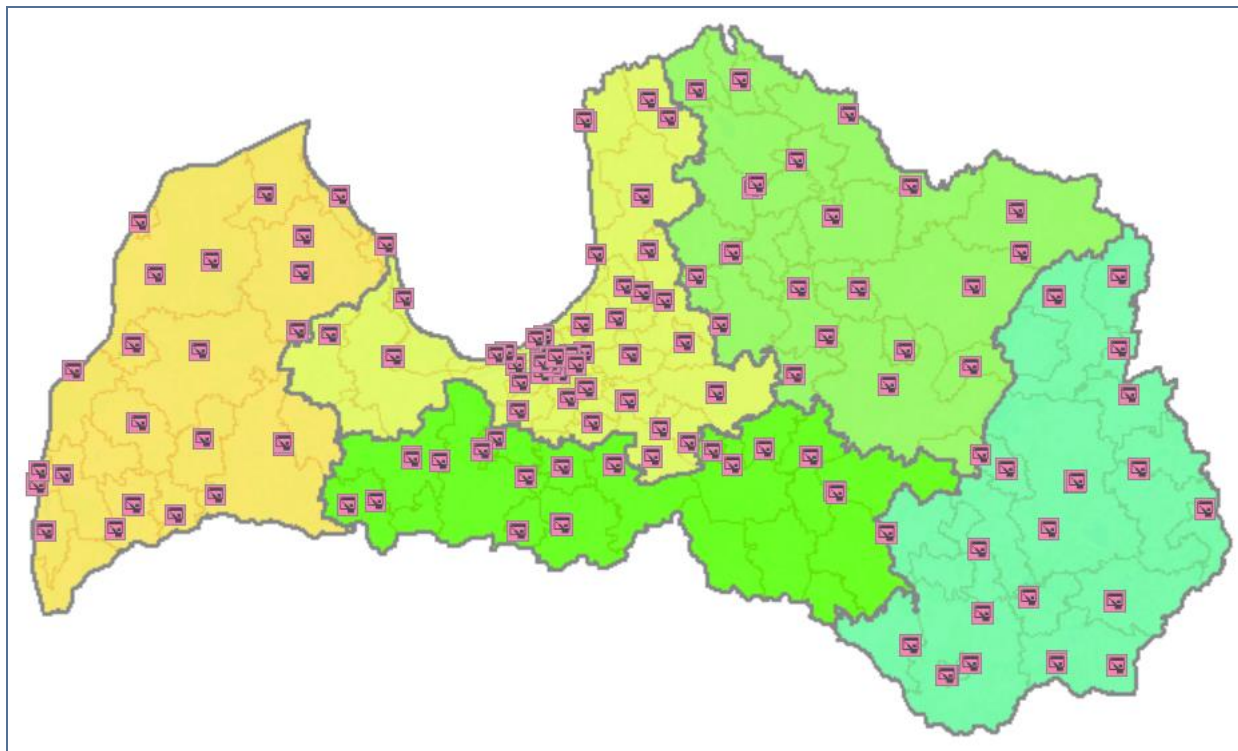
2.attēls

Bauskas novada tūrisma potenciāls



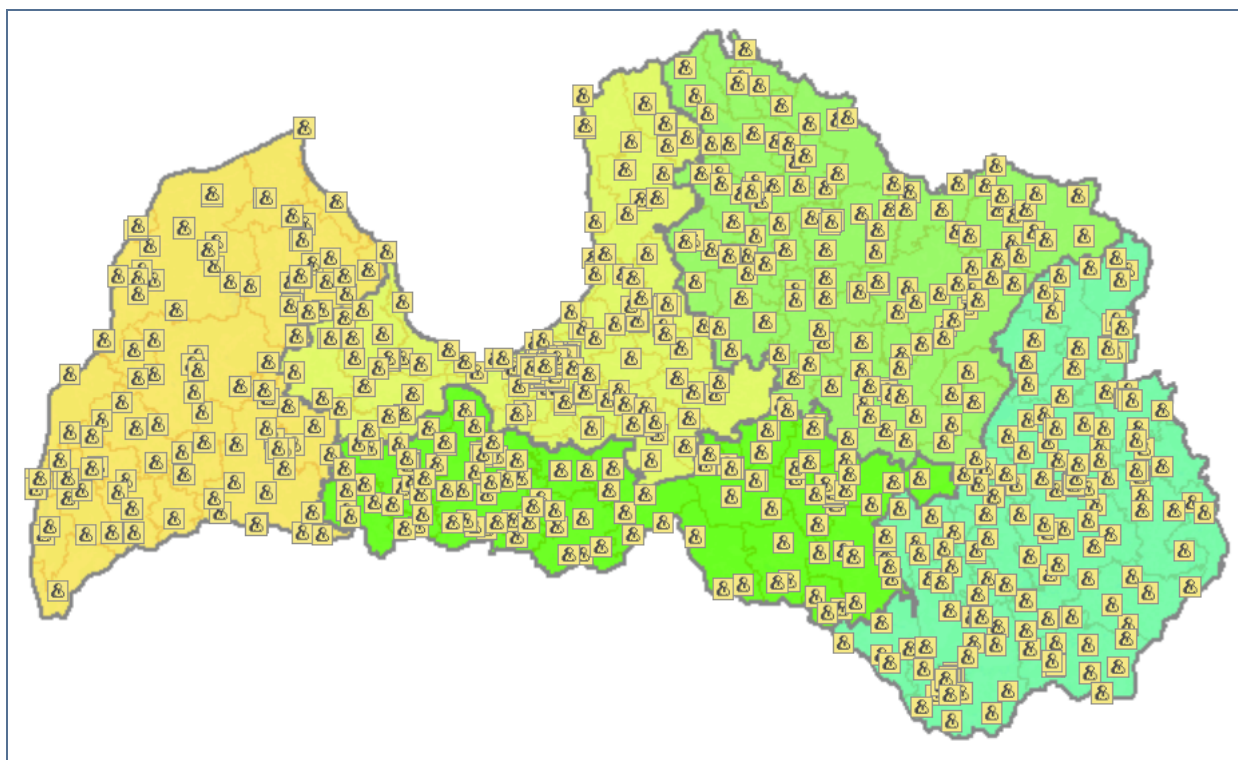
Dati: Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012.-2030.gadam

Kultūrizglītības iestāžu pārklājums



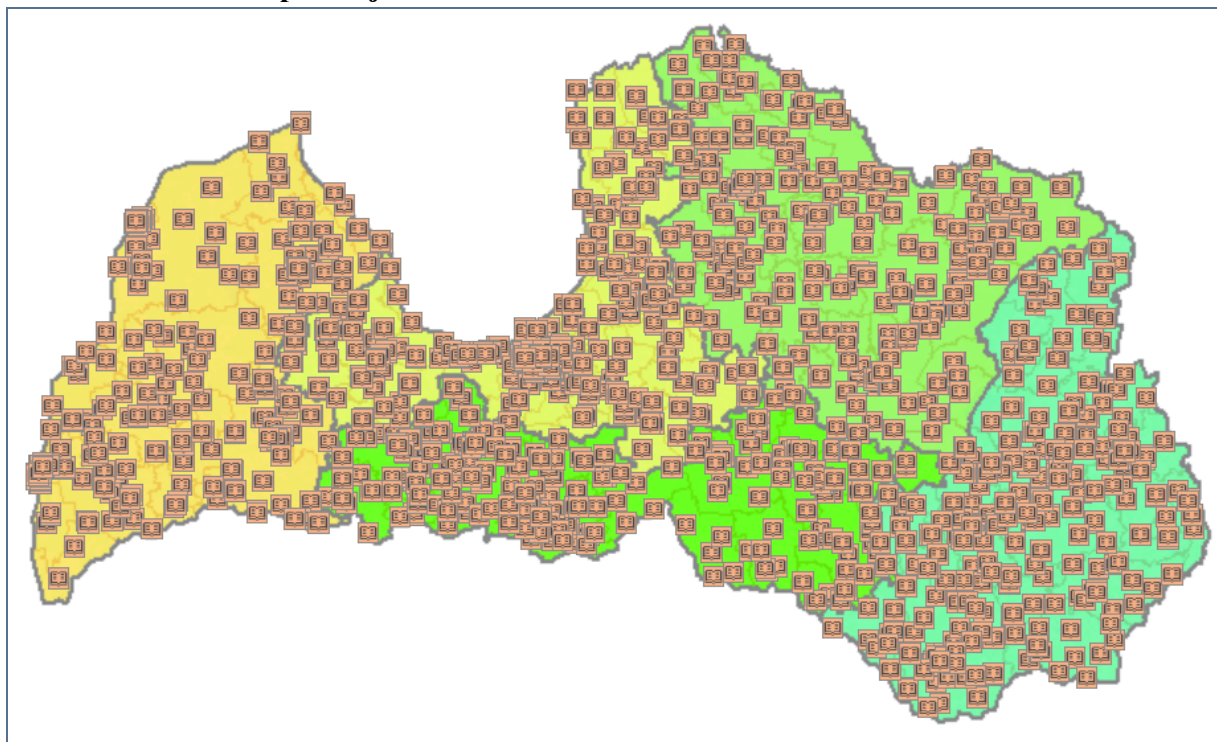
Dati: Latvijas digitālā kultūras karte

Vispārējo latviešu Dziesmu un deju svētku kustībā iesaistītie mākslinieciskie kolektīvi



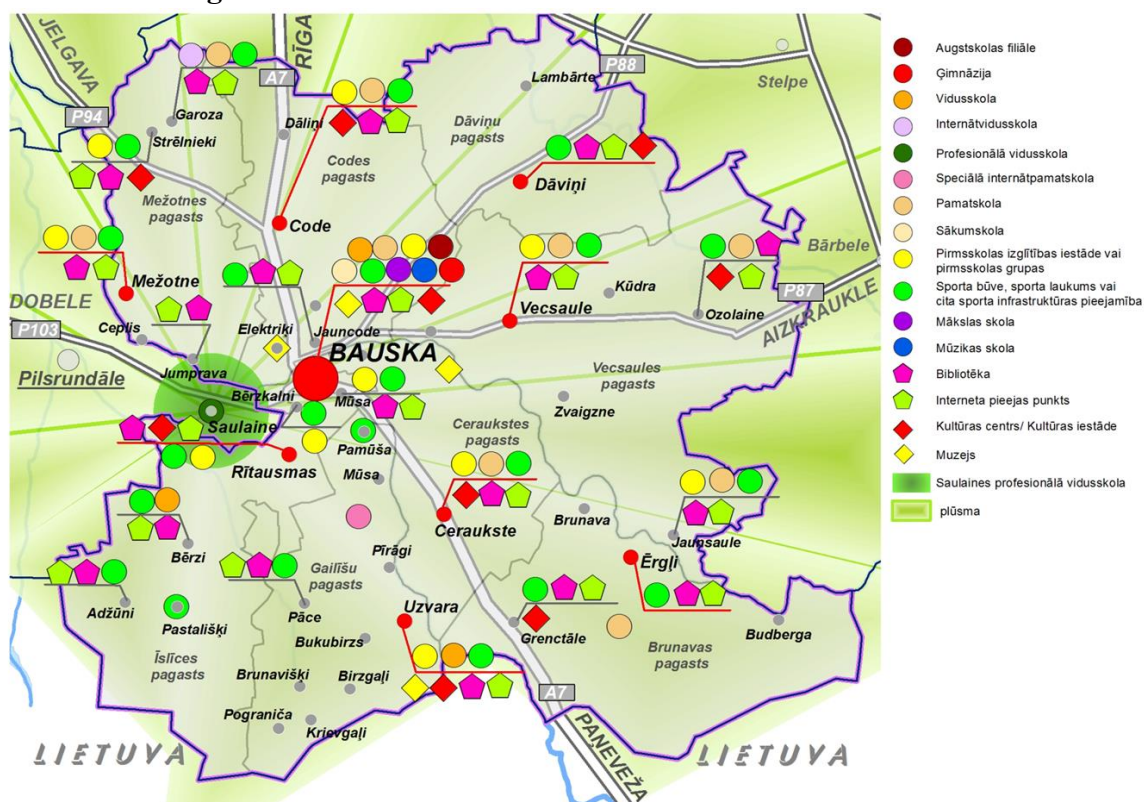
Dati: Latvijas digitālā kultūras karte

Publisko bibliotēku pārklājums



Dati: Latvijas digitālā kultūras karte

Bauskas novada izglītības un kultūras iestādes



Dati: Bauskas novada ilgtermiņa attīstības stratēģija 2012.-2030.gadam

PĀRSKATS PAR KULTŪRAS NOZARES DARBA GRUPĀS PAVEIKTO

Uzsākot darbu pie Bauskas novada kultūras attīstības stratēģijas 2015.-2022.gadam, tika izveidota plaši pārstāvēta kultūras nozares darba grupa (skat. pielikumā). Tika organizēti 3 darba grupas semināri (10.09.2015, 23.10.2015, 24.11.2015) un papildus seminārs rīcības plāna izstrādei (03.11.2015). Šo semināru ietvaros paveiktais:

- Izvērtēti kultūras nozares pamatdokumenti, kultūrpolitikas pamatnostādnes, vadlīnijas, u.c. (t.sk. Kultūras pamatnostādnes “Radošā Latvija 2014.-2020.gadam);
- Apskatīta esošā situācija Bauskas novadā kultūras nozarē, kā arī kultūras nozares mērķi (kultūras iestāžu, organizāciju attīstības plānošanas dokumentu prezentācijas);
- Nodrošināta informācijas apmaiņa starp Bauskas novada kultūras nozares institūcijām;
- Izstrādāta SVID (SWOFT) analīze kā pārmaiņu programmas pamats – saskatītas iespējas (spēka faktori), uz kādiem var droši balstīties un vājās puses (vājuma faktori), kas velk atpakaļ. Ieraudzītas iespējas, kur gūt panākumus, un šķēršļus, kādi jāpārvar;
- Izvērtēta nepieciešamība veikt iedzīvotāju aptaujas anketu;
- Iepazīti Kultūras nozares pētījumi vai pētījumi, saistoši Bauskas kultūras stratēģijas izstrādei, lai noskaidrotu iedzīvotāju vajadzības: Bauskas novada attīstības tendences 2014.gadā - iedzīvotāju aptauja, Biedrības „Bauskas rajona lauku partnerība” vietējās attīstības stratēģijas 2009.-2013.gadam ieviešanas gala novērtējums un priekšlikumu izstrāde turpmākai darbībai; “Latvijas kultūras patēriņš”, Bauskas novada tūrisma nozares analīze, Bauskas vēsturiskā centra apsekošana, Pārrobežu uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēku tīkla stratēģija, u.c.;
- Izskatīti iespējamie finansēšanas avoti kultūras projektu īstenošanai;
- Apskatīta iespēja dzejnieka V.Plūdoņa literāros darbus izvirzīt iekļaušanai Latvijas Kultūras kanonā (sadarbībā ar LU profesoru V.Vecgrāvi un vietējiem mācībspēkiem);
- Apzināta nepieciešamība veidot Bauskas novada kultūras kanonu (sadarbība kultūra + izglītība);
- Apzinātas novada unikālās vērtības un iespējamās prioritātes (www.bauskasvecpilseta.lv);
- Dalība apmācībās (Zināšanu eņģeļi, gidu kursi), VARAM konferencē; deputātu tikšanās par Bauskas vecpilsētas jautājumiem;
- Izvirzīti priekšlikumi stratēģijas rīcības plānam un identificēti projekti, kuriem ir lielākais grūdiens spēks un kuri kalpos par tramplīnu turpmākajām pārmaiņām Bauskas novada kultūras nozarē;
- Izvirzīti priekšlikumi labākai kultūras nozares pārvaldībai, uzsverot sadarbības nepieciešamību;
- Izvirzīti sadarbības priekšlikumi (Bauskas pils+sports, Bauskas pils + mūzikas skola, kultūra + transports, kultūra + tūrisms, Bauskas CBC jaunās ēkas projekta īstenošanai labās gribas vēstneši, u.c.);
- Noskaidrotas kultūras nozares prioritātes un attīstības vīzijas;

Papildus darba grupas semināriem:

- Organizētas fokusgrupu diskusijas kultūras nozarei būtisku jautājumu (projektu) padziļinātai izpētei: Bauskas estrādes atjaunošana, Bauskas Centrālās bibliotēkas jaunās ēkas projekta īstenošana, Bauskas vecpilsētas saglabāšana, Latvijas 100gades svinības Bauskas novadā, u.c.;
- Organizēti mācību pieredzes apmaiņas braucieni: Talsu Kultūras centrs, Cēsu pašvaldība, Latvijas Nacionālā bibliotēka.

**KONFERENCES „BAUSKAS PILSĒTAS VĒSTURISKĀ CENTRA
SAGLABĀŠANAS PROBLĒMAS UN IESPĒJAS, PIEREDZE
PILSĒTBŪVNICĪBAS PIEMINEKĻU SAGLABĀŠANĀ LATVIJĀ”
REZOLŪCIJA**

Bauskā, 2014.gada 31.oktobrī

- **Apzinoties Bauskas pilsētas vēsturiskā centra kā Latvijas un Eiropas kopējā kultūras mantojuma daļas nozīmi un vērtību;**
- **Atzīstot, ka pastāv sarežģītas sociāli-ekonomiskas, politiskas, administratīvas un sabiedrības izpratnes problēmas, kuru sekas ir Bauskas pilsētas vēsturiskā centra degradācija un bojāejas draudi,**

KONFERENCES DALĪBNIEKI VIENOJAS:

- 1) Latvijas pilsētu vēsturisko centru un Bauskas pilsētas vēsturiskā centra glābšanai un saglabāšanai nepieciešama saskaņota valsts un pašvaldību politika, kas balstīta uz izpratni par kultūras mantojuma nozīmi un kvalitatīvas autentisko kultūrvēsturisko pilsētvides vērtību saglabāšanas nepieciešamību;
- 2) Aicināt Saeimu un valdību veidot valstisku mehānismu pilsētu vēsturisko centru glābšanai un saglabāšanai, t.sk. finanšu atbalsta, ES fondu pieejamības un nodokļu politiku;
- 3) Bauskas novada pašvaldībai nepieciešama vecpilsētas saglabāšanas un attīstības politikas un mērķa formulēšana;
- 4) Nepieciešams izveidot pašvaldības mehānismu vecpilsētas saglabāšanas pasākumu realizācijai;
- 5) Pašvaldībai nepieciešams izveidot atbalsta programmu īpašniekiem, kas realizē vecpilsētas saglabāšanas pasākumus;
- 6) Pašvaldībai nepieciešama apsaimniekošanas sistēmas reorganizācija pilsētas vēsturiskajā centrā, paredzot iespēju papildus finansējuma piesaistīšanai vēsturiskās apbūves glābšanai, remontam un restaurācijai, kā arī restaurācijas speciālistu piedalīšanos remonta un restaurācijas darbu plānošanā un realizācijā;
- 7) Pašvaldībai nepieciešama glābšanas programmas sagatavošana un realizācija kultūrvēsturiski vērtīgu, avārijas stāvoklī esošu ēku saglabāšanas nodrošināšanai;
- 8) Bauskas pilsētas vēsturiskajā centrā nepieciešams turpināt apbūves inventarizāciju un dokumentēšanu;
- 9) Tranzīta transporta kustība caur Bauskas vēsturisko centru nav pieņemama; valstiskā līmenī jārisina maksimāli ātra apvedceļa būvniecības uzsākšana;
- 10) Bauskas pilsētas vēsturiskajam centram nepieciešama reģenerācijas projekta izstrāde un tā mērķtiecīga realizācija.

BAUSKAS NOVADA PAŠVALDĪBAS KULTŪRAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTI

Bauskas pils muzeja darbības un attīstības stratēģija 2010.-2020.gadam (akceptēta muzeja zinātniskās padomes sēdē 2010.gada 8.martā) ir dokumentu kopums, kas parāda kā tiks īstenota muzeja misija 2010-2020.gados. Bauskas pils muzeja attīstības koncepcija veidota kā stratēģisko pamatnostādņu kopums visos muzeja darba virzienos.

Kultūras mantojuma objekta – Bauskas pils - darbības stratēģijas 2014.-2020.gadam vīzija - pabeigta Bauskas pils konservācija un restaurācija, saglabātas un eksponētas visas pils autentiskās vērtības un vēsturiskais siluets ainavā. Iekārtotas Bauskas pils muzeja vēstures un interjeru ekspozīcijas, ik pēc 3 - 4 gadiem tiek atklātas 2 jaunas tematiskās izstādes, kas atspoguļo muzeja darbinieku pētījumu rezultātus. Izveidotas funkcionāli un vizuāli sakārtotas telpas darbam ar publiku. Regulāri notiek profesionāli senās un klasiskās mūzikas koncerti. Muzejs ir kļuvis par renesanses un manierisma kultūras un sadzīves disciplīnu pētniecības un praktiskās apgūšanas centru. Izglītojošais darbs tiek veikts sadarbībā ar reģiona izglītības iestādēm, mūžizglītība, sadarbojoties ar reģiona sabiedriskajām organizācijām. Pils ir kļuvusi par vēsturiskā apmetuma un torsālās arhitektūras izpētes, restauratoru apmācības, prakses un metodisko centru. Izveidots un kļuvis starptautiski atpazīstams teritoriāli, vēsturiski un mākslas stilu attīstības ziņā, loģisks kultūras tūrisma maršruts - Bauskas pils, Rundāles pils, Jelgavas pils. Muzejā strādā kultūras objekta specifikai atbilstošas kvalifikācijas speciālisti. Pils aktivitātes uzlabojušas reģiona dzīves kvalitāti un ir radījušas vidi mazo uzņēmumu attīstībai.

Bauskas novada pašvaldības iestādes „Bauskas muzejs” darbības un attīstības stratēģija 2015.-2020.gadam ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kura mērķis ir noteikt muzeja darbības virzienus, mērķus un prioritātes sekmīgai attīstībai atbilstoši muzeja un struktūrvienības „V.Plūdoņa muzejs” misijai. Bauskas muzeja darbības un attīstības stratēģija ir akceptēta muzeja Zinātniskās padomes sēdē 2015.gada 1.septembrī un saskaņota ar Bauskas novada domi 2015.gada 29.oktobra sēdē.

Bauskas Centrālās bibliotēkas attīstības plāns 2011.-2015.gadam (spēkā līdz apstiprinās jauno attīstības plānu) nosaka stratēģiskās darbības galvenos virzienus un uzdevumus, attīstības plāni izstrādāti katrai novada bibliotēkai un saskaņoti ar **Pārrobežu uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēku tīkla stratēģiju 2014.-2020.gadam**. Bauskas Centrālās bibliotēkas (CB) vīzija ir izglītotas, tolerantas, sociāli aktīvas un spriestspējīgas sabiedrības veidošana, visu paaudžu iedzīvotāju sadarbības veicināšana Bauskas novadā. Bibliotēka ir plaši atvērti vārti, kas ved uz izgaismotu taku, kurā ikviens var gūt jaunas zināšanas, radošu iedvesmu, attīstīt sociālos kontaktus, nostiprinot piederību kopienai. Bauskas CB pamatvērtības ir satura padziļināšana atbilstīgi 21. gadsimta bibliotēkas lietotāju prasībām, uzticamība, pieejamība un draudzīgums.

Bauskas CB bibliotekāri eksperti informācijas pārslodzes laikmetā darbojas kā gidi, palīdzot meklēt, klasificēt un šķirot elektronisko un drukāto informāciju.

Bauskas CB vērtība un ietekme atklājas vairākos nozīmīgos aspektos – paplašina iedzīvotāju piekļuvi darba tirgum, uzlabo sociālo komunikāciju, ļauj taupīt laiku un naudu.

Bauskas CB, ilgu gadu atradoties Bauskas Kultūras centra ēkā, novērtē kaimiņu koleģialitāti, bet pacietīgi gaida savas mazās Gaismas pils celtniecību. Jauno bibliotēku ir paredzēts būvēt Bauskā, Baznīcas ielā 17.

Bauskas jaunā CB būs plašs multifunkcionāls izglītošanās un inovāciju centrs – dažādu paaudžu un interešu grupu tikšanās, diskusiju, konferenču, prezentāciju un izstāžu vieta.

Bauskas Mākslas skolas attīstības plāns 2016.-2018.gadam ar noteiktu pamatmērķi: nodrošināt mūsdienīgu, konkurētspējīgu un kvalitatīvu izglītību, veidojot izglītības vidi, organizējot un īstenojot izglītību, kas nodrošinātu profesionālās ievirzes mākslas izglītības programmā noteikto mērķu sasniegšanu.

Bauskas Mūzikas skolas attīstības plāna 2015./2016.m.g. –2020./2021.m.g. prioritātes un mērķis: padziļināta audzēkņu zināšanu apguves nodrošināšana mācību procesā, akcentējot pedagoga atbildību un audzēkņu līdzatbildību, nodrošinot audzēkņu kvalitatīvu zināšanu, prasmju un iemaņu attīstīšanu mācību procesā, akcentējot atbildību par rezultātiem.

Bauskas Kultūras centra attīstības stratēģija 2016.-2020.gadam nosaka Bauskas Kultūras centra mērķus un uzdevumus turpmākajiem pieciem gadiem. Pašvaldības iestāde Bauskas Kultūras centrs ir lielākā Bauskas novada kultūras iestāde, kuras pamatdarbība balstās uz daudzveidīgu un kvalitatīvu kultūras pakalpojumu piedāvājumu Bauskas novadā, nodrošinot nacionālās un vietējās kultūras vērtību un tradīciju pārmantošanu, veicinot starpkultūru dialogu un sadarbību, kā arī veidojot un uzturot labvēlīgu kultūrvidi sabiedrības jaunradei un sociālajai līdzdalībai.

Bauskas Bērnu un jauniešu centrs darbojas saskaņā ar attīstības plānu līdz 2016.gadam. Bauskas Bērnu un jauniešu centra vīzija – radoši un pozitīvi audzēkņi, kuriem ir daudzpusīgas darbošanās iespējas drošā, modernā un estētiski sakoptā vidē, zinošu un iedvesmojošu pedagogu vadībā. Iestāde lepojas ar 607 audzēkņiem, kuri ik dienu brīvprātīgi un ar prieku darbojas vairāk kā trīsdesmit interešu izglītības programmās, apvienojot tajās gan Bauskas, gan kaimiņu novadu bērnus un jauniešus.

**PRIEKŠLIKUMS KULTŪRAS PĀRVALDĪBAS UZLABOŠANAI UN STARPNOZARU SADARBĪBAI KVALITATĪVA UN EFEKTĪVA
KULTŪRAS KAPITĀLA PIEEJAMĪBAS NODROŠINĀŠANAI BAUSKAS UN REĢIONA IEDZĪVOTĀJIEM
(KULTŪRAS SADARBĪBAS TĪKLS - NOZARES KOORDINATORS)**

